

KÖRNYEZETVÉDELMI PROGRAM

III.

2012-2017

Székesfehérvár Megyei Jogú Város

SZÉKESFEHÉRVÁR MEGYEI JOGÚ VÁROS
III. KÖZÉPTÁVÚ
KÖRNYEZETVÉDELMI PROGRAM
2012-2017

Készítette:

Székesfehérvár Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatal
Környezetvédelmi Iroda
Kommunális Iroda

Kálmán Lilla
irodavezető

Radics Józsefné

Dr. Monostori Szilvia

Oláh Krisztina

Kissné Salamon Rita

Tóbiás Krisztián

Kovács Zoltán

A dokumentáció szerzői jogi védelem alá esik, a dokumentáció bármely részének, vagy a dokumentáció egészének másolása és sokszorosítása kizárólag a szerzők engedélye alapján történhet.

©Copyright

2012.
Székesfehérvár

Tartalomjegyzék

1.	BEVEZETÉS	7
1.1.	Éghajlatváltozás.....	8
1.2.	Környezet és egészség.....	9
1.3.	Jövőkép.....	10
2.	A Program tervezésének alapelvei	11
3.	Környezeti elemek állapota	12
3.1.	Víz	12
3.2.	Levegő	12
3.3.	Talaj	13
4.	Szakágankénti feladatok.....	14
4.1.	Vízgazdálkodás, felszíni és felszín alatti vizek védelme.....	14
4.1.1.	Ivóvíz.....	14
4.1.2.	Szennyvízcsatornázás	14
4.1.3.	Csapadékcsatornák.....	15
4.1.4.	Szennyvíztisztító telep.....	17
4.2.	Táj - és természetvédelem	19
4.2.1.	Helyi jelentőségű természeti értékek.....	19
4.2.2.	Jancsár-völgy, Aszal-völgy védetté nyilvánítása	21
4.2.3.	Sóstó	23
4.2.4.	Madárkórház	25
4.2.5.	Zöldfelület gazdálkodás.....	26
4.2.6.	Erdőgazdálkodás.....	27
4.3.	Levegőtisztaság-védelem	28
4.4.	Zaj – és rezgés elleni védelem, közlekedés	33
4.4.1.	Közlekedési zaj.....	33
4.4.2.	Repülési zaj.....	34
4.4.3.	Ipari zaj	34
4.4.4.	Szolgáltató, vendéglátó egységek okozta zaj	34
4.4.5.	A rendezési terv és a zajvédelem	35
4.4.6.	Székesfehérvár új zajrendelete	35
4.4.7.	Székesfehérvár stratégiai zajtérképe	36

4.5.	Közlekedés, úthálózat.....	37
4.5.1.	Átmenő forgalom, elkerülő utak	37
4.5.2.	Városon belüli útkapcsolatok megteremtése	37
4.5.3.	Belvárosi védett övezet úthálózata	38
4.5.4.	Lakóövezeti utak.....	39
4.5.5.	Parkolás, gépjárműtárolás.....	39
4.5.6.	Közösségi közlekedés	40
4.5.7.	Kerékpáros közlekedés	41
4.5.8.	Városi vasút – helyi érdekű vasút.....	41
4.6.	Hulladékgazdálkodás	42
4.6.1.	Hulladékgazdálkodási terv.....	42
4.6.2.	Közép-Duna Vidéke Hulladékgazdálkodási Rendszer (2. sz. melléklet).....	42
4.6.3.	Települési szilárd hulladék.....	44
4.6.4.	Szelektív hulladékgyűjtés	44
4.6.5.	Hulladékudvarok.....	46
4.6.6.	Veszélyes hulladékok.....	46
4.6.7.	Illegális hulladéklerakások.....	47
4.6.8.	Köztisztaság	48
4.7.	Energiagazdálkodás	49
4.7.1.	Villamos energia	49
4.7.2.	Közvilágítás	51
4.7.3.	Gázellátás	51
4.7.4.	Távhő szolgáltatás	52
4.7.5.	Alternatív energiaforrások	58
4.7.5.1.	Napenergia	58
4.7.5.2.	Szélenergia.....	59
4.7.5.3.	Vízenergia	59
4.7.5.4.	Biomassza	59
4.7.5.5.	Geotermikus Energia	60
4.7.6.	Panelprogram	60
5.	Környezettudatos szemlélet és gondolkodásmód erősítése.....	61
5.1.	Környezeti nevelés gyermekkorban	62
5.2.	Környezettudatosság erősítése felnőttkorban.....	63

5.3.	A civil szervezetek munkája a környezetvédelemben.....	64
6.	A feladatok várható ütemezése, pénzügyi háttere	66
7.	Melléletek.....	81

RÖVIDÍTÉSEK JEGYZÉKE

Program:	III. Középtávú Környezetvédelmi Program
NÉS:	Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia
Fejérvíz Zrt.:	Fejér Megyei Önkormányzatok Víz- és Csatornamű Zrt.
Felügyelőség:	Közép-dunántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség
Városgondnokság:	Székesfehérvár Városgondnoksága Kft.
OLM:	Országos Légszennyezettségi Mérőhálózat
Közgyűlés:	Székesfehérvár Megyei Jogú Város Önkormányzat Közgyűlése
Alapítvány:	Vadmadárkórház Természetvédelmi Alapítvány
Madárkert:	Királyi Madárkert
Vadex Zrt.:	Vadex Mezőföldi Erdő- és Vadgazdálkodási Zrt.
Önkormányzat:	Székesfehérvár Megyei Jogú Város Önkormányzat
Depónia Kft.:	Depónia Hulladékkezelő és Településtisztasági Kft.
NSZSZ:	Fejér Megyei Kormányhivatal Népegészségügyi Szakigazgatási Szerve
Zajrendelet:	A környezeti zaj és rezgés elleni védelem egyes szabályairól szóló 284/2007. (X.29.) Korm. rendelet
Terv:	hulladékgazdálkodási terv
Társulás:	Közép-Duna Vidéke Hulladékgazdálkodási Önkormányzati Társulás
Rendszer:	Közép-Duna Vidéke Hulladékgazdálkodási Rendszer
E-ON:	E-ON Észak-dunántúli Áramhálózati Zrt.
KSH:	Központi Statisztikai Hivatal

Széphó Zrt.: Székesfehérvári Épületfenntartó és Hőszolgáltató Zrt.
Fűtőerőmű Kft.: Székesfehérvári Fűtőerőmű Kft.
KÉSz: Kapcsolt Épület Szétválasztási Program
SZMSZ: Szervezeti és Működési Szabályzat

1. BEVEZETÉS

Környezetvédelemnek nevezzük azokat a tevékenységeket, intézkedéseket összességét, amelyeknek célja a környezet veszélyeztetésének, károsításának, szennyezésének megelőzése, a kialakult károk mérséklése vagy megszüntetése, az eredeti állapot helyreállítása. De miért van erre szükség? Az emberiség fejlődése és növekedése hatással van bolygónkra. Az általunk mindennap használt tárgyakat a Földünk által nyújtott energiaforrásokból készítjük el. Nagyon kényelmessé vált életünk, ma már szinte semmi sincs, amiben hiányt szenvednénk. Mindennapossá vált, hogy egy háztartás rendelkezik hűtővel, mikrohullámú sütővel, több tv készülékkel, mindenkinek van mobiltelefonja, amit valljuk be, legalább 2-3 évente lecserélünk. Szinte bármit megvásárolhatunk magunknak, amit pár éven belül le is cserélünk egy még újabbra. Azonban ilyenkor nem gondolunk bele, mit is jelent ez bolygónk számára. Mindezek előállításához az iparnak szükséges kitermelnie azokat a nyersanyagokat, így már a kitermelés folyamán is szennyezzük a környezetet. Napjainkra ugrásszerűen megnőtt a népességünk, a technikai fejlődésnek köszönhetően pedig egyre növekednek igényeink is. Ezzel szemben Földünk továbbra is a maga tempójában termeli a nyersanyagokat és dolgozza fel az általunk termelt hulladékot. A köztünk és a természet közötti kényes egyensúlyt az elmúlt évszázad technikai újításából származó új életvitelünkkel felborítottuk. Urbanizálódtunk és lassan elidegenítjük magunkat természetes környezetünkől, a természettől, közben pedig Földünk lassan nem lesz képes kielégíteni nem csak a kényelmi igényeinket, hanem lassan a megélhetésünket biztosító tiszta levegőt, tiszta ivóvizet és a termőföldet sem. Ezért a környezet védelme elsősorban azt jelenti, hogy felelősségteljesen gondolkodunk és cselekszünk. A környezet védelmének egy előre átgondolt rendszert kell alkotnia, amely elsősorban megelőzi környezetünk szennyezését.

Az emberiségben ez a probléma először az 1960-70-es években fokozatosan tudatosult azzal együtt, hogy ez alól egyik nemzet sem kivétel, hiszen a környezet szennyezése nem áll meg az országhatárokon, tehát a nemzetek összefogását igényli. A legelső környezetvédelmi konferenciát 1972-ben hívták össze Stockholmban, ez az ENSZ Környezetvédelmi Világkonferenciája volt. A stockholmi konferencia mérföldkövet jelentett a környezetvédelem történetében, hiszen a határozatai alapul szolgáltak az egyes országok környezetvédelmi tevékenységeinek fejlesztéséhez, környezetvédelmi szervezeti rendszerének kiépítéséhez, valamint nemzetközi környezetvédelmi szervezetek, programok, megállapodások létrehozásához.

A 1970-es évektől napjainkig több világkonferenciára is sor került. Ez alatt az időszak alatt minden ország vezetése számára egyértelművé vált, hogy a környezetvédelmet nem hagyhatja ki a törvényi szabályozásából. Fontos alapelvek is megfogalmazódtak, mint például a már említett fenntartható fejlődés elve, az egészséges környezethez való alapvető emberi jog, a megelőzés elve. Ezek mellett fontos megemlíteni a következő szemléletmódot: „gondokodj globálisan, cselekedj lokálisan.” E szerint a környezet védelméhez minden ember hozzájárul, ahhoz pedig, hogy látványos eredményeket érhessünk el, minden országban, városban gondoskodni kell a megfelelő környezetvédelmi szabályok, szokások kialakításáról, bevezetéséről és alkalmazásáról. Mindezeknek egy összehangolt rendszert kell alkotnia, amely egyértelmű célokat tűz ki maga elé.

Magyarországon 1995-ben fogadták el a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvényt, amely kimondja, hogy az emberi egészség védelme, valamint a természeti erőforrások és értékek megőrzése és ezek fenntartható használata érdekében a környezettel, annak védelmével, illetve a környezetet veszélyeztető tényezőkkel kapcsolatos részletes tervet kell készíteni.

Ennek megfelelően Székesfehérvár I. Középtávú Környezetvédelmi Programja 2005-ig, II. Középtávú Programja 2011-ig volt érvényes. Az új III. Középtávú Környezetvédelmi Program (a továbbiakban: Program) az előző programokra épül, azok folytatása, az ott megfogalmazott alapelveket továbbra is fenntartva készült el. Bemutatja a 2006. óta történt változásokat, előrelépéseket, a jelenlegi állapotot. Az előző programban szereplő, nem megvalósult projekteket ismét átgondolja és felméri azok jelenlegi megvalósíthatóságát. Figyelembe veszi Székesfehérvár jelenlegi környezeti állapotát, és ennek megfelelően tervezi meg a további teendőket. A feladatokat ütemezi, azok témájának megfelelően felelősöket rendel hozzá. A jelenlegi Program kidolgozásánál fontos szempontnak tartottuk, hogy megvalósítható legyen, valamint a város erőforrásaihoz, lehetőségeihez és a lakók igényeihez igazodjon.

A Program célja, hogy óvja Székesfehérvár környezeti értékeit, növelje és fejlessze a zöldfelületeket, ezáltal közelebb hozza a várost a természethez. Tovább fejlessze a város infrastruktúráját, amely csökkenteni fogja a belváros forgalmát, ezáltal a levegő szennyezettségét is. Növelje a közterületek tisztán tartásának hatékonyságát, korszerűsítse a város hulladékgazdálkodását. A város érdekeit szolgáló folyamatos változások a lakosságot szolgálják, ezért fontos, hogy akciónapok szervezésével, a lakosság tájékoztatásával, környezeti neveléssel felhívjuk figyelmüket, hogy részt vegyenek a város környezeti fejlesztésében.

1.1. Éghajlatváltozás

Az utóbbi 100-150 évben az ipari forradalom, a folyamatos technológiai fejlődés hatására jelentősen megváltozott az emberek életvitele. A fejlődés kényelmesebbé tette életünket, azonban nem várt, ma már érezhető hatásai is vannak.

A Föld légkörében megtalálható üvegházhatású gázok megakadályozzák a földfelszínről visszaverődő napenergia egy részének visszajutását a világűrbe, azt hőenergiává alakítják és így biztosítják számunkra a megfelelő hőmérsékletet a földfelszínen. Az utóbbi évtizedek fő változása, hogy a megváltozott emberi tevékenységek hatására hatalmas mennyiségű üvegházhatású gázok jutottak a légkörbe, amely a fosszilis tüzelőanyagok (földgáz, kőolaj, szén) használatából, vagy a vegetáció elégetéséből (erdőégetés, fatüzelés) ered. Az üvegházhatású gázok (pl.: szén-dioxid, metán, dinitrogén-oxid) légköri koncentráció növekedésének hatása, hogy több napenergiát nyelnek el és juttatnak vissza a földfelszínre, ezáltal pedig növekszik a hőmérséklet.

1992. májusában fogadták el, majd 1994-ben lépett érvénybe az ENSZ Éghajlatváltozási Keretegyezménye, amely a legmagasabb szintű keretet biztosítja és koordinálja a nemzetközi törekvéseket az éghajlat-politika terén, de még nem tartalmaz jogilag rögzített kötelezettségvállalásokat az aláíró országok számára. Célja az üvegházhatású gázok légköri koncentrációinak stabilizálása. 1997-ben fogadták el és írták alá a kiegészítő Kiotói Jegyzőkönyvet, amelynek legfőbb eredménye, hogy a benne rögzített kibocsátás-csökkentési vállalások jogilag kötelező érvényűek az aláírókra és már számszerű adatokat és határidőket tartalmaznak az intézkedések végrehajtásához.

Magyarországon 2005. február 16-án lépett hatályba a Kiotói Jegyzőkönyv, amellyel Magyarország vállalta, hogy 5,2 %-kal csökkenti az üvegházhatású gázok légkörbe jutását az 1985–1987. évekhez képest a 2008-2012. közötti időszakban. A kormány 2007. február 13-án fogadta el a 2008-2025 közötti időszakra szóló Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégiát (a továbbiakban: NÉS). A NÉS legfontosabb elemei: a nemzetközi kötelezettségek teljesítése, az éghajlatváltozást okozó hatások elleni küzdelem, a kibocsátás-csökkentés és az alkalmazkodás a klímaváltozáshoz.

Az éghajlatváltozással szembeni küzdelem az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentésével, a változások hatásának mérséklésével, késleltetésével, a bekövetkezett hatásokhoz való alkalmazkodással lehetséges. Ezek sikeressége csak globális összefogással érhető el, azonban helyi szinten az ország lakosságának felelőssége. Székesfehérvár városának Programja az Energiagazdálkodás című fejezetében részletezi, hogy milyen eszközök segítségével érhetjük el az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentését.

1.2. Környezet és egészség

A gazdasági, ipari fejlődés magával hozta a természetes környezetünktől való folyamatos eltávolodást, vele együtt pedig új környezetszennyező és egészségkárosító hatások érnek bennünket a mindennapokban. Egészségünk megőrzéséhez elengedhetetlen az egészséges környezet, ami napjainkban már rendkívül összetett fogalom. Amennyiben arról szeretnénk képet kapni, mennyire egészséges környezetben élünk, vizsgálunk szükséges a következőket:

Levegő szennyezettsége: a levegő minősége függ az ipari tevékenységekből, közlekedésből származó szennyezőanyagok mennyiségétől, illetve az adott időjárási viszonyoktól. A levegőt a mesterséges légszennyezőkön kívül természetes légszennyezők is terhelik, mint például a virágporszórás, az égetés során levegőbe jutó szennyezőanyagok. A tiszta levegő elengedhetetlen az egészség megőrzéséhez, a gyermekek, idősek szabadban tartózkodása nem ajánlott, amennyiben a levegő szennyezőanyag koncentrációja túllépi az adott szennyezőanyagra vonatkozó határértéket.

Ivóvíz minősége: az emberi élet alapfeltétele a megfelelő minőségű ivóvíz biztosítása a szervezet számára. Naponta minimum 1,5 l tiszta ivóvíz elfogyasztása mindenki számára javasolt. Ahhoz, hogy a víz fogyasztható legyen, a vizet tisztító berendezések segítségével kell megtisztítani és eltávolítani a szabad szemmel nem látható szennyezőanyagokat is. A háztartásba csak ivóvíz minőségű, egészséges víz kerülhet.

Higiéniai feltételek: az egészség megőrzésének szempontjából, a betegségek kialakulásának megelőzése és járványok elkerülése miatt fontos környezetünk tisztaságának megőrzése. A város utcáinak takarításán kívül ide tartozik a folyamatos szemétszállítás biztosítása, az elszállított hulladék megfelelő kezelése, a szennyvizek elvezetése és megfelelő utókezelése, a csapadékvíz elvezetése.

Zaj és rezgés: a szervezet regenerálódásához megfelelő mennyiségű és minőségű pihenőidőt szükséges biztosítani. Egy túlzottan zajos környezetben nem megfelelő a szervezet regenerálódása. Ezen kívül a nagy decibelű zajok már egészségkárosító hatással bírnak. Az emberi egészség védelme érdekében ma már határértékeket állapítanak meg zaj- és rezgésforrások tekintetében, melyeket már a zajos létesítmények, tevékenységektervezése során szükséges figyelembe venni, vizsgálva a tevékenység környezetét, környezetre gyakorolt hatásait.

Zöldfelület: a lakókörnyezetünket körülvevő zöldfelület sokat segít a levegő jó minőségének megőrzéséhez, nagy mértékben védelmet nyújt. A környezetünket körülvevő zöldfelületnek élőhely biztosító funkciója van, illetve a klímavédelemben, a talajvédelemben és zaj- és rezgéscsillapításban is fontos szerepet játszik. Jó közérzetünket is nagyban befolyásolja.

Talajminőség: a talaj védelme, minőségének megőrzése fontos feladat, mivel élelmiszereinket általa tudjuk csak megtermelni. Hasznosítását nem szabad alárendelni az aktuális gazdasági érdekeknek,

termékenységének és minőségének hosszú távú megőrzésére kell törekedni. Egyedülálló tulajdonsága, hogy megfelelő, szakszerű mezőgazdasági vagy erdőgazdasági hasznosítással nem romlik a minősége. Gondos kezeléssel termékenysége növelhető, minősége évek vagy évtizedek alatt javítható.

Éghajlatváltozás: a szélsőséges időjárások gyors változása megviselik a szervezetet, nehezen alkalmazkodunk hozzá. Az éghajlatváltozás hatásait az elmúlt években már tapasztalhattuk, törekednünk kell az emberi tevékenység okozta szennyezések minimálisra csökkentésére.

A fentiekben felsorolt elemeken kívül számos más tényező is befolyásolja egészségünket és egészséges környezetünket. Rengeteg olyan hatás érhet minket, amelyek ma még nem ismertek a tudomány számára. A tiszta egészséges környezethez viszont minden embernek joga van, megóvása mindenki számára feladat. A Programban megfogalmazott feladatokkal az emberi egészség megóvását, természetes környezetünk védelmét és fenntarthatóságát tartjuk szem előtt.

1.3. Jövőkép

Székesfehérvár és Magyarország környezeti fejlődését számos tényező, elsősorban a társadalmi-gazdasági folyamatok befolyásolják. A város hosszú távú jövőképe szerint a fenntarthatóság elveinek érvényesítésével és alkalmazásával a környezeti problémák kezelhetővé válnak a társadalmi és a gazdasági szférákban. A társadalom értékrendjének változásával az ember és a természet védelme első helyre fog kerülni az egyéni érdekek helyett. Szükséges a felismerés, hogy a fenntartható fejlődés, egészségünk és egészséges környezetünk megóvása, az életfeltételeink biztosítása csak a felelős, környezettudatos gondolkodásmóddal érhető el. Ennek megfelelően előtérbe kell, hogy kerüljön a környezettudatos gondolkodásmód erősítése és tudatosítása gyermekkortól a felnőttkorig, hogy mindennapi rutinná váljanak. A tiszta technológiák elterjedése, a fenntartható termelési és fogyasztási szokások meghatározóvá válása biztosítja a fenntartható fejlődést.

Ma már gyors az információk áramlása, ezáltal a lakosság folyamatos tájékoztatása a környezet állapotáról mindennapos. A megszerzett tapasztalatok globális szinten elérhetővé válnak, így segítve a megfelelő megoldások kidolgozását és a döntések meghozatalát. A döntéshozatal és a környezet állapotának nyomon követését minőségi mérőrendszerek segítségével hiteles és nyilvános információk segítik. A környezet állapotát figyelő mérőrendszerek fejlődésével megbízhatóbbá válnak a környezet megóvására irányuló döntések.

Magyarország természeti adottságai, természeti erőforrásai már előre mutatják, melyek azok a feladatok, amelyre koncentrálni szükséges: megújuló energiaforrások támogatása és elterjedése, környezetbarát energiagazdálkodás megvalósítása; biztonságos élelmiszer – és vízellátás, mind a termőföld, mind a vízkészletek védelmének megvalósulásával; a biodiverzitás és ökológiai értékek védelme; átgondolt és környezeti szempontokat figyelembe vevő területhasználat.

A városi környezet élhetőbbé, egészségessé tétele a városi infrastruktúra átgondolt tervezésével és megvalósításával, megfelelő energiatakarékos épületekkel, egészséges, tiszta környezettel, bővülő zöldfelülettel valósítható meg.

A célok megvalósítása érdekében a következő időszak kiemelt szerepet kap a fenntartható termelés és a megfelelő fogyasztási szokások ösztönzése, amelynek célja a gazdasági fejlődés és a vele járó környezetterhelés szétválasztása.

Nagy hangsúlyt szükséges fektetni a környezeti nevelésre az óvodáskortól a felnőttképzésig, amely kialakítása és megvalósítása során az intézmények folyamatos kapcsolattartása és együttműködése szükséges, az átlátható és működő rendszer kialakítása érdekében.

A „szennyező fizet” elv alapján mentesíteni szükséges a közösségi forrásokat a mások által okozott károk helyreállítása alól úgy, hogy az eredeti állapot visszaállításának és a kármentesítésnek a felelőssége és az anyagi vonzata a szennyezőt terhelje. Ez ösztönzőleg hat a környezet és természet károsításának megelőzésére, a terhelések, szennyezések csökkentésére, felhagyására.

A lerakóra kerülő hulladék mennyiségének csökkentése a szelektív hulladékgyűjtés és a komposztálás által valósítható meg. Szükséges a szelektív hulladékgyűjtést mindenki által elérhetővé tenni. Elterjedésével jelentősen csökkenni fog a lerakóra kerülő hulladék mennyisége, általa fontos nyersanyagforrásokat lehet visszanyerni. Emellett fontos a komposztálás folyamatos népszerűsítése, megismertetése a lakossággal a zöldhulladék újrahasznosítása céljából.

A III. Középtávú Környezetvédelmi Program célkitűzései igazodnak a 2009-2014-es időszakra vonatkozó Nemzeti Környezetvédelmi Programhoz, annak megállapításaival, célkitűzéseivel összhangban áll.

2. A Program tervezésének alapelvei

A Programban megfogalmazott célkitűzések a következők figyelembevételével lettek meghatározva:

- a II. Középtávú Környezetvédelmi Programban megvalósult feladatok átvizsgálása, aktualizálása,
- a lakosság által kitöltött kérdőívek alapján kialakult igények figyelembevétele,
- a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvényben megfogalmazott általános alapelvek, mint például az elővigyázatosság, a megelőzés és a helyreállítás, felelősség alapelve, együttműködés alapelve,
- Székesfehérvár jelenlegi környezeti állapota,
- a környezet egyes elemeinek jelenlegi állapota, összevetve a lakosság igényeivel és a rendelkezésre álló forrásokkal,
- a hosszú távú célok elérése érdekében a jelen időszakban valóban megvalósítható célok kitűzése,
- konkrét célok meghatározása mellett a célokhoz erőforrások rendelése.

3. Környezeti elemek állapota

3.1. Víz

A víz mindennapi életünkben, környezetünkben nagyon fontos szerepet tölt be. Különböző formáját más-más célra használjuk. Víz nélkül nincs élet, ezért egyértelmű, hogy a környezetvédelem egyik legfontosabb feladata a víz védelme.

Ezért a vizek mennyiségi és minőségi védelmét, valamint a fenntartható vízkészlet-gazdálkodást biztosítanunk szükséges, és az esetleges károsodásokat meg kell előzni.

Székesfehérvár közigazgatási területének és belterületének legnagyobb része a Sárvíz-Nádor-csatorna vízgyűjtőjéhez tartozik. A Nagyszombati úttól keletre eső belterületek, Csala és Kisfalud a Császár-vízen keresztül a Velencei tó vízgyűjtőjének a része.

A Sárvíz-Nádor-csatornába csatlakozó, a város nyugati részén átfolyó Gaja-patak a befogadója a város felszíni vizeinek befogadjául szolgáló élővízfolyásoknak, így a Hosszúéri-árok, az Aszalvölgyi-árok és mellékcsatornáinak (Lugosi úti árok, Marosvíz, Basa árok), a Jancsár-árok és a belé csatlakozó Varga-csatornának és a Malom-csatornának. A Jancsár-árok a befogadója a tisztított szennyvizeknek is.

A Sárvíz-Nádor-csatornába csatlakozik még a Dinnyési-Kajtori csatorna, amelybe a város keleti részéről összegyűjtött felszíni vizeket szállító mesterséges nyílt árok-rendszer köt be.

A városias beépítésű területeken zömmel zártszelvényű csatornák találhatók, a családi házas beépítésű külsőbb városrészekben (pl.: Feketehegy, Maroshegy, Öreghegy) részben útmenti árkok, folyókák szolgálják a felszíni vízvezetést.

A város egyetlen természetes tava a Sóstó, amelynek vízmennyisége ingadozó, jelenleg nem érkezik bele víz, így az esőzések függvénye a vízállás. A vizes élőhelyek, mint természeti értékek hosszútávon csak a vízpótlás biztosításával óvhatók meg. A Sóstó vízpótlásának megoldása jelenleg is célkitűzése a városnak.

Mesterséges tavaink: a Bányató, a Palotavárosi, a Móri úti és a Vidámparki tavak. Ezek jókarban tartása a szűkebb és tágabb környezet egészséges, jó közérzetének biztosításához feltétlenül szükséges.

A térségben üzemelő mélyfúrású kutak a felső-pannóniai rétegekből nyerik vizüket. A város vízellátásában a sekély mélységű kutak játszanak fontos szerepet. A város vízellátását a Fejér Megyei Önkormányzatok Víz- és Csatornamű Zrt. (a továbbiakban: Fejérvíz Zrt.) látja el. A közüzemi vízellátást karszt- és rétegvizek biztosítják.

A város területét érinti a Hármashídi Ásványvízkút előzetesen lehatárolt hidrogeológiai B védőidoma, a Sóstói Vízmű hidrogeológiai B védőidoma- és területe, valamint az Aszalvölgyi vízmű hidrogeológiai A és B védőterülete és hidrogeológiai B védőidoma.

A Közép- dunántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség (a továbbiakban: Felügyelőség) 2012. júniusi állapota szerinti 14 esetben van folyamatban kármentesítési eljárás talaj- és talajvízszennyezésekkel kapcsolatban, különböző területeken, ipari zónákban, telephelyeken.

3.2. Levegő

A levegő az ember és a többi élőlény számára nélkülözhetetlen, az egyik alapvető életfeltétel. Éppen ezért fontos, hogy minél jobban vigyázzunk a tisztaságára.

A levegőszennyezés - mely napjainkban igen nagy probléma - káros az emberekre, állatokra, növényekre, és a talajra egyaránt.

A légszennyező anyagok károsító hatása függ azok mennyiségétől, minőségétől, gyakoriságától, tartózkodási idejétől és a meteorológiai viszonyoktól.

Székesfehérváron a levegő szennyezettségét elsősorban a közlekedés határozza meg, de fűtési időszakban jelentős a lakossági egyedi fűtésből származó szennyezés is. Továbbá egyes ipari nagy kibocsátó pontforrásokon távozó szennyező anyagok is tovább rontják a levegő minőségét. A város területén bejelentésre kötelezett légszennyező telephelyeket a Felügyelőség tartja nyilván.

A városban a Palotai út és a Mészöly Géza utca kereszteződésébe telepített, az Országos Légszennyezettségi Mérőhálózat (a továbbiakban: OLM) automata mérőállomása folyamatosan méri a környék környezeti levegőjének szén-monoxid, nitrogén-dioxid, nitrogén-oxidok, ózon, PM₁₀ szálló por és BTX (benzol, toluol, xilolok) koncentrációját.

A forgalmas útvonalak környezetében a közúti közlekedéssel érintett területeken időszakosan egyes légszennyező anyagok koncentrációja megközelíti vagy meghaladja az egészségügyi határértéket. A leginkább kritikus, hideg és a szárazabb időszakokban a magas szállópor terhelés, és a nyári időszakban jelentkező felszín közeli ózonerhelés.

A mérőállomás adatai alapján a város levegőjének állapota összességében jónak tekinthető.

A légszennyező anyagok között érdemes megemlíteni a polleneket, amelyek évente három periódusban szennyezik a levegőt:

- kora tavasszal a fák (nyír, kőris, mogyoró),
- nyáron a fűvek,
- nyárutó és ősszel a gyomnövények (parlagfűvek).

A szennyezés fő oka környezetünk elhanyagolása, a lakókörnyezetek ápolatlansága, a mezőgazdasági művelésre szánt földek parlagon hagyása, illetve a nem kellő mértékű gyommentesítés.

3.3. Talaj

A talaj nem csak az egyik környezeti elem, hanem összetett, sokrétű funkciója révén lehetővé teszi számunkra, hogy rajta és belőle éljünk.

Védelemre szorul azért, mert rajta keresztül biztosítható más környezeti elemek – többek között a víz – védelme, valamint tudatos emberi beavatkozások és a tevékenységek révén fenn kell tartani termékenységét.

A védelem szükségességének a felismerése törvényi szabályozást hívott életre a termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. törvény formájában.

A termőföld védelmének érdekében, a földvédelmi eljárást az ingatlanügyi hatóság folytatja le. Amennyiben az ingatlanügyi hatóság szakhatóságként működik közre, más hatóságok munkájában, a termőföld védelmének érvényesítése érdekében érvényre kell juttatni, hogy az engedélyezési eljárás alá eső tevékenység végzése, létesítmény elhelyezése, jogosultság gyakorlása lehetőség szerint a gyengébb minőségű termőföldeken, a lehető legkisebb mértékű termőföld igénybevitelével történjen.

A szakhatósági állásfoglalás kialakítása során figyelemmel kell lenni, továbbá arra, hogy az érintett és szomszédos termőföldek megfelelő mezőgazdasági hasznosítását a tervezett tevékenység, létesítmény ne akadályozza. A szakhatósági hozzájárulást meg kell tagadni, ha az engedélyezés iránti kérelem átlagosnál jobb minőségű termőföldet érint.

Ingtalanügyi hatósági engedéllyel lehet termőföldet más célra hasznosítani. Termőföld más célú hasznosításának minősüla hasznosítási kötelezettségtől történő olyan időleges vagy végleges eltérés, amellyel a termőföld a továbbiakban mezőgazdasági hasznosításra alkalmatlanná válik.

A város közigazgatási területén folyamatos, csökkenő tendenciát mutat a művelt terület nagysága. Ezen a téren a talaj minőségére kiható tevékenység a humuszos termőréteg megmentésére és rendeltetészerű újrahasznosítására irányul.

A mezőgazdasági művelés során a kultúrnövények termesztésével, valamint a város más, elsősorban belterületein növényzet megtelepítését elősegítő felületek létrehozásával hasznosított talajok funkcionális minőségének a fennmaradásához a talaj megújulási képessége már nem elegendő.

Az emberi tevékenységekből eredeztethető, valamint a környezet más elemeiből származtatható közrehatásokat – többek között pl. kémiai anyagok használata, savas eső, szálló por, stb. – fel kell ismerni, ezek kedvezőtlen irányú tendenciáinak ellensúlyozására tervszerűen kell készülni.

A talaj minőségére károsan kiható degradációs folyamatok – víz- és szélerózió – ütemének időbeli és térbeli lefolyásának mérsékelését szükség szerint műszaki létesítményekkel, illetve gazdálkodók talajvédő termőföldhasználattal kell, hogy megvalósítsák.

A talajvédő termőföldhasználathoz tartozik az állattartás során keletkező szervestrágyáknak a mezőgazdasági termelésben történő hasznosítása.

A trágyák elsődlegesen növelik a talajok szervesanyag tartalmát, ugyanakkor belőlük nitrát szennyezés is származhat, amennyiben nem tartják be a felhasználásukra vonatkozó szabályokat.

4. Szakágankénti feladatok

4.1. Vízgazdálkodás, felszíni és felszín alatti vizek védelme

4.1.1. Ivóvíz

Állapotrögzítés:

A város vízellátását a Fejérvíz Zrt. által üzemeltetett Sóstói, Aszal-völgyi és a város közigazgatási területén kívül elhelyezkedő Csóri Vízmű, illetve a Dunántúli Regionális Vízmű (DRV- Siófok) által üzemeltetett Rákhegyi Vízmű biztosítja.

A Rákhegyi vízbázis jelenleg állami tulajdonban van.

A vízminőség vizsgálati eredményei és határértékei valamennyi Fejérvíz Zrt. által ellátott városrészre, országrészre a www.fejerviz.hu linken elérhető.

Környezetvédelmi célok, feladatok:

- a Rákhegyi vízbázis tulajdonrészében önkormányzati tulajdont szerezni az olcsóbb ivóvíz szolgáltatás elérése érdekében.

4.1.2. Szennyvízcsatornázás

Állapotrögzítés:

Alapvető cél a települési szennyvíz kezeléséről szóló 91/271/EGK irányelv és a 2004. május 1-jén hatályba lépett Csatlakozási Szerződésben vállalt határidők teljesítése érdekében a Nemzeti Települési Szennyvíz-elvezetési és –tisztítási Megvalósítási Programról szóló 25/2002. (II. 27.) Kormányrendeletben foglaltak megvalósítása. Ez magában foglalja a 2000 LE feletti agglomerációk esetében az új közműves szennyvízelvezetési- és tisztítási rendszerek kiépítését, a meglévő szennyvízcsatorna rendszerek indokolt mértékű bővítését, illetve a szennyvíztisztító telepek korszerűsítését, legalább biológiai fokozatú tisztítás kiépítését, a szennyvíziszap kezelés és hasznosítás fejlesztését, a közcsatornával gazdaságosan el nem látható területeken az egyedi szennyvízkezelés fejlesztését és a folyékonyhulladék fogadó műtárgyak szennyvíztisztító telepi kiépítését.

Az előző program óta a város szennyvízcsatornázása folytatódott. Szennyvízcsatornából megvalósításra került 15181 fm gerinc vezeték, 46 fm nyomóvezeték, 6 db átemelő (4320 fm bekötés). A beruházások jelentős része állami támogatással valósult meg.

Székesfehérvár 2009. év végén kapott értesítést az Európai Uniótól, hogy támogatásra alkalmasnak ítélték a város elmaradt részeinek szennyvízcsatornázásának finanszírozására benyújtott KEOP pályázatot. A szennyvízhálózat bővítésének pályázata Székesfehérvár ellátatlan település részeinek, valamint Pátka, Pákozds és Seregélyes települések teljes szennyvízcsatornázását foglalja magában. A támogatás összege: 25 957 340 EUR. A kivitelezés befejezési határideje: 2012. október. A bővítés 148,8 km gravitációs csatornát és 41 km nyomóvezetékét, 26 db szennyvízátemelő telepet és 6744 db új bekötést jelent. Ahhoz, hogy a meglévő székesfehérvári szennyvízhálózat fogadni tudja a Pátka - Csala, Öreghegy, Pákozds – Kisfalud és Seregélyes - Börgönd irányából érkező szennyvízmennyiségeket, néhány helyen szükséges az üzemelő szennyvízcsatorna felújítása és újjáépítése. Így kerül sor a Budai út alatt futó DN300 főgyűjtő, a Seregélyesi és az Adonyi út alatt futó csatorna felújítására, a Fiskális út alatt futó csatorna alsó szakaszán átmérő növelésre. Ennek a projektnek a megvalósításával Székesfehérvár belterülete 100%-ban csatornázottá válik. A kiépített csatornahálózatú területeken záros határidőn belül el kell érni, hogy megtörténjenek a bekötések, összhangban a közműves vízellátás igénybevételéről szóló helyi rendeletben rögzítettekkel. Székesfehérvár város és térsége Pákozds, Pátka, Seregélyes Szennyvízcsatorna Hálózati Bővítési Önkormányzati Társulás honlap elérhetősége: <http://szennyvizprojekt.szekesfehervar.hu/>.

Környezetvédelmi célok, feladatok:

- az épülő szennyvízcsatorna rendszer házi bekötéseinek kiépítése, illetve a már meglévő szennyvízhálózattal rendelkező területeken a lakók motiválása, hogy a talajterhelési díj megfizetése helyett a közcsatorna igénybevételét részesítsék előnyben.

4.1.3. Csapadékcsatornák

Állapotrögzítés:

2008-ban elkészült az 1993. évi városi felszíni víz tanulmányterv felülvizsgálata. A tervet az elvi vízjogi létesítési engedély kérelemmel a Felügyelőségre benyújtottuk.

2011-ben készült el Székesfehérvár vízkárelhárítási terve, amely elemzi a település természeti adottságait és feltárja a települést veszélyeztető felszíni vizek kialakulásának körülményeit, levonulásuk útját, ismerteti a vízvezetés létesítményeit, meghatározza a károk megelőzésének és elhárításának módozatait, valamint ezen feladatok személyi, műszaki és anyagi feltételeit.

A szélsőséges időjárás és a globális felmelegedés a csapadékvizek intenzitásának megnövekedéséhez vezetett, mely különösen a város jelentősen leburkolt területein okozott károkat. A csapadékelvezetés problémája, ezért egyre inkább előtérbe kerül a város feladatai között. A városi csapadékhálózat üzemeltetését és karbantartását a Székesfehérvár Városgondnoksága Kft. (a továbbiakban: Városgondnokság), valamint a Székesfehérvár Térségi Vízi Társulat kezeli.

Az elmúlt időszakban a Zobori utcában, az Új Rába utcában épült zárt csapadékcsatorna, a Berényi út I. ütemben a Vértanú út és a Kadocsa út közötti szakaszon került sor a csapadék főgyűjtők rekonstrukciójára. Ezzel párhuzamosan az A-0-0 Berényi út alatti átkötő szakaszát is megépítették 2010-ben. A Sóstó II. lakótelep rákapcsolása miatt, továbbá a Harmatosvölgyi lakópark kiépítésekor a Lugosi árok jókarba helyezése is megtörtént. 2011-ben megépült a C-0-0 csapadék főgyűjtő Donát utca és Topolyai utcai árok közötti szakasza.

A hiányzó - a Galgóci és a Pozsonyi út közötti - szakasz nélkül is nagy előrelépés történt az Öreghegy csapadékvíz ellátásában. Az Aszal-völgyi-árok városi túlterhelt szakaszai ezáltal tehermentesültek, a C-0-0 főgyűjtő a Pozsonyi – Zobori – Bereznai utcán keresztül az Öreghegy déli – délkeleti területeiről lezúduló csapadékvizeket a „C” jelű árkon keresztül a Dinnyés – Kajtori csatornába vezeti el.

Összességében csapadékcsatornából 3527.5 fm gerinccsatorna, 3780 fm burkolt árok, illetve folyóka épült ki.

A város KDOP pályázat keretében kívánja megépíttetni a Mártírok úti csapadék főgyűjtőt, mely az Aszal-völgyi-árok Fejér Megyei Szent György Kórház területén lévő kritikus szakaszának tehermentesítését is szolgálja. A munka 2013-14-ben valósulhat meg. Ezzel párhuzamosan a kórház bővítésének részeként sor kerül a kórház alatti zárt árokszakasz 80 fm történő átépítésére. A 2010. évi nagy esőzések során a város egyes külterületi részeit elöntötte a víz, mint például a Székely u-i zártkerteket, a Mura u. és a Bakony u. közötti területet.

Folyamatban van a Fiskális úti, valamint a Zsolnai úti csapadékvíz elvezetés tervezése az úttervezéssel együtt, melyeknek kivitelezését a Saára Gyula program keretében célszerű lenne megvalósítani a Mártírok út átépítése után.

Környezetvédelmi célok, feladatok:

- Jancsár csatorna Cserepes közí átérés elbontása (a terve már elkészült),
- A-0-0 I/5. szakasz csapadék főgyűjtő építése a Zámoly u. és a Kertalja út között,
- Melencei u. csatorna átépítése a Zentai Úti Általános Iskola csapadékvíz elvezetés megoldása érdekében,
- a J-9-0 és a J-0-0 között túlfolyó átkötés,
- Sóstó régi ürítő zsilip helyreállítása az indokolatlan vízvesztés megakadályozására,
- Akolpusztai árok 7+707 km szelvényben az M7 autópálya alatti átvezetés mederburkolása,
- az „A” jelű árok 6+865 és 6+885 km szelvényében M7 autópálya felvízi oldal átépítése,
- Móri árok 0+065-0+073 km szelvényei között a régi út nyomvonalán található boltozatos kőhíd beszakadt, javítását megvizsgálni érdemes
- Jancsár csatorna 0+434 km szelvényében található 1,9 m átmérőjű ARMCO csőátérés hidraulikailag nem felel meg, átépítése.

A csapadékcsatornák további fejlesztéséhez az alábbi szakaszokon van szükség rekonstrukciós munkák elvégzésére:

- Berényi úti csapadék csatorna,
- Kossuth L. utcai csapadékcsatorna,
- Fő utcai csapadékcsatorna,
- Budai úti J-9-0 csatorna,
- Prohászka O. úti J-0-0 csatorna,
- Rákóczi úti J-0-0 csatorna,
- Seregélyesi úton a V-6-0- átépítése (csak a Mártírok úti rekonstrukció után),
- Seregélyesi úti déli ipari zóna csapadékvíz elvezetésének kiépítése a befogadóig (Mártírok út vagy V-6-0).

Legalább terv szinten vizsgálni kell az alábbiakat azért, hogy az Uniós pályázatokhoz rendelkezünk tervekkel, illetve, hogy a szükséges beavatkozásokat ez alapján ütemezhessük:

- Feketehegy felszíni vízvezetése a tervezett fejlesztési területek figyelembe vételével,
- Budai út, Prohászka u., Deák u., Béke tér által bezárt tömb állapotörögztítő és tanulmány tervének elkészítése, a szükséges átkötési terelés lehetőségek figyelembevételével. A J-0-0 csapadék főgyűjtő tervezése a FejérvízZrt. által terveztetett szennyvízcsatorna rekonstrukció kapcsán került előtérbe. Javasoltuk, hogy a munkaterület szűkössége miatt a csapadékcsatorna és a szennyvízcsatorna rekonstrukció együtt történjen, melyhez a terveket el kell készíttetni,
- Felsőváros meglévő vízfolyások nyílt árokként történő megtartásának vizsgálata,
- Váralja sortól délre eső iparterület fejlesztés kapcsán a Basa árok vízgyűjtő területének vizsgálata,
- A-0-0 II ütem tervezése (Berényi út – Kadocsa u. között),
- Székely u-i zártkertek felszíni vízvezetése kiépítésének megoldása.

A város tervezett fejlesztéseivel, a tervezett fejlesztési területek beépítésével a már meglévő csapadékvíz elvezetési gondokattovább növeljük. Ezek elkerülésére a jelenlegi rendszer csak aránytalanul nagy beruházások árán lenne képes a megnövekedett csapadékvizet a befogadóba elvezetni, sőt a befogadók sem tudnák azt fogadni, ezért jelentős károkozással kell számolni. Ennek elkerülése érdekében a fejlesztési területek burkolható részét csökkenteni kell.

4.1.4. Szennyvíztisztító telep

Állapotörögztítés:

Székesfehérvár város vízfogyasztása, szennyvíz kibocsátása:

	2010. év		2011. év	
	vízfogyasztás (m ³)	szennyvíz kibocsátás (m ³)	vízfogyasztás (m ³)	szennyvíz kibocsátás (m ³)
lakossági	3 749 325	3 475 323	3 761 588	3 467 319
közületi	1 595 662	2 168 860	1 565 503	2 167 832
intézményi	414 986	398 558	448 602	386 626
Összesen:	5 759 973	6 042 741	5 775 693	6 021 777

A szennyvíztisztító telep tisztítóképessége, hidraulikai terhelhetősége 47.000 m³ naponta, szennyvízcsatornán 4.000 m³ óránként.

A székesfehérvári szennyvíztisztító telep hatósági engedély alapján végez hulladékkezelést.

A folyékony hulladékok egyik része a kommunális szennyvíz (közcsatornán elvezett szennyvíz és települési folyékony hulladék) kategóriájába tartozik, melynek az ártalmatlanítását vízjogi engedély alapján végzik. A szennyvíztisztító telep adatai alapján jelentős az ún. „idegen” vizek jelenléte a szennyvízcsatorna hálózatban, illetve a szennyvíztisztító telepen. Ennek csökkentésére ún. „csatornafüstölést” végeznek, mely eljárással több száz illegális csapadékvíz bevezetést tártak fel és szüntettek meg.

A folyékony hulladékok másik köre ipari technológiákból és zsírfogók tisztításából származik, változó szennyezőanyag-tartalommal.

A székesfehérvári szennyvíztisztító telepen alapvetően kétféle hulladékkezelést végeznek: az egyik a kisebb szennyvíztisztító telepekről származó fölös iszap kezelése, a másik a különféle települési folyékony hulladékok fogadása. (Települési folyékony hulladék: a szennyvízelvezető hálózaton, illetve szennyvíztisztító telepen keresztül **el nem vezetett** szennyvíz, amely emberi tartózkodásra alkalmas épületek szennyvíztároló létesítményeinek és egyéb helyi közműpótló berendezéseinek ürítéséből, a nem közüzemi csatorna- és árokrendszerekből, valamint a gazdasági, de nem termelési, technológiai eredetű tevékenységből származik.)

A szennyvíztisztító telepen a tisztítási technológia során rácsszemét, homokfogóból származó hulladék, kommunális szennyvíziszap keletkezik.

A rácsszemetet és a homokfogóból származó hulladékot fertőtlenítik, majd települési szilárd hulladéklerakóba kerül. A kommunális szennyvíziszap egy részét érlelés után - a Fejér Megyei Kormányhivatal Növény- és Talajvédelmi Igazgatóságának az adott földterületekre vonatkozó egyedi engedélye alapján - kihelyezik, a másik részét hulladéklerakóba szállítják, ahol komposztálással tovább kezelik.

A város térségi szennyvízcsatorna – hálózat kiterjesztésével, a bekötések számának növekedésével, valamint a tisztítómű kapacitásának növekedésével együtt növekszik a szennyvíziszap mennyisége is. A szennyvíziszap mezőgazdasági termőterületen történő felhasználása, illetve ennek a tevékenységnek az engedélyezése a jelenleg hatályos a szennyvizek és szennyvíziszapok mezőgazdasági felhasználásának és kezelésének szabályairól szóló 50/2001. (IV.3.) Kormányrendelet jogszabályi rendelkezések alapján történik.

A szennyvíz és az iszapkezelés valamennyi művelete energiát igényel. Energiatermelés viszont csak a rothasztás melléktermékéből, a biogázból lehetséges.

Az anaerob iszapstabilizáláskor (rothasztáskor) keletkező biogáz olyan gázelegy, amelynek közel kétharmada metán, egyharmada széndioxid és kisebb mennyiségű egyéb gázokat is tartalmaz. A biogáz teljes körű hasznosításának egyik lehetséges módja a gázmotoros hasznosítás. A biogázt gázmotorban elégetve mechanikai munka nyerhető és a motor hűtővizében, kenőolajában és kipufogógázában lévő hőenergia is hasznosítható. Jelenleg Székesfehérváron gázmotorok hiányában csak a biogáz termikus energiáját használják fel a telep fűtésére.

A szennyvízkezelő telepen keletkező szennyvíziszap jelentős része a Csalai Hulladéklerakó telepen kerül felhasználásra.

Környezetvédelmi célok, feladatok:

- a szennyvíztisztító telepen keletkező szennyvíziszap csekély arányban (9%) kerül hasznosításra mezőgazdasági földterületen, a fennmaradó részt hulladéklerakón és egyéb kezelőtelepeken komposztálják. Célként fogalmazható meg, hogy a keletkezett szennyvíziszap elsősorban mezőgazdasági földterületeken kerüljön elhelyezésre, illetve mindig olyan kezelőknek kerüljön átadásra, akik a komposztálásáról, végső elhelyezéséről megfelelően gondoskodnak. A szennyvíziszap mezőgazdasági földterületeken történő elhelyezésének lehetőségét folyamatosan bővíteni kell,
- pályázati lehetőségek keresése a telepen keletkező biogáz teljes körű hasznosításának megvalósítása érdekében

4.2. Táj - és természetvédelem

4.2.1. Helyi jelentőségű természeti értékek

Állapotrögzítés:

Székesfehérvár közigazgatási területén található természeti területek közül helyi védettséget élvez a Székesfehérvári Sóstó (37/2002. (XII. 30.) sz. rendelet) és a volt szeméttelap melletti Aplítbánya geológiai rétegsor földtani alapszelvény (35/2000. (XI.22.) sz. rendelet). Országos védelem alatt áll a Sóstótól délre elterülő Sóstó-Homokbánya és a Dinnyési Fertő, amelynek 539 ha-os területéből 157 ha Székesfehérvár területére is benyúlik, valamint a Csalapusztai TT Tájvédelmi kert.

A városban található természeti értékek: a Zichy-liget, az Aszal-völgyi-tározó és környéke: botanikai érdekességek és gyurgyalag telep, az Alba Agrár ZRt. 200 hektár kiterjedésű halastó rendszere, amely, az átvonuló madarak (pl. rétisas, nagy kócsagok, kanalas géme) pihenőhelye.

A város közigazgatási területén táji, tájképi értékeket képviselő területek:

- a város keleti részén a táj fölé emelkedő Csúcsos –hegy, tetején az Aranybulla Emlékművel,
- az öreghegyi Bánya-tó közvetlen környezete,
- a Csalapusztai tájképi kert, központjában a volt Kégl-féle kastéllyal,
- a ráchegyi felhagyott Rácbánya terület,
- a Jancsár-völgy területe,
- a Budai úti volt aplit bánya északi oldalán lévő földtani rétegsor,
- a Rózsaliget melletti parkban található Csitáry víz,
- a Bregyó kiserdő és környéke,
- Alsóvárosi rétek,
- Gaja meder.

Natura 2000 területek:

Különleges madárvédelmi területek:

- Velencei tó és a Dinnyési Fertő (HUDI10007)

Kiemelt jelentőségű természetmegőrzési területek:

- Aszal-völgy (HUDI20004)
- Móri-árok (HUDI20033)
- Sárrét (HUDI20044)
- Velencei-hegység (HUDI20053)

Országos jelentőségű természetvédelmi területek:

➤ Dinnyés- Fertő Természetvédelmi terület

A Székesfehérváron található természeti értékek közül egyes fák és fasorok, valamint tájképi egységek az egyes helyi jelentőségű természeti értékek védetté nyilvánításáról szóló 30/1992. (XI.26.) számú önkormányzati rendelettel helyi védettség alá kerültek. A védetté nyilvánítás az 1992. évi állapotot tükrözi. Az azóta eltelt időszak külső körülményeiben történt változások nem minden természeti értéknek kedveztek. A védett fasorok egyes egyedei növényi fertőzés következtében elpusztultak, ugyanazzal a fajtájú előnevelt, többször iskolázott facsemetével helyben pótolva lettek. A Szent István Király Múzeum udvarán lévő gesztenyefa néhány évvel ezelőtt kidőlt, megsemmisült. A Palotai u. 52. udvarán lévő két tiszafát ismeretlen tettesek kivágták. A Lövölde utcai volt szovjet laktanya udvarán álló magyar kőris gyökérzetét garázsok építésének alapozása során megcsónkították, egyik tartógyökerét elvágták. A fa állapota ennek következtében rohamosan romlott, pusztulása felgyorsult.

Helyi védettséget élvez:

- a Szent István téri öreg platán (*Platanushispanica*),
- a Jókai u. 1. udvarán álló vadgesztenye (*Aesculushippocastanum*),
- a Kossuth utcai szilfa (*Ulmusglabra*),
- a Lövölde utcai volt szovjet laktanyaudvar területén lévő kocsányos tölgyek (*Quercusrobur*) és egy magyar kőris (*Fraxinusangustifoliassp. pannonica*),
- a Wathay Ferenc szobra előtt álló tiszafa (*Taxusbaccata*)
- a Várkörút 6. számú ingatlanon található császárfa (*Paulowniatomentosa*),
- a több egyedből álló, a Millenniumi Emlékműhöz vezető tujasor (*Biotaorientalis*),
- a Mátyás király körüti, és a Gyümölcs u. - Horvát István u. - Martinovics utcában lévő juharlevelű platánsor (*Platanushispanica*).

A Gyümölcs utcai védett platánok alatti parkolás kérdése nem oldódott meg, továbbra is veszélyeztetik a parkoló gépjárművek a fákat.

A Csalapusztai tájképi kert idős faállománya jelenleg is fajgazdag, az egykori erdőterület maradványai és a hozzájuk csatlakozó, ültetett facsoportok harmonikusan illeszkednek a környező táj természetes erdőterületeihez. A kert megmaradt fa- és cserjefajai közé tartoznak például a különböző juharfajok, a gyertyán, a virágos kőris és a fehér eperfa csüngő (szomorú) változata, a különböző hárs- és juharfasorok, a kocsányos tölgy, a virginiai boróka, a fekete-fenyő, a keleti tuja.

A helyi védelem alá vont természeti értékek kezelését, megóvásának, fenntartásának, szükség szerinti helyreállításának és természetvédelmi kezelésének feladatkörét a Városgondnokság, országos védettség esetén a Felügyelőség látja el.

Környezetvédelmi célok, feladatok:

- az egyes helyi jelentőségű természeti értékek védetté nyilvánításáról szóló 30/1992. (XI.26.) számú rendelet állapotfelmérés utáni aktualizálása, módosítása szükséges,
- meg kell vizsgálni annak lehetőségét, hogy Székesfehérváron mely fák, fasorok, tájképi- vagy városképi szempontból kiemelendő növényzet együttesek helyezhetők védelem alá. Előzetesen vizsgálni szükséges azt is, hogy a védelemre tervezett érték közvetlen környezetében van-e olyan létesítmény, tevékenység, amely azt veszélyezteti, vagy zavartalan létét, fejlődését a jövőben hátrányosan érintheti. A védettség megszerzése után a városrendezési tervek kialakításánál, módosításánál is ezt mindenkor figyelembe kell venni,
- a Gyümölcs utcában a védett platánok alatti parkolás kérdése nem megoldott, ezt mielőbb rendezni kell, mivel a fák tövéhez, törzséhez közel parkoló gépjárművek veszélyeztetik a fákat.

4.2.2. Jancsár-völgy, Aszal-völgy védetté nyilvánítása

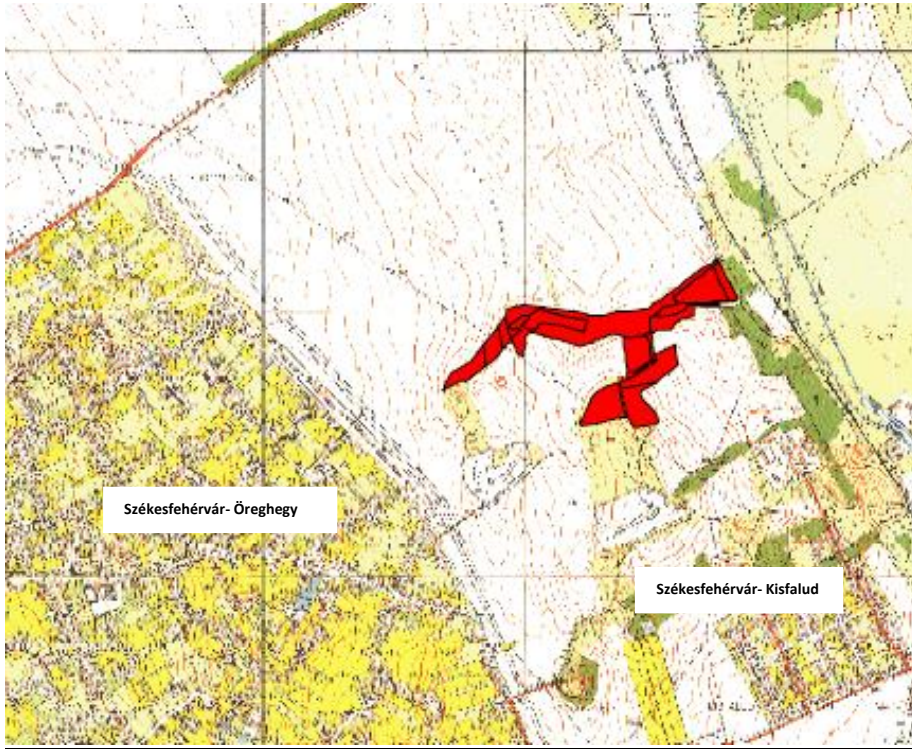
Állapotrögzítés:

Székesfehérvár város közigazgatási területén belül, a város belterületi területétől északi irányban található Aszal-völgy és a tőle keleti irányban elhelyezkedő ún. Jancsár-völgy olyan ritka növényfajoknak és védett állatoknak biztosít élőhelyet, amelyek miatt indokoltá vált a védetté nyilvánításuk, biztosítva ezzel a jelenlegi állapot megóvását, a biológiai sokféleséget és a ritka, veszélyeztetett fajok védelmét.

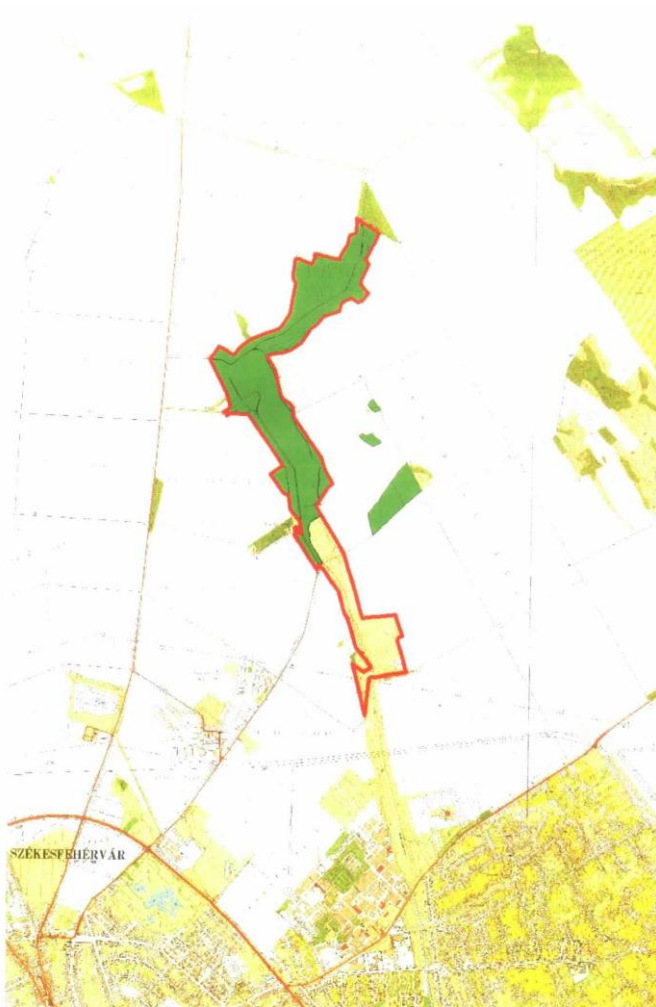
Székesfehérvár Megyei Jogú Város Önkormányzat Közgyűlése (a továbbiakban: Közgyűlés) a 223/2010. (IV.29.) számú határozatával döntött a két terület védetté nyilvánításának kezdeményezéséről. A döntést követően a vonatkozó jogszabályokat figyelembe véve elkészült a kezelési terv. A kezelési tervben meghatározásra kerültek a területek vonatkozásában a természetvédelmi kezelési célkitűzések, előírások.

Az elkészült kezelési terveket a jogszabályokban előírt véleményező szervek részére megküldtük, akik az írásban tett nyilatkozataik alapján a területek védetté nyilvánításával egyetértettek. A két terület országos védetté nyilvánítása azonban nem indokolt.

A védetté nyilvánításra javasolt területek érintettjeinek meghívásával egyeztető tárgyalás megtartására került sor.

Jancsár-völgy területe

Aszal-völgy TT területe
Natura 2000 terület határvonala

Környezetvédelmi célok, feladatok:

- aJancsár-völgy és az Aszal-völgy védetté nyilvánítása rendeletalkotással,
- a Mezőföld északi részén, Pátkától nyugatra, Zámolytól délkeletre, az ún. Zámolyi táblán elhelyezkedő aszóvölgyben húzódó, közigazgatásilag Székesfehérvár külterületéhez tartozó Máriamajori-erdő és Nagy-völgy helyi védetté nyilvánítási eljárásának kezdeményezése és lefolytatása javasolt a területek ritka, veszélyeztetett növény és állatvilága élőhelyének megóvása érdekében.

4.2.3. Sóstó

Állapotrögzítés:

A székesfehérvári Sóstó helyi és országos védettséget élvező, 218 hektár nagyságú, egybefüggő zöldfelület. Szabadon látogatható, a lakosság egy része rendszeresen vagy alkalmasszerűen választja hétvégi kirándulások, kikapcsolódás céljából. Védettségét a botanikai ritkaságainak köszönheti, a területen 7 orchidea faj egyedei találhatók meg, számos értékes gerinctelen és gerinces állatfaj lakóhelye. Területén több, mint 7 km hosszban tanösvény lett kialakítva, a Segesvári út felőli

bejáratánál pedig a 2004-ben felújított Zöldtanya található, amely különböző rendezvények, ismeretterjesztő előadások, programok helyszínéül szolgál. 2007-ben készült „A város ölelésében” című természetfilm, amely a Sóstó Természetvédelmi Terület jelenét négy évszakon keresztül mutatja be.

A Sóstó önkormányzati tulajdonban lévő területeinek fenntartását napjainkban a Városgondnokság végzi. Területének üzemeltetése a nád kitermelése, évente kétszeri vagy háromszori kaszálás a tanösvény környezetében, alkalomszerű karbantartási munkák, valamint a park őrzésének feladatköréből tevődik össze.

A Sóstó területén 24,67 hektáros területtel az északi, 1,39 hektáron pedig a déli tó fekszik, a kettőt egy gát osztja ketté. Jelenlegi állás szerint a déli tó területén - szennyvízbevezetések megszüntetése után - nincs nyílt vízfelület, a meder eliszapolódott, az üledékképződés hatására teljesen kiszáradt. Az északi tó részén még van egybefüggő vízfelület, de a párolgásból és elszivárgásból adódóan egyértelmű a mederben a vízvesztés. A tó természetes vízgyűjtő területe a város fejlődésével egyre csökkent.

A Székesfehérvár Sóstó Természetvédelmi Terület rehabilitációjára és fejlesztésére 2007-ben készült egy átfogó tanulmány. A tanulmány a fejlesztésekre 4 lehetséges koncepciót dolgozott ki, amelyek egymásra épülnek. A „0” változattól eljutva a „C” változatig fokozatosan növekszik a beavatkozások és fejlesztések száma. A „C” változat - amelynek megvalósítása elfogadásra került - egy hosszú távú koncepciót takar. Első lépésként a tanulmány az élőhelymentést tűzi ki feladatul, célja a tavak vízpótlásának, mederkotrásának megvalósítása, az élőhely szerkezet stabilizálása és javítása, a biológiai sokféleség megőrzése. Ennek elvégzése után a következő fejlesztési cél alap gondolata egy természetvédelmi és oktatóbázis létrehozása, amely megismertetné a látogatókkal a terület tájvédelmi és természetvédelmi értékeit, valamint szemléletformáló napi programokkal próbálná felhívni a figyelmet környezetünk védelmének fontosságára. Utolsó fejlesztési elemként a védett természeti értékek megóvásával együtt többfunkciós, városi pihenőpark létrehozását javasolja a tanulmány. Ennek a látogatóközpont mellé játszótér építése és táborozóhely kialakítása a fejlesztési alternatíva.

A terület fejlesztése és megmentése kapcsán az első lépés a tómeder állapotának rendezése, majd a vízpótlás megoldása. Székesfehérvár Megyei Jogú Város Önkormányzata a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség által meghirdetett KEOP konstrukció keretében pályázatot nyújtott be 2008-ban a tómeder kotrás terveinek elkészíttetésére. A pályázat első fordulója sikerrel zárult, a teljes költség 23 millió forint volt, ehhez a város 14,3 millió forintot nyert el. A mederkotrásról szóló terv elkészült, vízjogi létesítési engedéllyel rendelkezik. Műszaki tartalmát tekintve a tervezett meder rehabilitáció az északi tavat érinti. Az északi tó meder-helyreállítását tókotrással és mederrendezéssel kell megvalósítani, ennek során 75.400 m³ felgyülemlett szerves anyag kerül eltávolításra a mederből. A kotrás során kitermelt iszapból költőszigetek kerülhetnek kialakításra, továbbá az ÉNy-i és a K-i partszakaszon a partvonal rendezésére használható fel. A tó szegélyterületén a nádas visszaszorítása és a rézsű-partél rendezése is szükséges.

A déli tó területén végzett iszapvizsgálatok a határértéket jelentősen meghaladó szennyezéseket mutattak ki, ezért itt a tómeder helyreállítását csak a szennyezett terület kármentesítését követően lehet megvalósítani.

A pályázat második fordulójára vonatkozó dokumentáció – amely a mederkotrás megvalósítását finanszírozta volna – 2010 szeptemberében került benyújtásra. A pályázat egy 200 oldalas részletes megvalósíthatósági tanulmány segítségével mutatta be, hogy mekkora szükség van a pályázat

sikerére a természetvédelmi környezet megóvásához, és milyen megoldással kívánjuk ezt megvalósítani.

A mederkotrás megoldásával azonos időben biztosítani kell a folyamatos vízpótlást is a tóba. A Sóstó tavainak vízpótlásával biztosítható lesz egy állandó vízszint és a tó életéhez szükséges vízmennyiség. A város 2011-ben önerőből terveket készíttetett a vízpótlás megoldására. Korábban a tavat tápláló Basa árkot az Aszal-völgyi-árokhoz csatlakoztatták és ezáltal a Basa árok medre a Sóstó túlfolyójává vált. A tervdokumentáció a Basa árok visszafordítását és egy részének rendezését tűzi ki célul. Tekintettel arra, hogy a Basa árok eredeti állapota teljes egészében nem állítható vissza, a betáplálást duzzasztással lehet megvalósítani majd. A terv vízjogi létesítési engedéllyel rendelkezik. A mederkotrás és a vízpótlás megvalósítására benyújtott pályázat jelenleg nem valósítható meg.

Környezetvédelmi célok, feladatok:

- a mederkotrás és vízpótlás kivitelezésének megvalósítása a vízjogi létesítési engedélyben foglalt műszaki megoldások alapján,
- tanösvény bővítése, tájékoztató táblák felújítása,
- a természetvédelmi terület hasznosítására, fejlesztésére új rövidtávú stratégia kidolgozása.

4.2.4. Madárkórház

Dr. Berkényi Tamás székesfehérvári állatorvos, a Vadmadárkórház Természetvédelmi Alapítvány (továbbiakban: Alapítvány) kuratóriumának elnöke több mint 15 éve foglalkozik a vadon élő sérült madarak gyógyításával. A HEROSZ Fejér Megyei Szervezete segítségével hozta létre az állatotthon keretén belül a *madárotthont*, ahol lehetőség van a sérült madarak elhelyezésére, ápolására, tartására.

A vadmadarak esetében komoly gond, hogy a betegek nagyobb része gyógykezelésük után soha nem térhet vissza a természetbe, nem engedhetők szabadon, mert a gyógyulásuk után visszamaradó maradandó károsodások nem teszik lehetővé számukra a zsákmányszerzést, menekülést, az önálló életet. Az ilyen madarak egész életükön át emberi gondoskodásra szorulnak.

A madárrészleg röpdéiben a folyamatos helyhiány miatt szükség van egy megfelelő nagyságú *madárpark* létrehozására, ahol lehetőség nyílna a szabad életre alkalmatlan, de már gyógyult, tartósan fogyatékos madarak élethosszan tartására (egyedvédelem), a veszélyeztetettek továbbtenyésztésére (veszélyeztetett fajok védelme) az érdeklődő nagyközönség számára ismeretterjesztő céllal a madarak bemutatására (ismeretterjesztés), a gyerekek természetismereti oktatására (természetvédelem).

Ennek a nemes feladatnak a támogatása céljából a Közgyűlés 112/2010. (II.25.) határozatában úgy döntött, hogy a saját tulajdonát képező Székesfehérvár, Szárcsa utca melletti 7620/5 hrsz-ú 2.4925 m² térmértékű, telephely megnevezésű ingatlan déli részén elhelyezkedő kb. 7500 m²-es területre térítésmentes földhasználatot biztosít az Alapítvány részére Királyi Madárkert (a továbbiakban: Madárkert) létrehozása céljából.

A megépülő Madárkert növelheti a Sóstó Természetvédelmi Terület, így Székesfehérvár turisztikai vonzerejét, oktatási és környezeti nevelési célt szolgálhat, s a „Királyi madarak sétányán” otthont adhat a magyar történelem szimbólum-madarainak – ilyen például a Hunyadiak hollója.

Az Alapítvány a Madárkert megépítését pályázati pénzből, a működési költségeket pedig a belépődíjakból, illetve az adományokból szeretné biztosítani.

A Madárkert megvalósítási koncepciója és költségbecslése már elkészült, továbbá az Alapítvány létrehozott egy alapot a megvalósításhoz szükséges pénz összegyűjtésére.

Környezetvédelmi célok, feladatok:

- pályázati lehetőségek figyelemmel kísérése a projekt megvalósítása érdekében.

4.2.5. Zöldfelület gazdálkodás

Állapotrögzítés:

Székesfehérvár zöldfelületeinek fenntartásával és kezelésével kapcsolatos feladatokat a Városgondnokság látja el parkfenntartó cégek bevonásával.

Az évekkel ezelőtt elültetett fák szakszerű kikötözésére gondot fordítottak. Az automata öntözés költségeinek csökkentése érdekében fúrt kutak létesültek. Befejeződtek a fasor cserék a Palotai út melletti Kálvária soron, a Széchenyi terelőszigeten, a Horvát István utca Tóváros melletti szakaszán és a Balatoni úti felüljárónál, továbbá megtörtént a Rádió lakótelep csavarfűz és nyárfa cseréje, a Kőfém lakótelep és az Alvinci utca nyárfa cseréje, a Palotavárosban gömb szivarfa, a József Attila utca vadgesztenye, a Deák Ferenc utca juharfa és a Budai út juharfa cseréje. Ezek a városképet befolyásoló útszakaszok.

A fa- és cserjetelepítések során a 2011. évben 275 db földlabdás fa (karózással, beöntözéssel), 2346 db cserje és 53 db örökzöld (talajcserével, beöntözéssel) került kiültetésre közterületen. A nyertes pályázó végezte el az elültetett növények gondozását, öntözését és a szükséges őszi pótlást.

Székesfehérvár közterületi faállományából 2006. évtől 17800 db fa került felmérésre a Dr. Radó Dezső által alkalmazott rendszer szerint. 2011-ben 6000 db fa felmérése történt meg.

Az erdők fenntartása során a Lehel úti és a Bregyó közti erdő ápolása, sor- és sorköz ápolása folyamatosan történik. A Bregyó közti kiserdő fenntartása a mellette lévő tó vízszintje miatt a terület változó vízmagassága következtében nagy gondot okoz.

A Zichy liget faállománya nagyrészt elöregedett, az elmúlt időszakban elvégzett Fakopp mérőműszeres vizsgálat eredményeinek figyelembevétele mellett néhány faegyed kivágásra került. A megmaradó japánakácok a balesetveszély megelőzése érdekében ifjításra, gallyazásra kerültek.

A lakótelepi kiskerteket a lakók gondozzák, ezáltal barátságosabbá, élhetőbbé teszik lakókörnyezetüket. A meglévő körforgalmaink színvonala jelentősen javult az új rózságyak és az egynyári növények kiültetésével. A Balatoni úti körforgalmat díszítő fűzfa korona néhány ága az erős fagyok miatt tavasszal cserére szorult. A körforgalom szegélyeinél új cserjeágyak, a Régi Csóri út és a Farkasvermi úti körforgalomban vegyes beültetésű virágágyak kerültek kialakításra.

Környezetvédelmi célok, feladatok:

- 2012-2013-ra 6000-6000 db fa felmérése van ütemezve, a már felmért 17800 db fa ellenőrzése és az adatállomány frissítése 2012 nyarára van tervezve,
- a nagyobb létesítmények zöldfelület tervezése során az építési engedélyek szigorítása, az elkészült parkok, zöld beruházások fenntartásának megkövetelése legalább 5 évig,
- őshonos fák telepítésének fontosságát a fatelepítések során hangsúlyozottan kell érvényre juttatni, törekedni kell a várostűrő fafajok kiválasztására,
- a kivitelezők figyelmének felhívása a beruházások kapcsán, a fakivágási engedélykérelem időbeni benyújtása,
- a fakivágások szükségességének eldöntéséhez, egészségi állapotának felméréséhez szükséges mérőműszer beszerzése és üzemeltetése,
- a Radó-féle fafelmérési módszer alapján készült nyilvántartás aktualizálása, illetve az anyagi lehetőségek függvényében az eddig fel nem mért faállomány digitális rögzítése a térinformatikai rendszerben,
- a betegségekkel szemben ellenállóbb fa- és cserjefajok ültetése,
- a "Zöldfehérvár I-III" tájlesztéskai-dendrológiai és környezeti tanulmány útmutatásainak, ajánlásainak betartása a zöldfelületek tervezése és kialakítása során.

4.2.6. Erdőgazdálkodás

Az erdőterületek vonatkozásában a Program két fő irányvonalat jelöl ki. Egyrészt fontos a meglévő erdőterületek fenntartása, fejlesztése, másrészt új, erdőtelepítésre alkalmas területek felkutatása szükséges továbbra is.

Állapotrögzítés:

Az elmúlt időszakra tervezett új erdősitések sajnos nem valósultak meg. A meglévő erdőterületek nagysága lényegében nem változott Székesfehérváron. A város bel- és külterületein jelenleg az alábbi erdőterületek találhatók:

- Csala-puszta és Malomhegy környezetében, Kisfalud északi, Pákozdi felőli oldalán, Pátkai tározó közeli városhatárban (Máriamajori erdő),
- Székesfehérvár északi határa, a halastavaktól nyugatra fekvő Gólya-dűlő, Dinnyési fertő mellett, Börgöndtől délre és Kisfalud Alsó majortól délre,
- a Sárkeresztúri út mellett a Vízmű telep véderdeje,
- a Sóstó területén lévő erdőtömb, amely részben városi, részben állami tulajdonban, a Vadex Mezőföldi Erdő- és Vadgazdálkodási Zrt. (a továbbiakban: Vadex Zrt.) kezelésében van,
- a maroshegyi városrészben a város vonzáskörzetében, Sárszentmihály községhez tartozó Sárpentelei parkerdő, valamint többségében magántulajdonú erdők,
- a Bregyó-közi kiserdő, amely valós állapota szerint parkerdő jellegű, de mivel kivett művelési ágú belterületi közpark, nem tartozik az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény hatálya alá,
- a "Hármas híd"-tól északra az Új Csóri út és a Komáromi vasútvonal közötti állami tulajdonú erdőtömb,
- az Aszal-völgyi-árok mentén található Lehel úti kiserdő, amelynek felújítása során a telepített kocsányos tölgy magas élettartama (80-120 év) garantálja az erdő hosszú távú fennmaradását.

A felsorolt erdőterületek nagy része véderdő (településvédelem elsődleges rendeltetéssel), illetve talajvédelmi funkciót tölt be, kisebb része természetvédelmi terület (Sóstó, Csala kastélypark).

A maroshegyi Harmatosvölgy lakópark megépítése miatt szükséges csere-erdősítés a Béla úti Köztemető mellett tölgy fafajjal történő beültetéssel az előírásoknak megfelelően megtörtént.

Az állami tulajdonú Vadex Zrt. az általuk és az Állami Erdészeti Szolgálat által készített és jóváhagyott 10 évre szóló üzemtervek szerint gazdálkodik a kezelésében lévő területeken. A Vadex Zrt. a szakmai elvárásoknak megfelelően kezeli az állami vagyont és hajtja végre az üzemtervet, folyamatosan végzi a vágásérettséget elért erdők kitermelését, valamint a vágásterületeket az előírásoknak megfelelően újítja fel.

Székesfehérvár közigazgatási területén az erdők aránya alacsony, amelyre a „Zöld Fehérvár” tanulmány is tesz utalást és a város Szerkezeti Tervének „Erdőterületek” című fejezete is hasonlóan foglal állást. Az erdők arányának növelésére a kedvezőtlen adottságú mezőgazdasági területek hasznosítása jó lehetőséget biztosíthat. Az erdőterület növelése településvédelmi szempontból is indokolt.

Környezetvédelmi célok, feladatok:

- ki kell jelölni az erdősítési lehetőségek célterületeit, ligeterdő, fasorok telepítésénél a tervezés során talajvizsgálatokat kell végezni, a megfelelő fafajok kiválasztásához,
- zöldfelületi fejlesztések terén egyeztetések szükségesek a Vadex Zrt.-vel, a fiatal és középkorú faállományokban sétautak kialakítása, parkerdei berendezések kihelyezése érdekében,
- az Új Csóri úti parkerdő és vadaspark kialakítás lehetőségének vizsgálata.

4.3. Levegőtisztaság-védelem

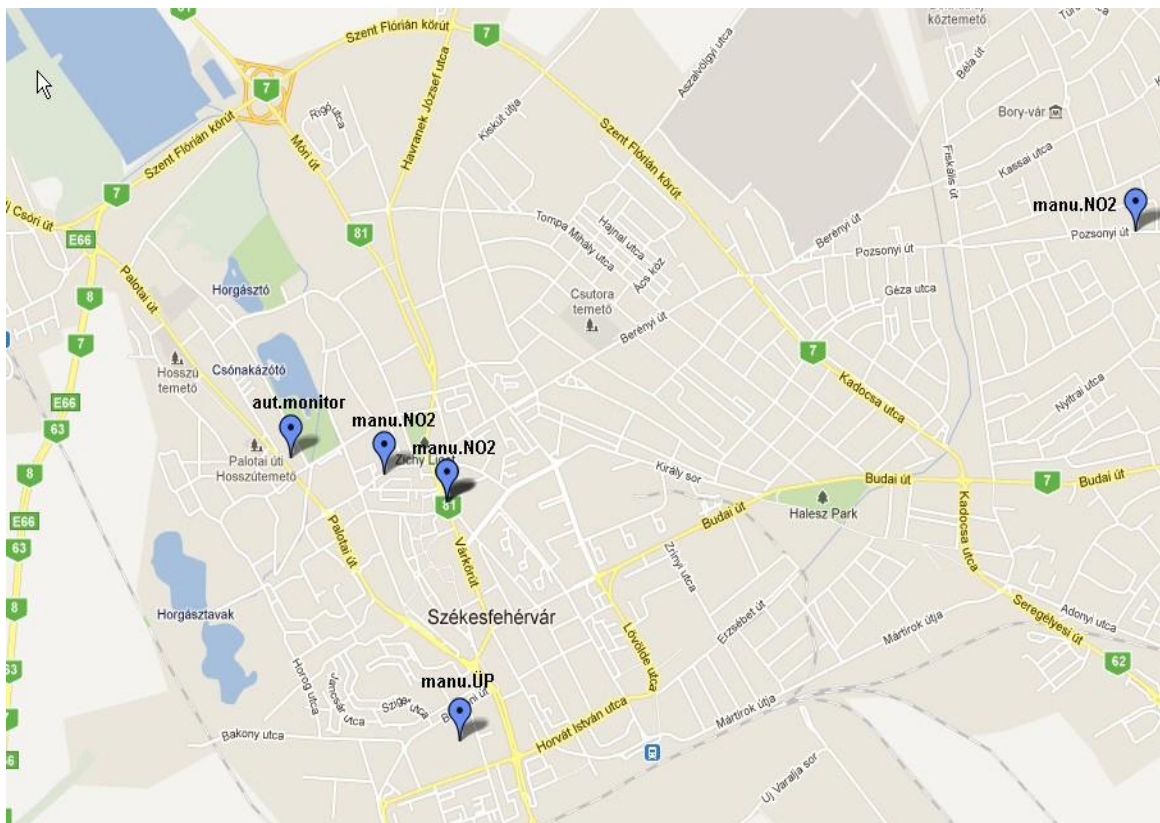
Állapotrögzítés:

A város levegőminőségének javítása érdekében a Felügyelőség levegővédelmi intézkedési terv elkészítésére kötelezte Székesfehérvár Megyei Jogú Város Önkormányzatát (a továbbiakban: Önkormányzat) 2004-ben. A terv elkészült, a benne felsorolt feladatok egy részét a város teljesítette. Több közlekedési csomópont korszerűsítése megtörtént 2006-ban és 2010-ben. A Piac téri autóbusz-pályaudvar átépítésére 2006-2007. között került sor. Az Önkormányzat a levegő tisztaságának védelme érdekében számos kerékpárút beruházást is megvalósított.

Székesfehérváron a levegő szennyezettségét a nyári időszakban elsősorban a közlekedés határozza meg. A forgalmas útvonalak környezetében, a közúti közlekedéssel érintett területeken időszakosan egyes légszennyező anyagok koncentrációja megközelíti vagy meghaladja az egészségügyi határértéket. A leginkább kritikus a nyári időszakban jelentkező felszíni ózonerhelés.

A Felügyelőség az OLM manuális hálózata keretén belül 3 ponton (Balatoni u. 6., Várkörút 6., Pozsonyi út 95.) végez rendszeresen nitrogén-dioxid és ülepedő por-koncentráció méréseket a városban. A Palotai út és a Mészöly Géza utca kereszteződésénél az OLM automata hálózatához tartozó automata monitoring állomás működik, amely folyamatosan méri a környék környezeti levegőjének szén-monoxid, nitrogén-dioxid, nitrogén-oxidok, ózon, PM₁₀ szálló por és BTX (benzol, toluol, xilolok) koncentrációját.

OLM mérőpontok Székesfehérváron:

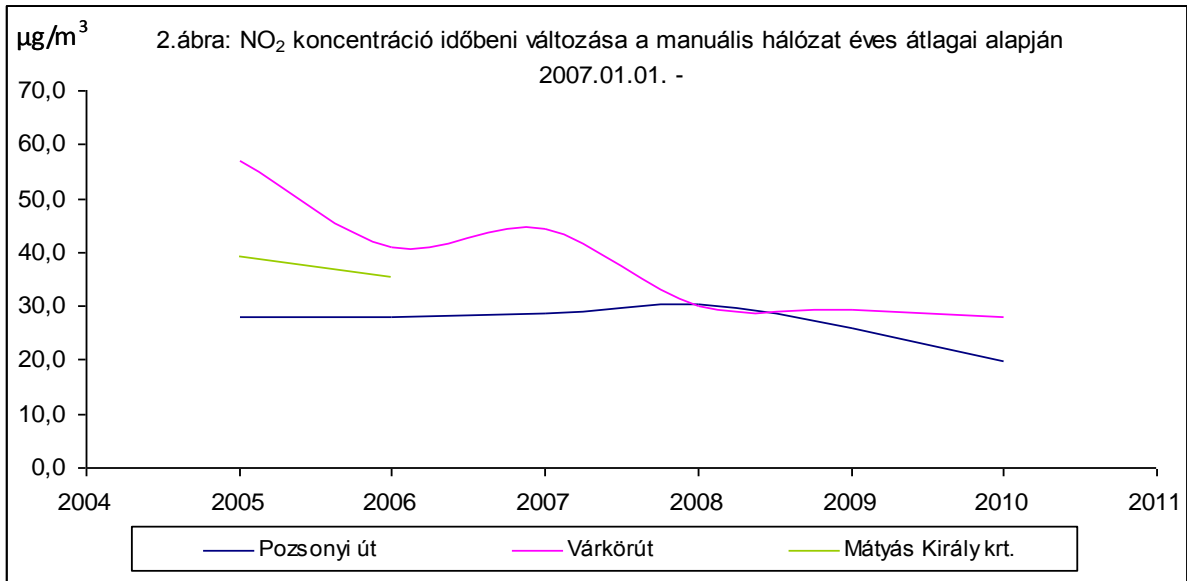

Az Országos Meteorológiai Szolgálat Levegőszennyezettségi Referencia Laboratóriuma az adott település levegő-szennyezettségi besorolását a légszennyezettségi index alapján (kiváló, jó, megfelelő, szennyezett, erősen szennyezett), az OLM automata és a manuális állomásainak mérési adatainak figyelembevételével végzi. A mérőállomás adatait a www.kvvm.hu/olm linken elérhetőek.

A városban a kén-dioxid koncentráció értéke az évek során jelentéktelen volt, ezért rendszeres mérését 2006-tól megszüntették.

Az ülepedő por koncentrációja éves átlagban a 2010. év végéig folyamatosan az érvényes egészségügyi határérték alatti volt. 2011-től egészségügyi határértéket a levegős rendeletek nem írnak elő, ezért további értékelése nem szükséges. (A levegőterheltségi szint határértékeiről és a helyhez kötött légszennyező pontforrások kibocsátási határértékeiről szóló 4/2011. (I.14.) VM rendelet alapján.)

A nitrogén-dioxid vonatkozásában 2008. közepe óta egészségügyi határérték átlépés sem a 24 órás, sem pedig az éves határérték (85 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, 40 $\mu\text{g}/\text{m}^3$) tekintetében nem történt, azonban a fűtési időszakban minden évben kismértékű emelkedés tapasztalható, ez a fűtéshez kapcsolódó nitrogén-oxidok kibocsátásának eredménye. A nagy forgalmú közlekedési útvonalak közelében rövid idejű határértékhez közeli koncentrációk előfordultak, ami egyértelműen a közlekedés légszennyező hatására utal. 2005. óta az éves mérési átlagok esetében javuló tendencia mutatható ki, amely a közlekedés okozta összkibocsátás csökkenésének köszönhető. A manuális mérőhálózat adatai szerint a gépjárművek szennyező hatása a járműforgalom növekedésével arányosan nem növekszik, amely a gépjárműmotorokkal szembeni környezetvédelmi követelmények szigorodásának tudható be.

Az automata állomás mérési adatai alapján az állomás körzetében a levegő minősége komponensenként az alábbi minősítéseket kapta:

- Nitrogén-dioxid: jó
- Nitrogén-oxidok: jó
- PM₁₀ szállópor: megfelelő
- Szén-monoxid: jó
- Ózon: megfelelő

Összességében a város levegő minősége jónak tekinthető, azonban elsősorban az egyre növekvő gépjármű forgalom miatt a nagy forgalmú helyeken és azok közelében fordulnak elő határérték feletti koncentrációk.

A téli időszakokban a város légszennyezettségi állapotát kedvezőtlenül befolyásolja az egyedi fűtési szokásokból eredő terhelés. A fa-, illetve széntüzelésű berendezések gyakori szakszerűtlen használata nagymértékben hozzájárul a téli időszakban a szállópor koncentráció növekedéséhez, amely komoly egészségkárosító hatással jár.

A vonatkozó jogszabályok figyelembevételével a Közgyűlés 50/2010. (XII.14.) számmal rendeletet alkotott Székesfehérvár Megyei Jogú Város Szmogriadó Tervéről. Ezt a rendeletet a 23/2012. (IV. 19.) számú önkormányzati rendelet váltotta, ugyanebben a témában.

A „szmogriadó”-val kapcsolatos rendelkezés időszakosan alkalmazott, a járművek globális szennyezőanyag kibocsátását figyelembe vevő forgalomkorlátozás. Ezen dinamikus szabályozás legfontosabb célja az extrém időjárási körülmények, illetve a különböző levegőt szennyező tényezők –beleértve természetesen a járművek szennyezőanyag kibocsátását is – együttes hatásaként létrejövő, a mindenkori egészségügyi határértéket veszélyeztető állapot megszüntetése.

A légszennyező anyagok közül leggyakrabban a szállópor PM₁₀ koncentráció növekedése miatt szükséges a szmogriadó fokozatainak (tájékoztatási és riasztási fokozat) elrendelése. A rendelet megalkotása óta eltelt idő alatt a téli időszakban az időjárási körülmények kedvezőtlen alakulása következtében, a szállópor koncentrációjának megemelkedése miatt 2010. óta 6 alkalommal a szmogriadó tájékoztatási, 5 alkalommal a riasztási fokozat elrendelésére volt szükség.

A szállópor PM₁₀ koncentráció növekedéséhez hozzájárul az avar és kerti hulladékok nyílttéri égetése. Ennek tudatában a város Közgyűlése megalkotta a 32/2012. (V.31.) számú önkormányzati rendeletét az avar és növényi hulladék nyílttéri égetéséről. A rendelet előírásai alapján Székesfehérvár Megyei Jogú Város közigazgatási területén az avar és növényi hulladék égetése tilos. Kivételt képeznek a kommunális hulladékszállítási közszolgáltatásba be nem vont ingatlanok, ahol az avar és növényi hulladék égetése 2014. október 15-ig - vasárnap és ünnepnap kivételével - április 1-15. között és október 1-15. között meghatározott órákban megengedett. A kerti hulladékok ártalmatlanításáról elsődlegesen komposztálással kell gondoskodni.

PM₁₀ szállópor értékei és a megtett intézkedések a Székesfehérvár, Palotai úti automata monitorállomás mérési adatai alapján:

Időpont (év,hónap,nap)		Átlag (mikrogramm/m ³)	Szmog riadó fokozat	Intézkedés	
2010	november	2	92,8	tájékoztatási	lakosság tájékoztatása
		3	83,7		
	december	18	80,7	tájékoztatási	lakosság tájékoztatása
		19	92,5		
		20	126,5	riasztási	lakosság riasztása, gépjárműhasználat korlátozása a rendőrség bevonásával
		21	126,5		
		22	100,9		
23	84,8				
2011	január	6	81,2	tájékoztatási	lakosság tájékoztatása
		7	75,9		
		29	95,5		
		30	97,0		
		31	81,0		
	február	21	81,8	tájékoztatási	lakosság tájékoztatása
		22	100,6		
		23	84,7		
		24	101,5		
		25	87,0		
		26	87,5		
		27	80,3		
	28	92,0			
	március	1	92,1		
	október	31	91,7	tájékoztatási	lakosság tájékoztatása
	november	1	96,4		
		2	114,1	riasztási	
		3	108,4		
		4	87,7	riasztási	lakosság riasztása, gépjárműhasználat korlátozása a rendőrség bevonásával
		14	108,0		
15		132,8			
16		163,3	riasztási		
17		144,8			
18		86,0	riasztási	lakosság riasztása	
2		114,1			
3	108,4				

		4	87,7		
2012	február	6	88,3	tájékoztatási	lakosság tájékoztatása
		7	114,5		
		8	125,8	riasztási	lakosság riasztása
		9	156,1		
		10	179,6		
		11	128,2		
		12	132,5		

A hulladékszállítást Székesfehérváron közszolgáltatóként ellátó Depónia Hulladékkezelő és Településtisztasági Kft. (a továbbiakban: Depónia Kft.) a 2012-es évtől kezdődően áprilistól novemberig kétheti rendszerességgel fogja összegyűjteni a családi házas övezetekben keletkező zöldhulladékot. A rendszer értelmében az ügyfelek 18 darab matricát kapnak postán a közszolgáltatótól, így nem kell sorban állni az ügyfélszolgálaton és a lakók a saját zsákjaikba gyűjthetik a zöldhulladékot. A matricával ellátott zsákokat kéthetente a közszolgáltató elszállítja.

Ennek az elképzelésnek a sikeres megvalósulása, illetve az avar és kerti hulladékok nyílttéri égetésének betiltása esetén nagymértékben javulhat a levegő minősége Székesfehérváron.

Az allergiás betegek száma az utóbbi évtizedben jelentősen megnőtt. Egyes országokban az allergiás betegek száma a 10-20 %-ot is eléri. Az allergia leggyakoribb kiváltói a virágporszemek – vagyis pollenek. Magyarországon a leggyakoribb allergiát kiváltó növény a parlagfű. A Fejér Megyei Kormányhivatal Népegészségügyi Szakigazgatási Szerve (a továbbiakban: NSZSZ) által közölt információk szerint becslések alapján hazánkban minden 5. ember szenved parlagfűhöz kapcsolt allergiás, illetve asztmás megbetegedésben. A parlagfű az ország szántóterületeinek becsülhetően 5,3 %-át borítja, az egyre növekvő légtéri pollenkoncentrációs értékekkel párhuzamosan a betegek száma is évről-évre nő. Az országban 20 mérőállomás van, 2011-ben megkezdődött a pollenmonitorozás Székesfehérváron is, hogy a pollenterheléséről tájékoztatni lehessen a lakosságot. Az aktuális helyzetről a www.antsz.hu oldalon lehet információkat szerezni.

Önkormányzatunk saját területein folyamatos kaszálással gondoskodik a parlagfű- és gyommentesítésről. Az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről szóló 2008. évi XLVI. törvény 17. § (4) bekezdésében előírt parlagfű elleni védekezés elmulasztása esetén külterületen az illetékes megyei kormányhivatal növény- és talajvédelmi igazgatósága, belterületen a települési jegyző rendeli el a közérdekű védekezést. Bejelentés alapján helyszíni ellenőrzést külterületen az ingatlanügyi hatóság, belterületen a jegyző végez.

Környezetvédelmi célok, feladatok:

- a kerti zöld hulladék rendszeres elszállításának bevezetése, az avarégetés lehetőségének betiltása a kertés mezőgazdasági és zártkertes övezetekben,
- a fa- és széntüzelésű berendezések visszaszorítása, korszerűbb eszközökre cseréjének támogatása, a lakosság tudatformálása a vegyes tüzelésű kazánok használatával kapcsolatosan,
- a légszennyezés csökkentésének érdekében a közösségi közlekedés népszerűsítése, vonzóbbá tétele a járatok hálózatának az igényekhez való igazodásával, az üzemanyag felhasználásának racionalizálása, az EU által támogatott elektromos meghajtás fokozatos kiterjesztése,
- parlagfű térkép elkészítése az erősen szennyezett területekről, a leginkább szennyezett területek feltüntetésével,
- parlagfű irtására társadalmi akciók szervezése,
- külterületi önkormányzati területek minimum évente kétszeri kaszálása, illetve a belterületi ingatlanok rendszeres zöldfelületi karbantartása.

4.4. Zaj és rezgés elleni védelem, közlekedés

4.4.1. Közlekedési zaj

Állapotrögzítés:

Székesfehérvár városa közlekedési csomópontban fekszik, számos nagy forgalmú út szeli át területét, így jelentős átmenő forgalommal kell számolni. Előbbiek miatt a település zajhelyzetét döntő módon a közlekedés határozza meg. A várost átszelő korábbi fő közlekedési utak igen nagy forgalmat bonyolítanak le jelenleg is. A Felügyelőség által végzett vizsgálatok megállapításai szerint ezek környezetében található védendő létesítményeknél jelentős, gyakran a határértéket mintegy 10 dBA-val meghaladó zajterhelés is kialakul. Az elmúlt évek folyamán ezen nagy forgalmú utak több szakaszára is készült zajtérkép (Budai út több szakasza, Kadocsa utca, Horváth István út – Széchenyi út térsége) és mérések történtek, amelyek alátámasztották a fenti megállapításokat.

Az elkerülő utak jól szolgálják a belvárosi forgalom egy részének elvezetését, tehát az átmenő forgalom jelentős része által okozott zaj az elkerülő utakon jelenik meg. A belterületek forgalmát enyhíti a nyugati elkerülő eddig megépült szakasza, ami az észak-déli átmenő forgalom jelentős részét levezeti. Ugyanakkor már negyedik éve folyamatos probléma, hogy az új nyomvonal környezetében élő Maroshegyi lakók – akik korábban egy igen kedvező zaj-adottságokkal rendelkező területen éltek – nyugalma zavarja az út forgalma. Ebből kifolyólag folyamatos a zajpanasz, annak ellenére, hogy a térségben a nyugati elkerülő út (7-es és 8-as főútra) vonatkozóan a hatályos zajvédelmi jogszabályban meghatározott zajterhelési határértékek teljesülnek.

Az elkerülő út egyéb szakaszain – a Vásárhelyi út, és a Kertész utca lakóházainál – fokozza a problémát, hogy a forgalomból származó környezeti zajterhelés kis mértékben meghaladja a megengedett értéket, ahol is kizárólag passzív zajvédelmi megoldásokat alkalmaztak, így elkerülhetetlen a hatósági intézkedés – felülvizsgálat. A Felügyelőség részleges felülvizsgálatra kötelezte a Közlekedésfejlesztési Koordinációs Központot a levegő, felszíni víz, vízi létesítmények, valamint zaj- és rezgésvédelem vonatkozásában. Tekintettel arra, hogy a 63-as úton a megengedett sebességet 90-ről 110 km/óra-ra emelték, a közlekedésből származó zajterhelés is emelkedett, amely tovább fokozza a zajvédelmi problémát. A Felügyelőség előírásai alapján jelenleg folyamatban van a nyugati elkerülő út mentén telepítendő zajvédő falak építési engedélyezése, melynek megépítésével várhatóan kedvezőbb helyzet adódik az úthoz közelebbi védendő létesítményeknél zaj tekintetében.

Környezetvédelmi célok, feladatok

- a nyugati, 63-as számú elkerülő út III. szakaszának létesítése, mely megépítését követően jelentősen lecsökken az Új Csóri út átmenő forgalma, ezáltal jelentősen mértékben mérséklődik az útszakasz által érintett területek (Feketehegy, Szárazrét egyes részeinek) közlekedési zajterhelése,
- a 63-as számú elkerülő mentén több szakaszon zajvédő fal létesítésére kötelezett az út üzemeltetője, mely szintén csökkentheti a Maroshegy, Orsovai utca, a Sóstó II. terület és további területek közlekedési zajterhelését.

4.4.2. Repülési zaj

Állapotrögzítés:

Nagy közérdeklődésre igényt tartó beruházás a térségben a Börgöndi repülőtér fejlesztés. A beruházó minden szükséges engedéllyel rendelkezik a nemzetközi repülőtér megvalósításához. Az ezzel kapcsolatos zajhatások szintén befolyással fognak bírni a hatásterülettel érintett területek lakóinak életminőségére. A reptérberuházással kapcsolatos tárgyalások jelenleg folyamatban vannak, melynek során mérlegelni szükséges a fejlesztéssel megvalósuló repülőtér környezetvédelmi hatásait.

4.4.3. Ipari zaj

Állapotrögzítés:

A korábbi iparterületeken, lakóterülettől megfelelő távolságban működő ipari telephelyeknél kevés a zajprobléma. A város területén az ipari parkok úgy kerülnek kijelölésre, hogy azok a védendő területektől való távolságuk következtében kiemelkedő zajvédelmi problémát nem vethetnek fel. Általában a lakóterületek közé beékelődő üzemek, kisipari telephelyek okoznak zajhatással kapcsolatos panaszokat. A hatályos zajvédelmi szabályozás alapelve a megelőzés, azaz új üzemlétesítések vizsgálni kell a zajvédelmi követelmények maradéktalan teljesülését.

A környezeti zaj és rezgés elleni védelem egyes szabályairól szóló 284/2007. (X.29.) Kormányrendelet (a továbbiakban: Zajrendelet) 1. számú melléklete határozza meg, hogy mely zaj- és rezgésvédelmi ügyek tartoznak a kistérség székhelye szerinti települési önkormányzat jegyzőjének hatáskörébe. A jegyző a hatáskörébe tartozó ipari tevékenységek zaj- és rezgésvédelmi hatósági eljárásainál a közeljövőben fokozott figyelmet fordít a mindenkori zaj- és rezgésvédelmi követelmények maradéktalan betartására, a panaszok kivizsgálásánál és a szükséges hatósági beavatkozások hatékonysága érdekében.

Környezetvédelmi célok és feladatok:

- az új iparterületek kijelölésekor megfelelő előzetes zajvédelmi tervezésre van szükség, amelyben a zajtól védendő lakóterületek és az iparterületek egymáshoz képesti elhelyezkedését tervezik meg.

4.4.4. Szolgáltató, vendéglátó egységek okozta zaj

Állapotrögzítés:

Számos problémát vet fel a különféle szolgáltató létesítmények és vendéglátó egységek hangosító berendezéseinek üzemeltetéséből eredő környezeti zajterhelés.

Az ilyen zajkibocsátással járó szolgáltató tevékenységek zajvédelmi megfelelőségének ellenőrzésére a – vonatkozó zajvédelmi jogszabályok alapján – a Felügyelőség vagy a jegyző rendelkezik hatáskörrel.

Amennyiben a jegyző a zajvédelmi jogszabályokban foglaltak megsértését tapasztalja, többek között a szórakozóhely működési engedélyében foglalt nyitvatartási időt korlátozhatja.

A szórakozóhelyeket látogató fiatalok közterületen való zajos viselkedése is számos esetben zavarja az adott környéken lakók nyugalma. Ezeknek a tevékenységeknek a megfékezése a Rendőrség hatékonyabb együttműködésével valósítható meg.

Székesfehérvár Megyei Jogú Város Önkormányzat Közgyűlésének a közterületek használatáról szóló 7/2011. (III.31.) rendeletében meghatározott időkorlátok figyelembevételével lehet a vendéglátó egységek kerthelyiségében, illetve a közterületre kitelepült teraszán a vendégek szórakoztatására zeneszolgáltatást, műsoros előadást, táncrendezvényt vagy egyéb szórakoztató szolgáltatást végezni. Ennek a szabályozásnak a bevezetése is az adott környéken lakók nyugalma megóvását szolgálja úgy, hogy közben a város lakosainak a szórakozási lehetőségeit nem akadályozza.

Környezetvédelmi célok, feladatok:

- a zajkibocsátással járó szolgáltató tevékenységet folytató egységek fokozott hatósági ellenőrzése.

4.4.5. A rendezési terv és a zajvédelem

Állapotrögzítés:

A környezeti zaj elleni védelem alapját képezi a területhasználatok környezettudatos tervezése.

A rendezési tervek készítése során törekedni kell a meglévő, zajvédelmi szempontból kedvező, csendesebb területek állapotának megőrzésére. A hatályos jogszabályi előírások értelmében a zajt keltő és zajtól védendő létesítményeket egymáshoz képest úgy kell tervezni, elhelyezni, hogy a határérték teljesülése biztosított legyen és a jelenlegi állapotnak sem szabad nagymértékben kedvezőtlen irányba változnia.

Ezen kívül a zajpanasz forrása lehet a különféle lakóparkok forgalmas út mellé történő telepítése is, ilyen esetekben sokszor már csak egyetlen megoldás létezik a zajproblémák kezelésére. Ezek passzív zajvédelmi megoldások, pl. hangszigetelt nyílászárók alkalmazása a lakóépületeken, mely kizárólag a belső tér zajvédelmi követelményeit képes megoldani, ha már a védendő homlokzatnál a vonatkozó zajterhelési határértékek nem teljesülnek.

Környezetvédelmi célok, feladatok:

- a területhasználatok tervezésekor figyelembe kell venni az adott területen meglévő zajforrásokat, hogy attól megfelelő távolságban kerüljenek kijelölésre a zajtól védendő területek, illetve a már meglévő lakóterületektől megfelelő távolságra kerüljenek kijelölésre azok a területek, ahol zajjal járó tevékenységek végzése várható, az esetleges zajpanaszok elkerülése végett.

4.4.6. Székesfehérvár új zajrendelete

Állapotrögzítés:

A korábban hatályban volt, zajvédelemre vonatkozó 23/2001. (V. 29.) számú önkormányzati rendelet a hangosító berendezések, illetve szórakoztató és sportlétesítmények zajvédelmi szabályairól szólt. E rendelet több ponton idejét múlt volt és a jogszabályváltozásokat sem követte, ezért a Közgyűlés 2012-ben a helyi zajvédelem szabályainak megállapítására vonatkozóan új rendelet megalkotását határozta el a hatályos zajvédelmi jogszabályok figyelembevételével, a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény 46.§ (1) bekezdés c) pontjában foglalt felhatalmazás alapján.

A Zajrendelet előírása szerint az önkormányzati/helyi zajvédelmi rendelettervezet műszaki előkészítéséhez környezeti zaj, illetve rezgés elleni védelemre jogosító szakértői engedéllyel rendelkező személyt, illetve ilyen személyt foglalkoztató szervezetet kötelező megbízni vagy alkalmazni. Ennek az előírásnak eleget téve Önkormányzat az NSZSZ laboratóriumát bízta meg a műszaki előkészítéssel.

A Zajrendelet hatálya nem terjed ki a közterületen tartott rendezvényekre, hangosításokra, ezért ennek szabályozása az Önkormányzat feladata. Ezen kívül a helyi rendeletben kell szabályozni a magánszemélyek háztartási igényeit kielégítő építési és bontási tevékenységek, valamint a kertépítéssel és zöldfelület-fenntartással kapcsolatos tevékenységek végzésének feltételeit.

Az új zajrendelet tervezetet érintő szakmai egyeztetés az illetékes hatóságok bevonásával megtörtént.

Környezetvédelmi célok, feladatok:

- Székesfehérvár Megyei Jogú Város Önkormányzat Közgyűlése megalkotta a zajvédelem helyi szabályozásáról szóló 26/2012. (IV. 26.) számú önkormányzati rendeletet, amely 2012. május 01. napján lépett hatályba, egyidejűleg hatályát veszítette a 23/2001. (V. 29.) számú önkormányzati rendelet.

4.4.7. Székesfehérvár stratégiai zajtérképe

Állapotrögzítés:

Az ipari üzemek, utak, vasutak, repülőterek zajai zavarhatják mindennapi tevékenységünket, pihenésünket. A zajcsökkentés és a hatékony rendezési terv készítése céljából a város stratégiai zajtérképet készít. A zajcsökkentéshez megalapozott intézkedési terv szükséges, amelyet a stratégiai zajtérkép alapján készítenek.

Jelenleg Magyarországon az alábbi két rendelet vette át az Európai Unió 2002-ben elfogadott irányelvét, ami stratégiai zajtérképek és ezeken alapuló zajvédelmi intézkedési tervek készítését írja elő:

- a környezeti zaj értékeléséről és kezeléséről szóló 280/2004. (X. 20.) Kormányrendelet,
- a stratégiai zajtérképek, valamint az intézkedési tervek készítésének részletes szabályairól szóló 25/2004. (XII. 20) KvVM rendelet.

Az Önkormányzat a 280/2004. (X. 20.) Kormányrendelet értelmében 2012. június 30-ig volt köteles elkészíttetni a stratégiai zajtérképet, ami a rendezési terv felülvizsgálatához, a területhasználati koncepció kidolgozásához nyújt zajvédelmi segítséget.

A zajtérkép és intézkedési terv elkészítése kötelezettségének és az ezzel járó feladatok elvégzésének anyagi támogatása céljából, a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség által kiírt „KEOP-6-3-0/Z” pályázat keretén belül 2010. évtől támogatási lehetőség nyílt városunk számára a stratégiai zajtérkép elkészítéséhez. 2011-ben megtörtént a támogatási szerződés megkötése a közreműködő „Energia Központ”, Energiahatékonysági, Környezetvédelmi és Energia Információs Ügynökség Nonprofit Kft.-vel, majd közbeszerzési eljárás során sor került a kivitelezők kiválasztására.

Az előkészítő munkálatokat követően Székesfehérvár Stratégiai Zajtérképe a jogszabályi előírásoknak megfelelően elkészült.

Környezetvédelmi célok, feladatok:

- Székesfehérvár Megyei Jogú Város Önkormányzat Közgyűlése 551/2012. (IX. 21.) számú határozatával jóváhagyta a Székesfehérvár város közigazgatási területére elkészített stratégiai zajtérképet, melyet megküldött a Vidékfejlesztési Minisztérium részére. További

feladat az intézkedési terv elkészítése, majd az abban összeállított beavatkozások megvalósítása.

4.5. Közlekedés, úthálózat

Székesfehérvár történelmi és gazdasági jelentősége kapcsán is fontos vasúti és közúti csomópont. A közlekedés fejlődése az elmúlt két évtizedben jelentős ütemben nőtt, így jutott el a város közlekedése a napjainkban tapasztalható már-már alig kezelhető állapotig.

4.5.1. Átmenő forgalom, elkerülő utak

Állapotrögzítés:

A város köré eddig megépült elkerülő utak jelenleg is jelentős átmenő forgalmat bonyolítanak le, mentesítve ezzel a település belső úthálózatát. Jelenleg vannak forgalomtorlódási problémák a teljesen ki nem épült elkerülő hálózat miatt. Ilyen a 8-as út Új Csóri úti szakasza, a Szárazréti nagy körforgalmi csomópontnál lévő forgalmi torlódások a reggeli és délutáni időszakban, mely útszakaszt a nyugati elkerülő út III. ütemének, a Feketehegyet délről elkerülő szakasza megépülése mentesítheti a forgalomtól.

Környezetvédelmi célok, feladatok:

- a helyi és regionális szállítási-közlekedési igény harmonizációja, a regionális és az agglomeráció belső hálózatának egymásra építése, a város tranzit terhektől való mentesítése,
- a történelmi fejlődés során kialakult úthálózat értékeinek megőrzése mellett a centrumot mentesítő, új decentralizált pontok létesítése,
- a közúti közlekedésben a távolsági forgalmat levezető és térségen belüli kapcsolatokat szervező pályák lehetőség szerinti szétválasztása,
- a természeti és épített környezet adottságai alapján strukturált, kiegyensúlyozott területszerkezet létrehozása, a környezeti terhelhetőség figyelembevételével a közlekedési-szállítási formák funkciók szerinti alakítása,
- a térség érintett szereplőiben (önkormányzat, üzemeltetők, szolgáltatók) az együttműködési készség és érdek erősítése, erre alkalmas szervezeti, irányítási mechanizmus, menedzsment és projektfejlesztési stratégia kialakítása.

A város szerkezeti tervében kialakítandó térségi kapcsolatok között az alábbi gyorsforgalmi utak szerepelnek:

- M80: A 8-as főút négy nyomúsítása Veszprémig, a Várpalotai elkerülő szakasz kiépítésével,
- M81: Komárom irányában a jelenlegi nyugati elkerülő út és a 81-es főút összekötése a várost elkerülve,
- 62-es főút négy nyomúsítása és az elkerülő szakaszok kiépítése,
- a 8. sz. főút III. építési üteme, amely Feketehegy városrészt is elkerüli, a KÖZOP program részeként a 2012-2014. közötti időszakban a megvalósuló projektlistán szerepel,
- el kell érni, hogy az M81 (elkerülő út) fejlesztésének IV. építési üteme, valamint Magyaralmás és az M1 autópálya négy nyomú összekötése az Országos Területrendezési Tervbe visszakerüljön.

4.5.2. Városon belüli útkapcsolatok megteremtése

Állapotrögzítés:

A város a forgalom jellege és igényei alapján három zónára osztható. A zónák közlekedési helyzete nem azonos, kifelé romlik mennyiségben, színvonalban.

Környezetvédelmi célok, feladatok:

Közlekedési zónák:

- belső zóna: a kiterjesztett történelmi Belváros térsége, ahol a legfontosabb feladat az átmenő forgalom teljes kizárása és a célforgalom korlátozása,
- átmeneti zóna: heterogén területhasználatú térség, itt a cél a terület közlekedési kapcsolatainak javítása, jobb várakozási lehetőségek létrehozása,
- külső zóna: a városkörnyékhez közvetlenül kapcsolódó térség.

Építési beavatkozások, tervezett beruházások a székesfehérvári közlekedésben:

- Déli elkerülő út az M7 autópálya nyugati oldalán történő kapcsolat létesítése,
- Mura utca - Bakony utca átkötő út megépítése,
- Bakony utca – Nyugati elkerülő úti kapcsolat kiépítése,
- belső tehermentesítő út (Balatoni út – Széchenyi út –Váralja sor – Mártírok útja) létesítése,
- az elkerülő út II. ütemének átadásával a déli szakasz városi főút jellegű kihasználása.

Forgalomszabályozási beavatkozások:

- célforgalmi (tömegközlekedés is) vizsgálatok alapján tanulmányok készítésével, egyeztetésükkel gazdaságos, meglévőre épülő új közlekedési rendszert kell kialakítani,
- a hiányzó közlekedési kapcsolatok (balra kanyarodás) biztosítása (Gáz utca-Rákóczi út, Gáz utca-Budai út, Berény út – Kadocsa utca),
- kapacitást növelő csomópontok kialakítása (Várkörút-Mátyás király krt., Várkörút-Budai út, Várkörút-Rákóczi utca, Budai út-Vörösmarty tér),
- a Teleki Blanka Gimnázium - Szent Imre Általános Iskola által határolt „kis Budai” út szakaszának gépjármű forgalom előli lezárása,
- jelzőlámpa-rendszer korszerűsítése, összehangolása, forgalomfüggő programok alkalmazása,
- csomópontokban a közösségi közlekedés és a kerékpáros közlekedés előnyben részesítése.

4.5.3. Belvárosi védett övezet úthálózata

Állapotrögzítés:

A történelmi belváros területére a jelenlegi szabályozás a célforgalmat teszi lehetővé. Az áruszállítás időkorlátok között, illetve a lakók vagy ingatlanal rendelkezők hajthatnak be a területre. A Fő utca felújítása jelenleg folyamatban van.

Környezetvédelmi célok, feladatok:

- a történelmi belváros lezárása az általános gépjárműforgalom elől a bentlakók, a szolgáltatók, az árufeltöltés, az egészségügy, a tűzoltóság és a rendőrség szabályozott és engedélyezett mozgásával,
- a behajtás fizikai akadályozása esztétikus, a történelmi környezetbe illő, korszerű beléptető rendszerrel,
- a történelmi belváros környezetében magasabb szolgáltatási szintű közlekedési rend kialakítása, a várakozási lehetőség biztosításával,

- parkolóházak építése térszín alatt és felett (Skála környékén, Mátyás király körúton, Várkörút északi részén, Palotai út mellett),
- újabb sétáló utcák, útszakaszok kijelölése (Távírda, Arany János, Megyeház, Oskola, Jókai utca, Fő utca átvezetése a Zichy ligetbe),
- távlati tervek között szerepel buszsáv kialakítása a Várkörúton a parkolósáv megszüntetésével.

4.5.4. Lakóövezeti utak

Állapotrögzítés:

Több lakóövezeti útnál folyamatosan fennálló probléma, hogy átmenő útként használják azokat, mivel nem megfelelő a csomópontok kialakítása a főutakkal, illetve nem megfelelő ezeken az utakon a célforgalom szabályozása sem. További probléma több lakóövezeti útnál a jól megtervezett, megfelelő területi sebességszabályozás hiánya. A lakóövezeti utak kerékpárútsaj jelen állapotban még fejlesztésre szorulnak. Székesfehérvár parkolási rendszere szintén fejlesztésre szorul, a parkolók létszámának növelésére mindenképp szükség van.

Környezetvédelmi célok, feladatok:

- a határoló főutak, csomópontok felülvizsgálata, átalakítása, az átmenő forgalom megszüntetése a célforgalom szabályozása érdekében,
- az egyes területegységek úthálózatának, forgalmi rendjének módosítása, a területi sebességszabályozás bevezetése,
- az övezeteken belüli elsőbbségszabályozás megszüntetése, az övezetek határain a forgalom csillapítása fizikai eszközökkel,
- az övezetek határain az indokolatlan sebességkorlátozások megszüntetése a forgalom mielőbbi főhálózatra történő levezetése érdekében,
- a gyalogos felületek kiterjesztése, összefüggő gyalogos zóna kialakítása, a kerékpáros közlekedés feltételeinek további javítása,
- egy komplex, valamennyi érintett szereplőt átfogó parkolási rendszer létrehozása, ehhez a közterületen kívüli parkolóhelyek számának növelése, az utcai férőhelyek számának csökkentése,
- a közterület-minőség javítása a haladó forgalom kordában tartásával, a parkolás szabályozásával, az utcaburkolatok javításával.

4.5.5. Parkolás, gépjárműtárolás

Állapotrögzítés:

A parkolás-gazdálkodás eszköz a közlekedéspolitikai érvényesítéséhez. A megfelelő tömegközlekedési kínálat mellett összehangolt parkolás-politika a mobilitási szokásokat átalakíthatja. Közös érdekek kínálásával a piaci szereplők bevonhatók a parkolási üzletbe a főbb közlekedési szempontok sérülése nélkül.

A parkolás-politika nem egy-egy városszék helyi ügye, mivel a közlekedési eszközválasztással és területhasználattal összefügg, csak a város egészét érintő egységes koncepció alapján lehet hatékony. Székesfehérváron a személygépkocsi állomány növekedését a közúton kívüli parkolóhelyek létesítése nem követte. A gépjárművek, a szűk és zsúfolt belterületeken közúton parkolnak, szűkítve az

egyébként is elégtelen útpályafelület forgalmát. Az álló gépkocsik az út-, a gyalogos- és zöldfelületeket egyaránt elfoglalják, kaotikus forgalmi viszonyokat és rendetlen városképet teremtenek.

Környezetvédelmi célok, feladatok:

- fizetős parkolóhelyek számának növelése a város nagy forgalmú pontjain,
- tartós parkolás utcafelületen kívüli megoldása,
- parkoló garázsok, parkolóházak létesítése,
- idő- és tarifaszabályozással a parkolási igény egy részének távoltartása,
- P+R (azaz „Park and Ride”) parkolók kialakítása a város peremterületein forgalomvonzó létesítmények, bevásárlóközpontok mellett, ahol a megfelelő közösségi közlekedési kapcsolatok biztosítva lennének.

4.5.6. Közösségi közlekedés

Állapotrögzítés:

A város tömegközlekedési hálózata közel 20 éve alakult ki, de a hálózat alapjai több mint 40 éves múltra tekintenek vissza. Fő jellemzője, hogy 4 decentrumból vonalas járatok, a Csapó-utcai végállomásból körjáratok is indulnak. A vonalvezetések a területet csak egy-egy szakaszon érintik, a város külterületeiről a belváros intézményei közvetlenül nem érhetők el. A belvárosban van a helyi és távolsági autóbusz pályaudvar, amelyen keresztül a buszforgalom nagysága (1400 induló és érkező járat naponta) biztonságosan nem vezényelhető le. Csúcsidőben kb. 20 helyközi busz segíti a helyi tömegközlekedést nagyszámú cél- és gyorsjáratokkal, mert a helyi kapacitás nem elég. A buszpályaudvar földrajzi fekvése megfelel az utazási igényeknek.

Elengedhetetlen egy multimodális Közösségi Közlekedési Központ kialakítása a Vasútállomás térségében a szükséges közúti kapcsolatok kialakításával együtt. A KÖZOP pályázat keretén belül részletes közlekedési, megvalósítási és környezetvédelmi tanulmány készül 2013 áprilisáig. A közösségi közlekedési központ kialakításával közvetlen csatlakozás jönne létre mind a vasúti, mind a távolsági busz közlekedésben Székesfehérváron, megkönnyítve ezzel a távolsági tömegközlekedést a térségben.

Környezetvédelmi célok, feladatok:

- színvonalas, biztonságos, gazdaságos, környezetkímélő, a lakosság időmérlegét javító, kényelmes hálózatrendszer kialakítása, mely a jelenleginél jobb kiszolgálást, sűrűbb járatokat és könnyebb elérést biztosít,
- akár napszakonkénti eltérő menetidejű, útvonalú és ütemes menterenddel a lakossági igények, és betétjáratokkal a hivatásforgalom kiszolgálása,
- megfelelő átszállási helyek biztosítása, minden városrészből lehetőleg egy átszállással minden városrészbe el lehessen jutni,
- a megállókat, átszállóhelyeket, P+R kapcsolatokat vonzó, igényes térformáló jelleggel kell kialakítani a kombinált utazási mód és a tömegközlekedési szolgáltatások színvonalának javításához,
- kötelező biztosítani a mozgáskorlátozottak közlekedési lehetőségeit a gyalogoskapcsolatok kialakításánál, a tömegközlekedési megállók megközelítésénél,
- időalapú és csoportos jegyrendszer bevezetése, elektronikus bérlet, városkártya rendszer használata.

Folyamatban van az új autóbusz-vonal hálózat és menetrend kidolgozása, bevezetése.

4.5.7. Kerékpáros közlekedés

Állapotrögzítés:

Előtérbe kell helyezni a kerékpáros közlekedést. A lakosság számára természetessé kell tenni legalább a kistávolságú kerékpárhasználatot, hiszen 5 km úton a leggyorsabb eljutást és adott útfelületen a legnagyobb kapacitást biztosítja. A rendszeres kerékpározás az egészségmegőrzésben is segít és az egyéni gépjármű-közlekedés jó alternatívája. A fejlesztés eszközei: szemléletformálás, összefüggő kerékpár közlekedési hálózat, biztonságos kerékpár útvonalak, kerékpárutak, kerékpársávok. A közlekedéstervezésnek olyan közterületi rendet, keresztmetszeti elrendezést kell kialakítani, amely a létesítmények és a vonzó utcakép biztosításán át megteremti a nem-motorikus helyváltoztatás részarány-növekedésének fizikai feltételeit csillapított forgalmú területeken gyalogos utcák, terek kialakításával.

Környezetvédelmi célok, feladatok:

- a város jelenlegi kerékpárút-hálózatának összeköttetéseit biztosítani kell,
- a belváros körül kerékpárutakat kell létesíteni (Schwäbisch G. u., Mészöly G. u., Prohászka O. u.),
- a meglévő, kihasználatlan szakaszokat át kell helyezni (pl. Budai út – Halesz park),
- a Város agglomerációs körzetét kerékpárutakkal is elérhetővé kell tenni (Iszkaszentgyörgy - KDOP pályázat, Sárszentmihály-Magyaralmás, Börgönd, Szabadbattyán-Úrhida, Csór),
- kerékpáros pihenőket kell kialakítani a nagyobb forgalomvonzó létesítmények, turisztikai látványosságok környezetében,
- kerékpáros útbaigazító rendszer kialakítása,
- közösségi kerékpár-hálózatot kell kialakítani a megfelelő szolgáltatási háttér (kerékpár lerakók, kölcsönzési pontok, szerviz),
- kerékpáros parkolók kialakítása (1 személyautó helyére 9 db kerékpár fér el).

4.5.8. Városi vasút – helyi érdekű vasút

Állapotrögzítés:

A vasútállomás a város geometriai középpontjában van, a Széchenyi út – Palotai út – Schwäbisch Gmünd u. – Mátyás király körút – Szekfű Gy. utca – Széna tér – Gáz utca – Lövölde út – Horvát István út határolta Belváros déli szélén.

A nagy utasforgalmú vasútállomás jelentős vasúti csomópont is, érintik a Budapest – Nagykanizsa, Budapest – Szombathely, Székesfehérvár – Komárom, Székesfehérvár – Sárbogárd, Székesfehérvár – Pusztaszabolcs, Székesfehérvár – Lovasberény (Bicske) vasútvonalak. Az állomás épülete az 1990-es évek közepén teljes felújításra került, megteremtve a kulturált utaskiszolgálás feltételeit.

A Vasútállomás a jelenlegi közúthálózaton jól megközelíthető, hiszen Székesfehérvár hat főút csomópontjában fekszik (7 sz., 8 sz., 62. sz., 63. sz., 81. sz., 811. sz. főutak). A vasútállomás közelében halad el a 7. sz. főút átkelési szakasza, amelyhez több csomóponton keresztül csatlakozik a vasútállomás előtti Béke tér. Biztonságos közlekedési kapcsolatokon (Prohászka O. út) keresztül érhető el a közeli 63. sz. főút átkelési szakasza, illetve a jó kapacitású négy forgalmi sávú Mártírok útján elérhető a 8. sz. főút átkelési szakasza. A főutakon az M7 autópályával három csomópont biztosítja a kapcsolatot.

Környezetvédelmi célok, feladatok:

- a város agglomerációjába sorolható települések összefogásával (Mór, Lovasberény, Polgárdi, Sárbogárd, Pusztaszabolcs, Kisbér, Velencei-tó) az elővárosi vasúti közlekedés kiépítése további nagy előrelépést jelenthetne a közúthálózat terhelésének csökkentésében,
- a meglévő vasúti infrastruktúra bekapcsolása a városrészek közötti közlekedésbe, városon belüli megállók kialakítása (Feketehegy, Alba Ipari Zóna, Kórház, Sóstó, Kisfalud) a hivatásforgalom lebonyolítását segíteni a közúton zsúfolt időszakokban.

4.6. Hulladékgazdálkodás

4.6.1. Hulladékgazdálkodási terv

Állapotrögzítés:

A hulladékgazdálkodásról szóló 2000. évi XLIII. törvény 35.§ (1) bekezdése helyi hulladékgazdálkodási terv elkészítését írja elő a települési önkormányzat illetékességi területére.

Ennek megfelelően az Önkormányzat a 2011-2016. közötti időszakra vonatkozóan elkészítette a helyi hulladékgazdálkodási tervét (a továbbiakban: Terv).

A Terv az országos és regionális hulladékgazdálkodási tervekben foglaltak figyelembevételével, a helyi igényekhez is igazodó cselekvési programot tartalmaz, melynek fő célja a hulladékkeletkezés csökkentése, vagy a megelőzés szempontú hulladékgazdálkodás kialakítása. A Terv ismerteti a hulladékgazdálkodási tárgyú projektek megvalósulása során fellépő környezeti hatásokat, valamint javaslatokat tesz olyan környezetvédelmi szempontú intézkedésekre, amelyeket a Terv által befolyásolt más tervben, illetve programban is figyelembe kell venni.

A Terv továbbá tájékoztató jelleggel foglalkozik a termelési, mezőgazdasági és élelmiszeripari hulladékokkal, illetve a gazdálkodó szervezeteknél keletkező veszélyes hulladékokkal.

Környezetvédelmi célok, feladatok:

- a Tervet a jogszabályban előírtak szerint 3 évente felül kell vizsgálni. Ennek során elemezni kell a kijelölt cselekvési programok megvalósulását, illetve a végrehajtás hiányosságainak okait. Adott esetben új cselekvési programokat kell meghatározni, illetve tekintettel kell lenni az országos és regionális hulladékgazdálkodási tervek felülvizsgálatának eredményeire is.

4.6.2. Közép-Duna Vidéke Hulladékgazdálkodási Rendszer (2. sz. melléklet)

Állapotrögzítés:

A Közép-Duna Vidéke Hulladékgazdálkodási Önkormányzati Társulást (a továbbiakban: Társulás) 169 önkormányzat (köztük Székesfehérvár Megyei Jogú Város Önkormányzata) hozta létre 2006-ban azzal a céllal, hogy a Közép-Duna vidéken kialakítsanak egy olyan integrált, szilárd hulladékkezelési rendszert, amelynek célja a szelektív hulladékgyűjtés megvalósításán keresztül a térségben keletkező hulladék mennyiségének a csökkentése, a felhasználható hulladékkomponensek tényleges újrahasznosítása, és ezáltal a csökkentett hulladékmennyiségnek a természeti és emberi környezetre nem ártalmas elhelyezése, illetve ártalmatlanítása.

Több évi előkészület eredményeként a Társulás 2010. július 28-án pályázatot nyújtott be a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség által meghirdetett KEOP-1.1.1 kódszámú - Települési szilárdhulladék-gazdálkodási rendszerek fejlesztése - elnevezésű pályázati felhívásra.

A Társulás ennek a projektnek a keretében kívánja megvalósítani a Közép-Duna Vidéke Hulladékgazdálkodási Rendszert (a továbbiakban: Rendszer), azaz 308 db hulladékgyűjtő szigetet, 23 hulladékudvar, 1 db átrakóállomást, 1 önálló komposztálót, 8 komplex kezelőközpontot. A beadott pályázat 1 db hulladékhasznosító erőmű megépítését is tartalmazta, ami a kiválasztott településen lakók ellenállása miatt megghiúsult, így kikerült a pályázat keretéből.

Székesfehérváron a két hulladékudvar a Váralja soron, illetve a Seregélyesi úton, a komplex hulladékkezelő központ a Depónia Kft. Székesfehérvár-Csala Pénzverővölgyi telephelyén fog megvalósulni.

A megvalósítandó hulladékkezelő központban a kommunális hulladék a beszállítást követően mechanikai-biológiai hulladékkezelőre kerül, ahonnan homogenizálást, illetve rostálást követően a durva frakció cementművi égetésre kerül, míg a rostálási maradékot biológiai stabilizálásnak vetik alá.

Szintén a Rendszer fejlesztése keretében kerül sor a válogatómű és a komposztáló kapacitásnövelésére, mely során új kezelőépület és kezelőterület kerül kialakításra a Székesfehérvár-Csala Pénzverővölgyi telephelyen.

A Rendszer hatékonyabbá tétele a településre vonatkozóan kb. 2.500 MFt beruházást jelent, melynek nagy része pályázati forrásból kerül finanszírozásra.

A tervezett létesítmények megvalósításához szükséges engedélyekkel az Önkormányzat, illetve a Társulás rendelkezik, jelenleg a pályázat elbírálása, és a közbeszerzési eljárás lebonyolítása van folyamatban.

A Társulás a KEOP 2.3.0. „A települési szilárdhulladék-lerakókat érintő térségi szintű rekultivációs programok elvégzése” című pályázat keretében 2008-ban 7.706.833.886,-Ft állami támogatást nyert el a térségben található 83 db hulladéklerakó rekultivációs tevékenységének elvégzésére.

A „rég” hulladéklerakó rekultivációját a vonatkozó jogszabályok értelmében két ütemben végzik el, melyből a második ütem megvalósítása még nem történt meg. A végleges felső záróréteg kialakítását 2021. december 31-ig kell elvégezni. A hulladéklerakó utógondozására a Felügyelőség által kiadott rekultivációs engedély 30 évet határozott meg.

Környezetvédelmi célok, feladatok:

- a régi hulladéklerakó rekultivációjának befejezése

a hulladéklerakással, valamint a hulladéklerakóval kapcsolatos egyes szabályokról és feltételekről szóló 20/2006.(IV.5.) KvVm rendelet 4. számú mellékletében foglaltak szerint.

Az utógondozás időszakában az üzemeltető köteles az észlelt környezetszennyezésről a Felügyelőséget értesíteni és a szennyezést megszüntetni, valamint az esetleges környezetkárosodás felszámolására vonatkozó hatósági rendelkezéseket a saját költségén végrehajtani.

- A Rendszer megvalósítása, azaz:
 - a szelektív gyűjtőszigetek és hulladékudvarok számának növelése,
 - a válogatómű kapacitásának növelése,
 - a Székesfehérvár-Csala Pénzverővölgyi lerakó területén kezelőközpont kialakítása,
 - a meglévő komposztáló telep mellé új komposztáló telep kialakítása.

4.6.3. Települési szilárd hulladék

Állapotrögzítés:

Székesfehérvár város közigazgatási területén 2003. január 1. óta a Depónia Hulladékkezelő és Településtisztasági Kft. végzi a települési szilárd hulladék begyűjtését. (A járattervek a Depónia Kft. honlapján elérhetőek.)

Az összegyűjtött települési szilárd hulladék végleges elhelyezése, ártalmatlanítása kizárólag a Depónia Kft. kezelésében lévő Székesfehérvár-Csala Pénzverővölgy területen található hulladéklerakón történik.

A közszolgáltatásba bekapcsolt ingatlanok száma ma már megközelítőleg 46.000 db. A települési szilárd hulladék gyűjtése és elszállítása 7 gyűjtőjárat működtetésével meghatározott járatterv szerint történik. A gyűjtőjárművek üzemeltetése a GPS műholdas követő rendszer logisztikai és gazdaságossági lehetőségeinek kihasználásán alapul. A gyűjtőedények ürítése a családi házas övezetekben heti egy alkalommal, míg a társasházi övezetekben heti 2 vagy 3 alkalommal történik.

A Közgyűlés 2007. májusban elfogadta a közterületek tisztántartásáról és a települési szilárd hulladék kezeléséről szóló 15/2007. (V.24.) számú önkormányzati rendeletet. A korábbi rendelet felülvizsgálatát a 2002. óta bekövetkező változások tették szükségessé, úgymint a hulladékok mennyiségének növekedése, üzletek előtti dohányzás szabályozása, családi házas övezetekben történő hulladékszállítások pontosabb szabályozása, vállalkozások számára a minimális 110 l-es úrtartalmú edényzet előírása, hulladék norma értékének növelése.

A fenti rendelet értelmében 2007. óta a székesfehérvári ingatlantulajdonosoknak lehetősége van arra, hogy az ingatlanukon alkalmilag keletkezett, lomtalanításból és/vagy épület felújításból, illetve ingatlanuk növényzetének kezeléséből származó települési szilárd hulladékot – legfeljebb évi két alkalommal, összesen 4 m³-t – a Pénzverővölgyi hulladéklerakóba maga is elszállíthassa, és ott díjmentesen elhelyezhesse, mellyel továbbra is sok háztartás él.

A gyakoriságok és a jogosultságok ellenőrzése miatt szükségessé vált és megvalósult egy szoftverfejlesztés is, mely szintén a hulladéklerakó telephely működési színvonalát emeli.

Környezetvédelmi célok, feladatok:

- az utcai gyűjtő edények folyamatos cseréjét, és karbantartását meg kell oldani,
- a jelenleg üzemelő géppark felújítása, korszerűsítése,
- a hulladékgazdálkodás országos jogi szabályozásának módosulása, illetve a helyi igények változása esetén a helyi rendelet módosítása, illetve esetleges új rendeletek megalkotása szükséges.

4.6.4. Szelektív hulladékgyűjtés

Állapotrögzítés:

A fogyasztói igények növekedése és az állandósuló vásárlási kényszer hatásaként az elmúlt évtizedekben rohamosan megnövekedett a hulladék mennyisége. A „hulladékhegyek” csökkentésének egyik lehetséges módja a szelektív hulladékgyűjtés.

A szelektív hulladékgyűjtés egyik előnye, hogy a megvásárolt termékek csomagolása válogatás után másodnyersanyagként újra felhasználható különböző termékek gyártásánál, ezáltal kíméljük az egyébként véges, kimerülő félben lévő nyersanyagforrásainkat. Továbbá a gyártás folyamán kevesebb energiát igényel a másodnyersanyagok feldolgozása, emellett a szelektív gyűjtéssel csökkentjük a hulladéklerakókra kerülő hulladék mennyiségét, nem pazaroljuk el a még felhasználható anyagokat, amelyek hulladéklerakóra kerülve többé már nem hasznosíthatóak.

A 2004/12/EK irányelvben meghatározottak szerint 2012-ig a csomagolási hulladékok legalább 60%-ának hasznosítását kell megvalósítani, oly módon, hogy a hulladék legalább 55%-a anyagában hasznosuljon. A papír és az üveg csomagolási anyagok tekintetében az anyagában történő hasznosítás mértékének el kell érnie legalább a 60%-ot, a fémek esetében az 50%-ot, a műanyagoknál a 22,5%-ot.

Székesfehérváron a Depónia Kft.-től kapott adatszolgáltatás alapján a begyűjtött papír és az üveg csomagolási anyagok 80%-ban, fémek esetén 90%-ban kerülnek hasznosításra.

A Depónia Kft. jelenleg 57 db 4 frakciós szelektív szigetet üzemeltet a városban. A műanyagot heti 3x, a kartonpapírt heti 2x, a fémet, üveget és az újságpapírt heti 1x gyűjti a szelektív gyűjtőjárat.

A gyűjtőszigetek elhelyezkedését az 1. számú melléklet tartalmazza.

Székesfehérváron 2010-ben megvalósult a házhoz menő szelektív hulladékgyűjtés: a családi házas övezetekben kéthetente a műanyag, 4 hetente a papír hulladékot szállítják el. A lakótelepi övezetekben szelektív hulladékgyűjtés céljából a szelektív szigeteken kívül kb. 300 db sárga, egyenként 1100 l-es, műanyag hulladék gyűjtésre alkalmas konténer került kihelyezésre. A lakótelepi területeken a szelektív papírgyűjtés lépcsőházanként papírgyűjtő állványok kihelyezésével történik. A közszolgáltató 2011-ben 21.491 tonna kommunális hulladékot gyűjtött be a lakosságtól, amelyből 372,4 tonna hulladék került szelektív módon begyűjtésre.

A kihelyezett szelektív gyűjtőedényeket a Depónia Kft. olyan matricákkal látta el, mely megfelelően tájékoztatja a lakosságot arról, hogy melyik edénybe milyen hulladékot szabad elhelyezni.

A szelektív gyűjtés hatékonyságának növelése érdekében a Depónia Kft. a műanyag palackok mechanikus zsugorítására alkalmas berendezéseket forgalmaz, a zsugorítmányokat pedig térítés ellenében megvásárolja.

A lerakásra kerülő települési szilárd hulladék biológiailag lebomló szervesanyag-tartalmára vonatkozóan a hulladékgazdálkodásról szóló 2000. évi XLIII. törvény tartalmaz előírásokat, mely szerint a települési szilárd hulladék részeként hulladéklerakóra kerülő, biológiailag lebomló szervesanyag mennyiséget tömegben mérve az 1995-ben országos szinten képződött - a települési szilárd hulladék részét képező - biológiailag lebomló szervesanyag mennyiséghez képest

- 2009. július 1. napjáig 50%-ra,

- 2016. július 1. napjáig 35%-ra kell csökkenteni.

A 2010. évi hulladékanalízis alapján elmondható, hogy a családi lerakóban elhelyezett hulladékok biológiailag lebomló részaránya a negyedéves mérési adatokból számolt átlag alapján 41,9%.

A lerakásra kerülő háztartási hulladék szervesanyag-tartalmát a lerakóból való visszagyűjtéssel, a lakossági zöldhulladék külön történő fogadásával, illetve az időszakonként szervezett lombhulladék gyűjtéssel lehet csökkenteni. Ennek érdekében a lakóingatlanok előtti közterületen képződött lomb összegyűjtésére évente egy alkalommal (összel) zöldhulladék gyűjtési akciót rendez a Depónia Kft. A

zöldhulladék összegyűjtéséhez a Depónia Kft. biztosítja a „LOMB” feliratú zsákokat. A begyűjtött lombhulladék mennyisége 2011-ben meghaladta a 600 tonnát. A begyűjtött „zöld hulladék” a pénzverővölgyi hulladékkezelő telepen kerül komposztálásra. Ezt követően zsákos formában és ömlesztve is értékesítésre kerül a lakosság részére. Ennek érdekében komposzt-zsákoló berendezés került üzembe helyezésre. A tapasztalatok azt mutatják, hogy a lakosság részéről igény van a zöldhulladék rendszeres, legalább havonta történő összegyűjtésére (házhoz menő zöldhulladékgyűjtés).

A hulladéklerakóba lerakandó hulladék szervesanyag-tartalmának csökkentése érdekében, illetve a komposztáló telep kapacitásának kihasználása végett szükséges a biológiailag lebomló hulladék mind nagyobb arányban történő szelektív gyűjtése.

A Rendszer fejlesztése projektben meghatározott feladatok megvalósítása keretében a biológiailag lebomló hulladék hasznosítási arányának növelése céljából házi komposztáló edények kiosztására is sor kerül majd. Továbbá a Csala-Pénzverővölgyi hulladéklerakón a meglévő mellé egy új komposztáló telep kialakítására kerül majd sor. A komposztáló maximális kapacitása így 26.200 t/év lesz.

Az elmúlt 5 év alatt a Gaja Környezetvédő Egyesület az Önkormányzat támogatásával ~1000 db komposztkeretet osztott ki a lakosság körében.

2009. óta évente egy alkalommal, kora ősszel kerül sor a városi lomtalanítás megrendezésre, mely során a napi szemétszállítás keretein belül el nem szállítható darabos hulladékot, bútort, háztartási gépeket, dobozokat, ruhaneműt, egyéb lomokat a székesfehérvári lakosok számára térítésmentesen szállítja el a Depónia Kft.

Környezetvédelmi célok, feladatok:

- A szelektív hulladékgyűjtés minél szélesebb kiterjesztése a lakosság körében, a szelektív hulladékgyűjtés előnyeit, a házi komposztálást népszerűsítő akciók szervezése,
- lakossági ismeretterjesztő kiadványok terjesztése,
- a házhoz menő zöldhulladék rendszeres gyűjtésének bevezetése,
- a Csala-Pénzverővölgyi hulladéklerakón új komposztáló telep kialakítása.

4.6.5. Hulladékudvarok

Állapotrögzítés:

Jelenleg továbbra is 1 db lakossági hulladékgyűjtő udvar üzemel Székesfehérváron a Palotai u. 139. szám alatt, melynek igénybevétele továbbra is nőtt az előző évekhez képest. Az átvehető hulladékok típusait és mértékét mindig a telepkezelő határozza meg. Ennek aktuális adatairól a www.deponia.hu weboldalon tájékozódhatnak a lakók. A Palotai úti hulladékudvarban kizárólag a lakcímközt igazolni tudó székesfehérvári lakosok helyezhetnek el hulladékot.

Környezetvédelmi célok, feladatok:

- a hulladékudvarok számának növelésére Székesfehérvár népessége és területe miatt továbbra is igény van. Létrehozásukkal csökkenhet az illegális hulladéklerakások száma.
- A Rendszer keretében további kettő hulladékudvar kialakítása fog megvalósulni az alábbi területeken:
 - Székesfehérvár, Seregélyesi út 88-90. szám alatti 8141/3 hrsz-ú ingatlanon,
 - Székesfehérvár, Váralja sori 8093/1 hrsz-ú ingatlanon.

4.6.6. Veszélyes hulladékok

Állapotrögzítés:

A Székesfehérvár Palotai úti hulladékudvarba, illetve a Székesfehérvár-Csala Pénzverővölgyi telephelyre a következő lakossági veszélyes hulladékok átvételére van lehetőség:

- fáradt olaj, étolaj (max. 10 l),
- festék, oldószer (max. 10 l),
- akkumulátor (max. 3 db),
- szárazelem (max. 1 kg),
- elektronikai hulladék (max. 2 db, pl.: TV, számítógép, hűtő).

Az Önkormányzat a Depónia Kft.-vel az Alba Regia Ifjúsági és Szabadidős Egyesülettel, valamint a Gaja Környezetvédő Egyesülettel közösen 2008. óta minden év tavaszán a Skála mögötti parkolóban e-hulladék gyűjtési akciót szervez. Itt a lakosság térítésmentesen leadhatja elavult, illetve használaton kívüli elektronikai berendezéseit.

A begyűjtött elektronikai hulladékok kategória szerint szétválogatásra kerülnek. A szétválogatott hulladékot részben értékesítik a hasznosítóknak. A hulladékok másik részét frakciókra bontják és eltávolítják a veszélyes összetevőket. A hasznosítható anyagokat és alkotóelemeket értékesítik.

Az elemek és az akkumulátorok hulladékainak visszavételéről szóló 181/2008. (VII. 8.) Kormányrendelet értelmében a gyártót visszavételi, begyűjtési és kezelési kötelezettség terheli, az elemet, akkumulátort forgalmazó kereskedőt visszavételi kötelezettség terheli.

Az elemek begyűjtésének további lehetősége a közintézményeknél, illetve bevásárló központoknál elhelyezett elemgyűjtőkben történő elhelyezés, melynek elszállításáról az elemgyűjtésre engedéllyel rendelkező koordináló szervezet gondoskodik.

Az elektromos és elektronikai berendezések hulladékainak visszavételéről szóló 264/2004. (IX. 23.) Kormányrendelet értelmében a gyártót visszavételi, begyűjtési hasznosítási és ártalmatlanítási kötelezettség terheli. A fenti kormányrendelet 14. § (1) bekezdése értelmében új háztartási elektromos berendezés értékesítésekor a kereskedő köteles a felhasználó által felajánlott, az értékesített berendezéssel azonos mennyiségű, és azonos elsődleges használati célú használt berendezést a birtokba adás helyén átvenni.

Környezetvédelmi célok, feladatok:

- a közszolgáltató, illetve a civil szervezetek bevonásával akcióprogramok szervezése javasolt, melynek keretében rendszeresen fel kell hívni a lakosság figyelmét a veszélyes hulladékok elkülönített gyűjtésének fontosságára,
- folytatni kell az e-hulladék gyűjtési akció hagyományát.

4.6.7. Illegális hulladéklerakások

Állapotrögzítés:

A hulladékok településhatárokon, árokparton, erdőszélen, bekerítetlen magánterületeken való illegális elhelyezése nemcsak környezetszennyezést okoz, hanem rontja a tájképet és az életminőséget is.

Az illegális szemétklerakások a felszámolásukat követően újra és újra megjelennek, így a lakosság környezettudatos fele és a hatóság is úgy érezheti, hogy szélmalomharcot vív ezek megszüntetése, illetve kialakulásuknak megelőzése érdekében.

Az illegális hulladéklerakók feltérképezése és felszámolása a környezetvédelmi hatóságok részéről folyamatosan történik. A lerakók felderítését nagymértékben segítik a lakossági bejelentések. A felmérés alapján az elhagyott hulladékok nagy része kommunális, illetve inert (építési, bontási) hulladék.

A jelenlegi jogi szabályozás szerint az illegális hulladéklerakások elhagyott hulladéknak minősülnek, melyek megszüntetése elsődlegesen a hulladék tulajdonosának a kötelezettsége. Amennyiben a hulladék tulajdonosának személye nem ismert, úgy az elszállításért a hulladékkal érintett ingatlan tulajdonosa tartozik felelősséggel.

A Gaja Környezetvédő Egyesület szervezésében minden évben megrendezésre kerül az illegális hulladéklerakók felszámolását és feltérképezését célzó Tájékoztató akció. Ennek keretében iskolák, szervezetek fognak össze a közös cél érdekében. Ezt a hagyományt az elkövetkező években is folytatni javasoljuk.

Az Önkormányzat 2008-ban pályázatot nyújtott be „Az illegális hulladéklerakók felszámolásának feladatai” című pályázati felhívásra. A pályázaton elnyert támogatásból (~2 millió Ft) az alábbi területeken kerültek felszámolásra az illegális hulladéklerakások:

- 811-es főútról nyíló bekötőút (20079/5 hrsz.),
- Közút (rég 70-es út mindkét oldala 20228 hrsz.),
- Közforgalom számára átadott út (Murva bánya bejárata 20176/2 hrsz.),
- Közforgalom számára átadott út (Vermek útja 8057/141 hrsz.),
- Közterület (Alba Innovációs Park területe 8483/8 hrsz.),
- Közforgalom számára átadott út (Rókafasor, Gólyadűlő 17401, 17403 hrsz.).

Illegális hulladéklerakások gyakran történnek a városi szelektív hulladékgyűjtő pontokon is, ezért megvizsgálandó annak lehetősége, hogy a gyűjtő pontok köré elhelyezett térfigyelő kamerák miatt csökkenthető az illegális hulladéklerakók száma. Továbbá a térfigyelő kamera segítséget nyújthat a hatóság részére az elkövető személyének beazonosításában is.

Környezetvédelmi célok, feladatok

- az illegális hulladéklerakások helyeinek felderítése, naprakész nyilvántartása, felszámolása, illetve kialakulásuk megelőzése rendszeres helyszíni ellenőrzésekkel,
- a lerakások azonosításához megfelelő GPS készülék vásárlása is szükséges,
- a lakosság tudatformálását segítő akciók, rendezvények szervezése, lebonyolítása,
- a szelektív gyűjtőpontok köré térfigyelő kamera elhelyezésének vizsgálata.

4.6.8. Köztisztaság

Állapotrögzítés:

A város kezelésében lévő utak, járdák, kerékpárutak és egyéb közterületek takarítását, locsolását a Városgondnokság végzi saját gépi és személyi kapacitással meghatározott járatterv szerint.

A közterületen kihelyezett 1400 db közterületi hulladékgyűjtő edény (kézi szemetes, kutya toalett) ürítését és 350 db buszváró takarítását is a Városgondnokság végzi meghatározott járatterv alapján.

A belváros kézi és gépi takarítását napi gyakorisággal végzik a Városgondnokság saját munkatársai, illetve a közfoglalkoztatás keretében alkalmazott dolgozói.

A hóeltakarítási, síkosság-mentesítési feladatokat a korábbi évek gyakorlatától eltérően a Városgondnokság saját munkaerővel, a hó ügyeletük szervezésében, irányításában és ellenőrzésében végzi. A korábbi évek só felhasználása csökkent, a járdákon és a Belvárosban 2/5 dolomit zúzalékot használnak. A só felhasználás mennyiségét a járatindításkor határozzák meg maximum 20 g/m² mennyiségben, ami megfelel az érvényes jogszabályi előírásoknak.

A Közgyűlésnek a közterületek tisztántartásáról és a települési szilárd hulladék kezeléséről szóló 15/2007. (V.24.) rendelet 6.§ (2) bekezdése alapján, az ingatlan tulajdonos köteles az ingatlan előtti, illetve melletti járdát naponta mind a téli, mind a nyári időszakban legkésőbb reggel 10.00 óráig letakarítani, valamint köteles az üzletek, egyéb árusítóhelyek, intézmények, szolgáltató egységek nyitva tartási ideje alatt tisztán tartani, zárás előtt összetakarítani, továbbá a biztonságos közlekedésre alkalmas állapotban tartásról folyamatosan gondoskodni.

A rendelet meghatározza az ingatlan tulajdonosoknak a közterület tisztántartásával, a zöldterület ápolásával kapcsolatos feladatait.

Környezetvédelmi célok, feladatok:

- a közterületi zöldfelületek fűnyírását megelőzően az elszórt hulladékok összegyűjtése,
- a közterületi fák mechanikai védelméről a fűnyírás előtt gondoskodni szükséges,
- a kiemelt területek takarításán kívül szükség van további burkolt területek bevonására, melyhez a járműpark bővítése indokolt. A járműpark bővítésével az összes burkolt felület tisztántartását járatterv szerint tudná ellátni a Városgondnokság, továbbá az utak locsolását is saját gépjárművel tudná megoldani (hőségriadó esetén burkolt felületek pormentesítése),
- a közterület tisztántartásával kapcsolatos kötelezettségek betartásának fokozott hatósági ellenőrzése szükséges,
- folyamatosan felülvizsgálandóak a takarítási és síkosság-mentesítési járattervek.

4.7. Energiagazdálkodás

A fosszilis energiahordozók folyamatos drágulása az elmúlt évtizedekben kialakult pazarló energiafelhasználás csökkentésére és az alternatív energiafelhasználások kiterjesztésére ösztönzi az embereket.

4.7.1. Villamos energia

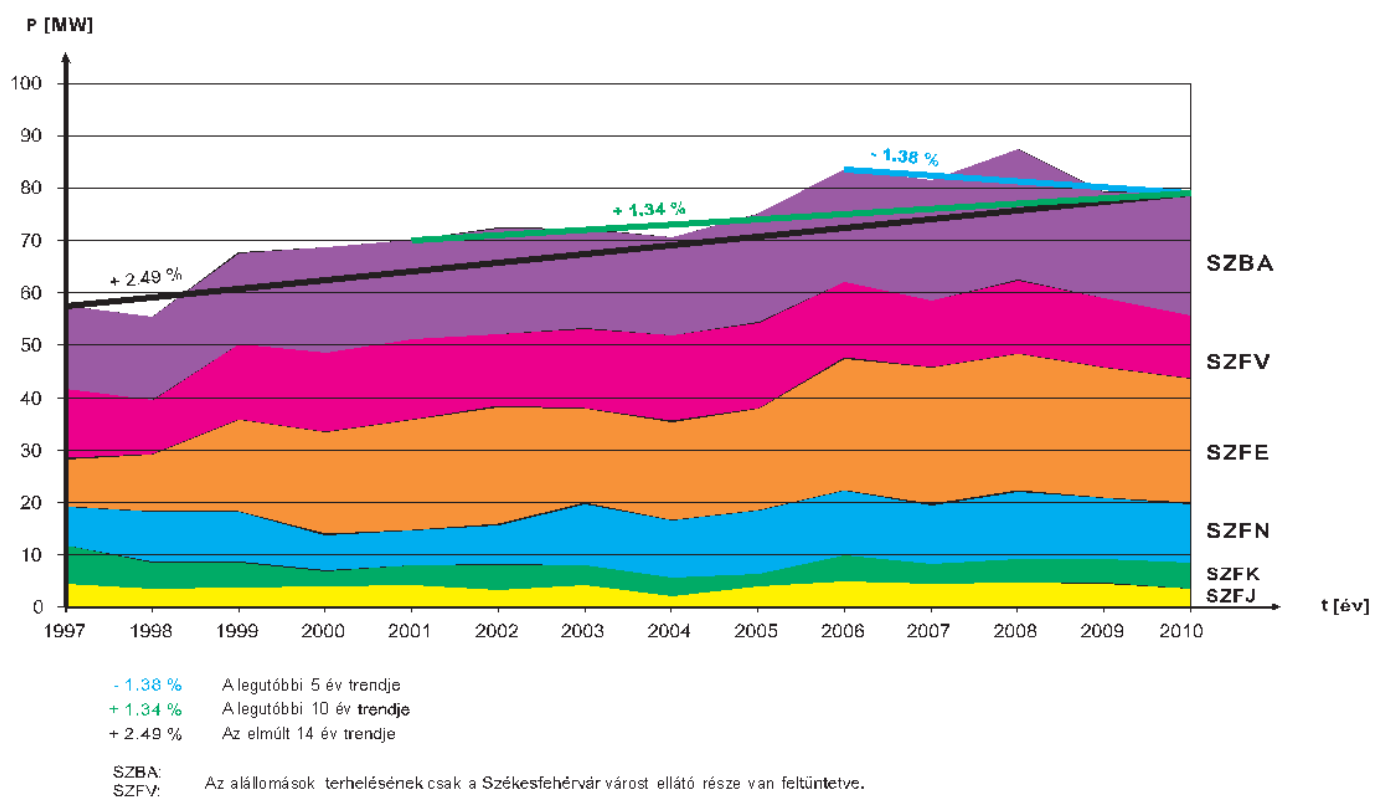
Állapotrögzítés:

Székesfehérvár elektromos energiával történő ellátását a győri székhelyű E-ON Észak-dunántúli Áramhálózati Zrt. (a továbbiakban: E-ON) látja el. A jelenlegi ellátási rendszer működése a városban környezetterhelést nem okoz, mivel az energia előállítás más térségben történik.

Az E-ON-tól kapott adatok alapján megállapítható, hogy Székesfehérvár városának adott évre vonatkozó maximális villamos teljesítmény igénye 15 év távlatában emelkedő tendenciájú.

Székesfehérvár alállomásainak terhelése:

Székesfehérvár 1997-2010.

Kiseb visszaesések, stagnálások előfordultak, legkomolyabb mértékben 2008-ban. A 2008-as csúcserőérték (87,3 MW) 2010-ben és 2011-ben sem értük el, de enyhe emelkedés prognosztizálható.

A villamos energia csúcsterhelések minden évben télen következnek be. Az utóbbi évek nyári terhelése a légkondicionálás miatt egyre jobban megközelíti a téli értékeket.

A kommunális és ipari fogyasztókra bontott villamos energia felhasználás a terhelési adatok szerint a lakosság és az ipar között 1/3:2/3 arányban oszlik meg.

A Központi Statisztikai Hivataltól (a továbbiakban: KSH) kapott adatok szerint Székesfehérváron a háztartások részére szolgáltatott villamos energia 2009-ben 97 544 MWh, 2010-ben valamivel kevesebb, 94 470 MWh volt. A háztartási villamos energiafogyasztók száma 51.579 fő.

A Közgyűlés a 432/2007. (XI.29) számú határozatával döntött arról, hogy részt vesz a Szemünk Fénye – világítási és fűtéskorszerűsítési programban. Így 2008. első felében 52 db önkormányzati fenntartású oktatási intézményben került sor az elhasználódott és elavult világítótestek cseréjére. Az így megvalósult világításkorszerűsítés eredményeként az egészségügyi szabványban előírt 400 lux megvilágítás biztosítva van a tanintézményekben előírt területeken, megfelelő fényárammal és fényminőséggel, azaz színhőmérséklettel.

Előreláthatólag az elkövetkező években is emelkedik a villamosenergiaterhelés, illetve az áramfogyasztás. A helyi kiserőművek (napelem stb.) száma is növekedni fog, de alapvetően az áramterhelés növekedésével kell számolni, legfeljebb a növekedés üteme lesz "laposabb".

Környezetvédelmi célok, feladatok:

- az energiafelhasználás csökkentését elősegítő kiadványok készítése (pl.: Energiatakarékosági szabályzat),
- további önkormányzati fenntartású intézményekben elavult világítótestek cseréje.

4.7.2. Közvilágítás

Állapotrögzítés:

A város belterületén közvilágítással ellátatlan terület nincs.

A városi közvilágítás elemei nagyrészt az E-ON tulajdonában vannak. A városban található 10.938 db közvilágítási lámpa közül 10.780 db az E-ON, 158 db pedig az Önkormányzat tulajdonában van.

Az összes lámpatest közül 1.527 db kifejezetten korszerűtlennek számít, cseréjük indokolt.

A Székesfehérvár közvilágításának korszerűsítésére vonatkozó közbeszerzési pályázat kiírásának előkészítése folyamatban van. A tervek szerint 2013-ban megvalósulhat a korszerűsítés, melynek eredményeként energiatakarékos, hosszú élettartamú, korszerű, olcsó üzemeltetésű közvilágítási rendszer alakul ki.

Környezetvédelmi célok, feladatok:

- közvilágítás korszerűsítésének megvalósítása.

4.7.3. Gázellátás

Állapotrögzítés:

Székesfehérvár 43.293 lakásos épületállományának közel fele, azaz 24.466 lakás vezetékes gázt használ a fűtéshez. A város vezetékes gázzal történő ellátását az E.ON Dél-dunántúli Gázhálózati Zrt. végzi. Az összes szolgáltatott gáz mennyisége 136.296 em³. A háztartásokra jutó gázfogyasztás 35.061 em³.

Az országos tendenciákkal párhuzamosan alakul a város vezetékes földgáz-ellátása. A város földgázellátása a KSH-tól kapott adatok alapján az alábbiak szerint alakult 2010-ben:

lakásállomány	43.293 db
háztartási vezetékes gázfogyasztók (melegvíz+főzés)	41.281 db
háztartási fűtési gázfogyasztók száma	24.466 db
az összes szolgáltatott vezetékes gáz mennyisége	136.296 em ³
ebből a háztartások részére	35.061 em ³
egy háztartásra jutó évi gázfogyasztás	850 m ³

Az adatok alapján látható, hogy Székesfehérváron a gázfűtéses lakások aránya 56,51 %-ot tesz ki, a lakások fennmaradó része távhővel ellátott.

A gázárak növekedésével kismértékben csökkent a lakosság földgáz felhasználása az elmúlt 3 évben. A csökkenés egy része a takarékoságból származik, a másik része a földgáz energiahordozó elsősorban fa vagy szén fűtőanyagra való kiváltásából. A város levegő minőségét kedvezőtlen irányban befolyásolja a fa- és széntüzeléssel fűtött lakások levegőterhelése, főképp a szálló por

koncentráció tekintetében. A szállópor koncentráció határérték alatt tartását elősegítő, a jövőben megvalósítandó feladatokat a levegőtisztaság-védelem című 7. fejezetben mutatja be a Program.

Környezetvédelmi célok, feladatok:

- az új beruházások, valamint a meglévő lakóházak és közintézmények esetében ösztönözni kell az elérhető technológiák alkalmazását (modern tüzelő- és fűtőberendezések, hőszigetelés, nyílászárók cseréje/szigetelése), ebbe az oktatási intézmények, társadalmi szervezetek és a média bevonása szükséges,
- kiadványsorozat létrehozása az ajánlott megoldásokról, berendezésekről (közérthető nyelvezet, praktikus tanácsok, költségbecslések), melynek fontosabb elemei:
 - a földgáz alkalmazásának javasolt módjai és berendezései,
 - a fafűtés javasolt módjai és berendezései,
 - szolár rendszerek alkalmazása családi házak fűtésében és használati melegvíz ellátásában,
 - napenergia hasznosító berendezések készítése otthon, stb.,
- energiahatékonysági tanácsadó iroda létrehozása és működtetése, ahol az érdeklődők szakszerű választ kaphatnak kérdéseikre, technológiai bemutató központ, mintaház létesítése.

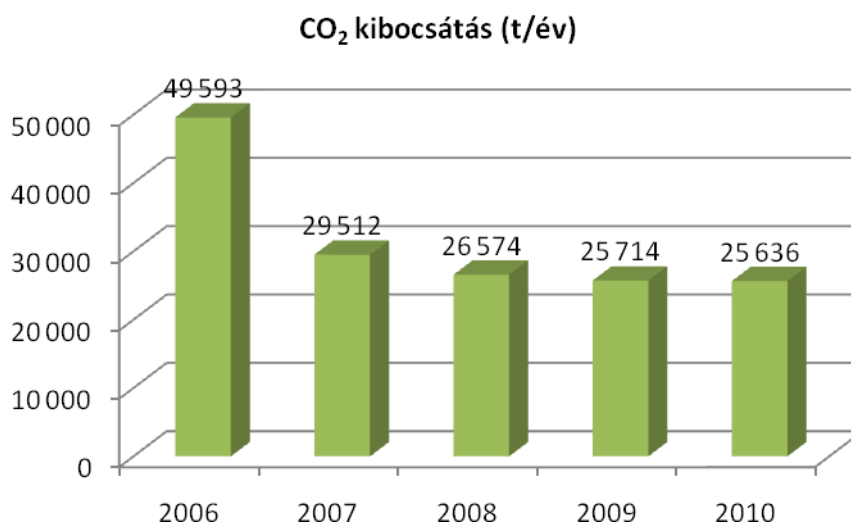
4.7.4. Távhő szolgáltatás

Állapotrögzítés:

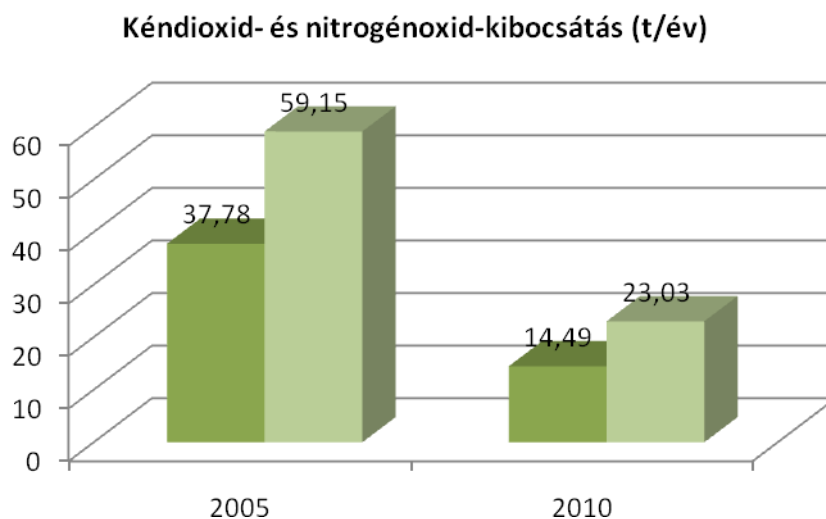
Az Önkormányzat többségi tulajdonában lévő Székesfehérvári Épületfenntartó és Hőszolgáltató Zrt. (a továbbiakban: Széphő Zrt.) biztosítja Székesfehérváron mindösszesen 20.763 lakás és 630 egyéb fogyasztó fűtés- és melegvíz ellátását. A távhő ellátáshoz szükséges hőenergia nagyobb részét a Zrt. a többségi tulajdonában lévő Székesfehérvári Fűtőerőmű Kft.-től (a továbbiakban: Fűtőerőmű Kft.) vásárolja, emellett saját tulajdonú földgáz-üzemelésű fűtőműveket, illetve gázmotoros kiserőművet is működtet.

A Fűtőerőmű Kft. a város központjában, a Királýsoron található, 2004. óta rendelkezik egységes környezethasználati engedéllyel (IPPC). Az ebben foglalt előírásokat, kibocsátási határértékeket folyamatosan ellenőrzi és betartja. Az egységes környezethasználati engedély felülvizsgálatát, helyszíni ellenőrzését a Felügyelőség évente elvégezte. A Fűtőerőmű Kft. ilyen irányú tevékenységét rendszerben találta.

A Fűtőerőmű Kft. éves széndioxid kibocsátása az elmúlt években az alábbiak szerint alakult:

Egyéb kibocsátás:

A távhőtermelés fejlesztésének I. ütemeként a Bakony utcában és a Tóvárosi lakótelepen megépített gázmotoros fűtőerőművek kezdtek meg üzemüket. A jelenlegi erőművi kiépítettség mellett a városi távhő teljesítmény igényt 24 MW-ig a kor színvonalának megfelelő, gazdaságos hőtermelést lehetővé tévő gázmotoros fűtőerőművek, az ezt meghaladó mintegy 100 MW-ot a Királysonon működő hagyományos, gazdaságossági és energetikai szempontból már elavultnak nevezhető, forróvíz kazános hőtermelést megvalósító régi erőmű biztosítja, melynek kiváltása régóta esedékes.

A Közgyűlés a 315/2008. (VI.19.) számú határozatában döntött a fejlesztés II. ütemének megvalósításáról.

A fejlesztés lényege a megépült I. ütem bővítése, azaz a meglévő erőművi épületbe 3x10 MW_{th} forróvíz kazán telepítése földgáztüzeléssel, és a Királysoni erőmű leállításával egyidejűleg vízelőkészítő, pótvizellátó, nyomástartó és keringető segédberendezések telepítése (Királysoni

technológia kiváltása). Továbbá a Bakony utcában a II. ütem megvalósítása, azaz 36 MWe/36 MWth gázmotoros erőmű, 36 MWth hőteljesítményű forróvíz kazán - földgáz/olaj tüzeléssel - megépítése az ehhez (és a KirálySORI telephely kiváltásához) szükséges épületekkel, segédberendezésekkel, földgáz- és olajellátással, villamos és távhővezetési csatlakozással.

Ennek a beruházásnak a megvalósításával lehetőség nyílna a KirálySOR 1/b. sz. alatti régi erőmű leállítására, és a területek egyéb célú hasznosítására. Továbbá az új erőművi berendezésekkel gazdaságosabban lenne előállítható a hő és villamos energia, amely hosszabb távon akár a fogyasztói díjak csökkentését is jelenthetné.

Ez a fejlesztési szándék azonban egyelőre tervezés szintjén tart, mert a jelenlegi jogi és gazdasági környezet nem tesz lehetővé egy ilyen mértékű beruházást. A távhőszolgáltatás fejlesztésére feltétlenül szükség van, a megvalósításra vonatkozó elképzelések a Fűtőerőmű Kft. felszámolása után konkretizálhatók.

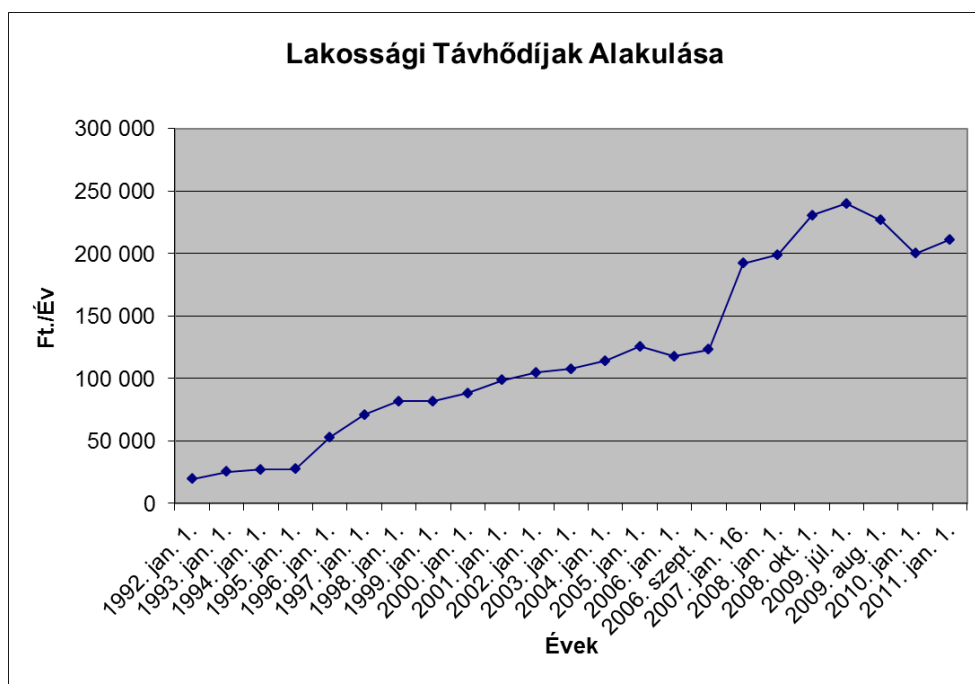
A lakossági vezetékes gázfogyasztás és távhőfelhasználás szociális támogatásáról szóló 289/2007. (X.31.) Kormányrendelet hatályba lépése jelentős változást hozott a lakossági földgáz és távhő felhasználók állami támogatási rendszerében.

Korábban a lakossági felhasználásra kerülő hő előállításához eltüzelt földgáztermeléséhez gázár kompenzációt kapott a hőtermelő. Ezt a kedvezményt a hődíjban értékesítve adta tovább a lakossági felhasználók felé. A fenti kormányrendelet az állami támogatást a szociális rászorultságtól tette függővé és a lakossági felhasználók által benyújtott igénylést követően, a fogyasztói számlához biztosította. Ebből következett, hogy 2007. január 1-jétől a távhőszolgáltatás hődíja jelentős mértékben emelkedett.

Székesfehérvár Megyei Jogú Város lakossági távhő szolgáltatása (fűtés+HMV) éves költségének alakulása a 139 lm³-es átlag lakásra vetítve 2003-2011. között az alábbiak szerint alakult:

	Átlagos Távhődíj/ Átlaglakás (bruttó Ft)	Emelés mértéke (%)
2003. jan. 1.	107.685	2,88
2004. jan. 1.	114.218	6,07
2005. jan. 1.	125.445	9,83
2006. jan. 1.	117.810	-6,09
2006. szept.1.	122.939	4,35
2007. jan. 16.	192.090	56,25
2008. jan. 1.	199.005	3,60
2008. okt. 1.	230.435	15,79
2009. júl. 1.	240.036	4,17
2009. aug. 1.	226.594	-5,60
2010. jan. 1.	199.823	-11,81
2011. jan. 1.	211.003	5,60

2012. január 1-jétől a távhőszolgáltatás alapdíja és hődíja a Közgyűlés döntése alapján nem került emelésre.

Kapcsolt épületek szétválasztása:

A kapcsolt hőellátású épületek fűtésének és melegvíz-szolgáltatásának épületszintű elkülönítését (mérés és szabályozás) a távhőszolgáltatók számára a távhőszolgáltatásról szóló 2005. évi XVIII. törvény írta elő. A megvalósításra vonatkozó határidő 2010. június 30. volt. Ugyanezt írta elő az Önkormányzat távhőszolgáltatásról szóló 12/2006. (V.29.) számú rendelete is. A program 2010. december 31-ig uniós támogatással valósult meg.

A Széphő Zrt.-nek az Új Magyarország Fejlesztési Terv Környezet és Energia Operatív Program támogatási rendszeréhez benyújtott, „A székesfehérvári távhőellátás primer oldali energiahatékonyági korszerűsítése” című, KEOP-5.4.0-2009-0008 jelű pályázatával kapcsolatban a Környezet és Energia Operatív Program Irányító Hatóság vezetője 308 377 624 Ft összegű támogatás odaítéléséről határozott. A projekt így az Európai Unió támogatásával, a Kohéziós Alap társfinanszírozásával valósult meg. A pályázat Közreműködő Szervezete az Energia Központ Nonprofit Kft. volt.

A támogatás a programnak a 2008-2010. időszakban 616.755.248,- Ft + Áfa értékben megvalósuló részének a kiírás alapján elérhető legnagyobb hányadára, azaz 50%-ára nyújtott fedezetet. A pályázaton elnyert több mint 300 millió forintos támogatás kiemelkedően nagy számú távhőszolgáltatók között.

A szétválasztáshoz kapcsolódó beruházások összértéke megközelítette az 1 milliárd forintot.

A szabályozás célja az volt, hogy az egyes lakóépületek, társasházak – a korábbiakkal ellentétben – egymástól függetlenül dönthessenek az igénybe vett fűtés- és melegvíz-szolgáltatás mértékéről és időszakáról. Fontos cél volt továbbá, hogy önállóan indulhassanak azokon a panelprogram-pályázatokon, melyek révén épületeiket, belső fűtési rendszereiket kedvező feltételek mellett korszerűsíthetik. Mindezek természetesen a környezeti terhelés csökkenésével is együtt járnak.

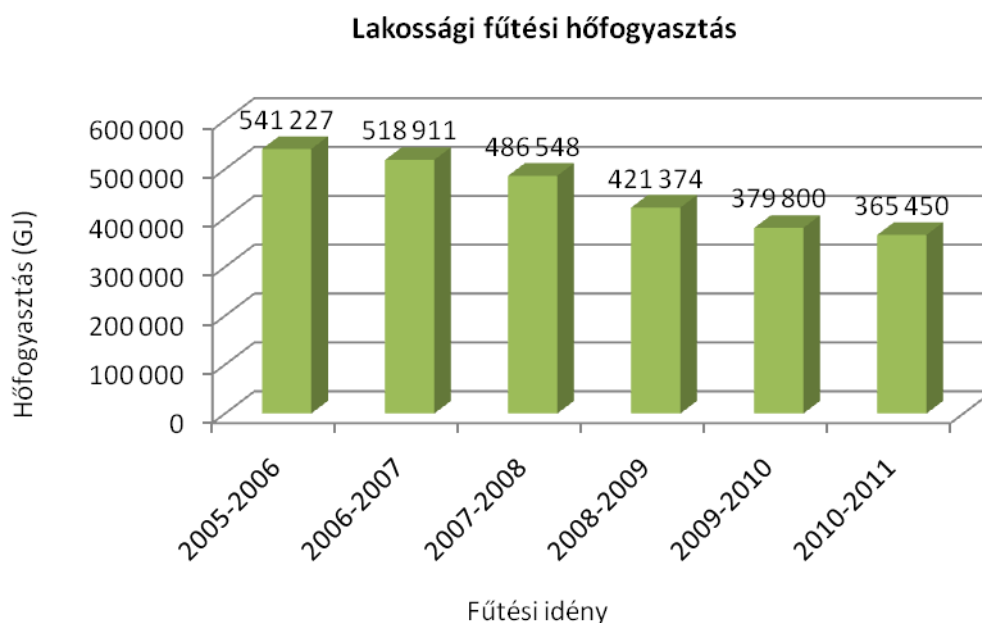
A hőközpont szétválasztások előkészítését széleskörű egyeztetés előzte meg, melyben részt vett az Önkormányzat, a Lakásbérlők és Lakástulajdonosok Egyesülete, a lakásszövetkezetek és nagyobb számú lakást képviselő társasházi képviselők. A munkák során folyamatos egyeztetés zajlott az érintett tulajdonosok képviselőivel.

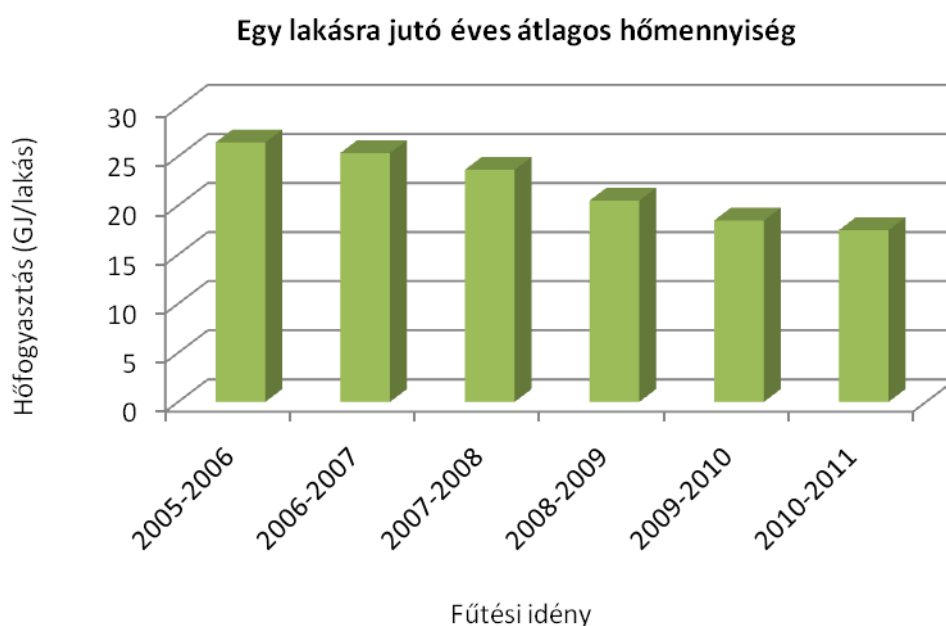
Azzal, hogy 2010. végéig a kapcsolt hőközpontok szétválasztása a város teljes távhőszolgáltatással lefedett területén lezárult, a Széphő Zrt. az országban az elsők között tett eleget vonatkozó kötelezettségeinek a távhőszolgáltatók közül.

A panelprogramhoz kapcsolódóan megvalósult Kapcsolt Épület Szétválasztási Program (a továbbiakban: KÉSz program) eredményeként az egyes épületek fogyasztásának mérése és szabályozása immár külön-külön oldható meg, növelve az energiahatékonyságot, így a fogyasztók elégedettségét is. Az új felhasználói hőközpontok berendezéseinek hővesztesége a korábbiakhoz képest lényegesen kisebb, csökken a villamosenergia-felhasználás is. A régi, szétválasztásra került szolgáltatói hőközpontok nagyméretű technológiai berendezéseinek és az épületeket összekötő korszerűtlen szekunder vezetékek hő- és villamos vesztesége igen jelentős volt.

A pályázat során vállalt, a hőközpontok szétválasztása során elérhető éves energiamegtakarítás 18 213 GJ/év, ami 1 174 tonna CO₂-kibocsátásnak felel meg. De eddigi tapasztalataink szerint ez egy óvatos becslés volt, s a valóság ennél több lesz.

A Székesfehérváron 2006-tól induló panelkorszerűsítési és KÉSz programoknak köszönhetően mintegy 33 %-os hőfelhasználás-csökkenés következett be, melynek a környezeti terhelést csökkentő hatása jelentős. A vizsgált 2006 – 2011. időszak kezdeti és végidőszaka között a korrigált értékesített fűtési célú hőfelhasználás csökkenés, a panelprogramnak és a megvalósított kapcsolt épület szétválasztási programnak is köszönhetően 175.827 GJ volt.

Székesfehérváron az öt évig tartó program összesen 178 épületet, ezáltal 9224 lakást érintett, ez az összes távfűtött lakás mintegy egyharmadát jelenti.

A Széphő Zrt. 2006-ban a Tóvárosi lakótelep 43 épületében telepített a meglévő fűtési hőközpontok mellé önálló melegvízes blokkot, megszüntetve ezzel a nagy kiterjedésű, nagy hő-vesztességű, összekapcsolt lakótelepi melegvízellátó rendszert. 2007-ben 27 épület (946 lakás), míg 2008-ban 43 épület (2.429 lakás), 2009-ben 24 épület (1.180 lakás) kapott önálló hőközpontot. A fennmaradó 9 szolgáltatói hőközpont (3.224 lakás) szétválasztása 2010. során valósult meg, 41 db felhasználói hőközpont létesítésével.

A távvezetékek hővesztésének csökkentését, ezáltal jelentős energia megtakarítást és a vele járó üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkenését a KÉSz program kapcsán a 3.880 m nyomvonalon kiépített, a korábbi elavult szekunder vezetékeket kiváltó korszerű, előreszigetelt primer csőhálózat eredményezi.

Az egyedi fűtés alatt a lakásonkénti szabályozhatóság és hődíj-felosztás lehetőségét jelentő, többnyire a panelprogram keretében készülő fűtőkorszerűsítést kell érteni, mely a városban jellemzően társasházi, állami és önkormányzati közös finanszírozással valósult meg. Ennek kapcsán jellemzően az épületekbe bekerültek a strang-szabályozók, egycsőves átfolyós fűtés esetén az átkötő szakaszok, a beavatkozást lehetővé tevő termosztatikus szelepek és a radiátorokra szerelendő költségosztók, amely alapján a hőközpontban megmért energia felosztásra kerül. Ilyen költségosztóval felszerelt lakásból jelenleg 9180 db van a városban.

Távvezeték-korszerűsítés, -építés:

A Széphő Zrt. a 2006–2011. közötti időszakban összesen 9.756 fm nyomvonal hosszban épített meg korszerű, kis hővesztességű, előreszigetelt, közvetlenül a földbe fektethető távhővezetéket. Ez részben a régi, előregedett, hagyományos hőszigetelésű, alépitményes távvezetékeinek rekonstrukciója

kapcsán, részben a KÉSz programmal összefüggésben, továbbá új vezetékek megépítése kapcsán valósult meg. Ez az üzemeltetett összes távvezeték állományának közel 25%-át teszi ki.

2011-ben megépült a távhőszolgáltatási rendszer két ágát összekötő ún. északi vezeték, mely egyrészt növeli az üzembiztonságot, másrészt jobb működési feltételeket teremt a környezetbarát és hatékony hőtermelést biztosító gázmotorok számára.

Hőközponti rekonstrukció:

Az energiatakarékosság és ezzel együtt a kibocsátás-csökkentés jegyében, a szétválasztási program keretében megépített hőközpontokon túl régi, elavult hőközpontok is felújításra kerültek.

Környezetvédelmi célok, feladatok:

Fűtőerőmű Kft.:

- a távhőszolgáltató stratégiai terve alapján zöld energia hasznosítása 2 db, egyenként 5 MW-os biomassza kazán telepítésével a Bakony utcai telephelyen,
- egy 10 MW névleges teljesítményű, korszerű, jó hatásfokú forróvíz kazán telepítése a Bakony utcai telephelyre, ezzel is tovább csökkentve a Királlyori telephelyen a kibocsátást,
- a Tóvárosi fűtőműbe telepített két, egyenként 3 MW-os gázmotor kihasználtságának növelése érdekében az ún. déli átkötő vezeték megépítése, mely kapcsolatot létesít a Tóvárosi lakónegyed és a távhő-rendszer déli ága között,
- a távhő-rendszer veszteségeinek és ezzel együtt a károsanyag-kibocsátásnak a csökkentése érdekében egy hőtároló létesítése a Bakony utcai telephelyen.

Széphő Zrt.:

- a távhőellátó rendszer folyamatos felújítása, a korszerűsítések csökkentik a veszteségeket, s ezáltal az előállításához szükséges primer energia mennyiségét és károsanyag-kibocsátást is,
- évente 1000-2000 m nyomvonalhosszon a távvezetékek felújítása, valamint 5-10 hőközpont felújítása.

4.7.5. Alternatív energiaforrások

A megújuló energiaforrás olyan energiaforrás, amely a természeti folyamatok során folyamatosan rendelkezésre áll, vagy újratermelődik: nap-, szél-, biomassza-, vízi- és geotermikus energia. Egyre többen szeretnék megújuló energiaforrásokat és más, energiatakarékos megoldásokat alkalmazni építkezésük, lakásfelújításuk során, viszont a beruházás magas költségei sokakat eltántorítanak ettől.

4.7.5.1. Napenergia

Az élet alapfeltételének számító napfény energiája gyakorlatilag kifogyhatatlan, több ezerszerese az emberiség jelenlegi energiaigényének. A Napból évente akkora mennyiségű energia érkezik a Földre, amennyit hatvan milliárd tonna kőolaj elégetésével nyernénk, és míg a kőolajhoz hasonló fosszilis energiaforrások elapadnak, addig a Nap energiája állandó.

A napelem a Nap sugárzási energiáját közvetlenül villamos energiává alakítja át, a napkollektor viszont hőenergiát termel, ami fűtésre használható.

A legnépszerűbb szolár rendszerek a napkollektorok, melyek segítségével megspórolhatjuk a melegvíz-ellátásra, illetve fűtésre fordított összeg nagy részét. Bár egy épület teljes fűtését nem lehet kizárólag szolár rendszerekkel biztosítani, de más fűtési módokkal kombinálva igencsak költséghatékony megoldás lehet.

4.7.5.2. Szélenergia

A Nap Földet elérő energiájának 1-3 %-a alakul szélenergiává. A szélenergia kitermelésének modern formája a szélturbina lapátjainak forgási energiáját alakítja át elektromos árammá.

A szélenergia hasznosításának lehetőségét korlátozza az a tény, hogy hazánkra a kis szélesség (másodpercenként 2-6 méteres) jellemző.

Fejér megyében 1 szélerőmű működik 2007. óta Bakonycsernyén.

2011. nyarán a Modern Üzleti Tudományok Főiskolája és a Székesfehérvári Közép-dunántúli Regionális Innovációs Ügynökség (KDRIÜ) együttműködési megállapodást kötött, melynek első közös célja egy vertikális szélerőmű próbaüzembe helyezése a Székesfehérvár melletti Iszkaszentgyörgyön és amennyiben beválik, többet is lehet belőle a térségbe telepíteni.

4.7.5.3. Vízenergia

Székesfehérvár nem rendelkezik vízenergia hasznosítására alkalmas lehetőséggel, így ezen megújuló energiaforrás részletezésére nem térünk ki.

4.7.5.4. Biomassza

A biomassza a szén, a kőolaj és a földgáz után a világon jelenleg a negyedik legnagyobb energiaforrás. Világátlagban a felhasznált energia 14 %-át, a fejlődő országokban 35 %-át biomassza felhasználásával nyerik.

A biomassza valamely élettérben egy adott pillanatban jelen levő szerves anyagok és élőlények összessége. A biomasszába tartozik:

- a szárazföldön és vízben található, összes élő és nemrég elhalt szervezetek (mikroorganizmusok, növények, állatok) tömege,
- a mikrobiológiai iparok termékei,
- a transzformáció után (ember, állat, feldolgozó iparok) keletkező valamennyi biológiai eredetű termék, hulladék.

A keletkező biomassza régebben elsődlegesen élelmiszerként, illetve takarmányként került felhasználásra, de az utóbbi években főleg az iparilag fejlett, mezőgazdasággal rendelkező országokban megnőtt az energetikai célra termesztett cukorrépa, édescirok, faapríték, burgonya (szeszkrumpli), gabonafélék, stb. termelése, sőt a kifejezetten energetikai célra nemesített növények (pl. energiazsír) termesztésének mennyisége.

A Magyarországon keletkező nagy mennyiségű melléktermékek azon részét, melyre a talajerő-visszapótlásban, az állattartásban, valamint az ipari felhasználásban nincs szükség, maradék nélkül célszerű lenne energiatermelésre felhasználni, ugyanis a nagy tömegben keletkező maradványok potenciálisan környezetszennyező anyagok is egyben, a főtermék termelésének technológiáját is akadályozhatják esetenként.

Házi tüzelőberendezések (3-30 KW) esetén a biomassza jellemző alkalmazási formája a tűzifa, biobrikett, vagy a pellet. A pellet forradalmasíthatja a tüzeléstechnikát, mivel a kis teljesítményű, formagazdag pelletkandallók egyszerűen kezelhetők, automatikus fatüzelést nyújtanak a városlakók részére is. A közepes méretű (30-150 KW), többnyire ipari vagy kommunális alkalmazások esetén alapvető igény a rendszer folyamatos és automatikus üzemeltetése, ahol a pellet, vagy a faapríték tüzelések jöhetnek számításba. Itt számítani kell azonban a nagyobb tárolóigény kialakításának igényére. Minél nagyobb egy rendszer, annál jobb a hatásfok és a megtérülési idő. A központi kazántelemek létesítése mind környezetvédelmi oldalról, mind gazdaságossági oldalról (hatásfok, kihasználtság, alacsony emisszió) előnyösebb az egyedi tüzelőberendezések elterjesztésénél.

Környezetvédelmi célok, feladatok:

- ki kell dolgozni a megújuló energiaforrásokkal kapcsolatos beruházások elősegítésének támogatási lehetőségét pl. finanszírozó alap létrehozása, feltöltődő alap működtetése, kamattámogatás, stb.,
- meg kell vizsgálni, és lehetőség szerint meg kell valósítani a közterületről, illetve kertesházakból összegyűjtött zöldhulladék komposztálástól eltérő, más módon történő hasznosítását: pl. pelletálást követően a fűtőanyagként történő hasznosítást.

4.7.5.5. Geotermikus Energia

Hazánk a kedvező geotermikus adottságokkal rendelkező országok csoportjába tartozik. A világtáznál jobb geotermikus gradiens, nagy vízvezető kőzettömeg és nagy tárolt hévíz-mennyiség egyszerre van jelen. A földi hőáram Magyarországon átlagosan 100 mW/m^2 – a világtáznak csaknem másfélszerese.

Hazánkban a hasznosítás fő területe a mezőgazdaság, ahol több millió m^2 alapterületű kertészeti növényházat és fóliatelepet üzemeltetnek a geotermikus energia segítségével, ezen kívül alkalmazzák még terményszállításnál, baromfinevelésben, középületek és lakóépületek fűtésében, melegvíz ellátásra.

A geotermikus fűtésrendszer Nyugat-Európában már évtizedek óta elterjedt, környezetbarát, költséghatékony fűtési mód. A föld hőjének hasznosításával az egyre dráguló gáz felhasználását váltja ki, így a fenntartási költségek akár 30-40 %-kal csökkenthetők. Előnye, hogy az energia kinyerése nem függ az időjárástól, az év- és napszakoktól, és már 1,2 m mélységtől állandóan és ingyen a rendelkezésünkre áll. Elektromos áram csak a kinyert energia felszínre hozatalához és a kisegítő berendezések működtetéséhez szükséges. Székesfehérváron a Palotavárosi-tavaknál 2010-ben épült meg a teraszos kialakítású geotermikus fűtésrendszerrel ellátott Gaja Liget lakópark.

4.7.6. Panelprogram

Állapotrögzítés:

Székesfehérvárra is vonatkozik, hogy az iparosított - középblokkos, blokkos, alagútszalus, öntött – technológiával épült lakóépületek jellemzően lakótelepi formában jelennek meg, de egyes épületek szórványszerűen is épültek a város különböző pontjain.

A Kormány 2001-ben hirdette meg a Széchenyi Terv Pályázat keretein belül az ún. Panelprogramot, melynek keretében vissza nem térítendő önkormányzati és állami támogatás igénybevételével újíthatták fel a lakóközösségek (társasházak, lakásfenntartó szövetkezetek) lakóépületeiket. A felújítás alapvető kritériuma az energiatakarékosság volt. Ennek jegyében elsősorban homlokzat

hőszigetelésre és nyílászáró cserére lehetett pályázni. Amennyiben a felújítás kielégítette hőszigetelés vonatkozásában az előírt kívánalmakat, energiatakarékos épületgépészeti felújításra is pályázhatott a lakóközösség. Az Önkormányzat már 2001. évben csatlakozott a központi felhíváshoz, és a felújítás teljes bekerülési költségének 1/3-val támogatta a pályázatot benyújtó lakóközösségeket.

Az elmúlt 11 évben közel 20.000 db lakás energiatakarékos felújítása valósult meg. A felújítások összértéke 17,3 milliárd Ft-ba került, melyhez az Önkormányzat, az állam és a lakóközösségek 5,7 milliárd Ft önerőt fizettek be.

A pályázat keretében teljes homlokzati hőszigetelést nyert lakóépületeknél mintegy 4-5 C° hőmérsékletnövekedést tapasztaltak a lakók azonos fűtési szolgáltatás igénybevétele mellett. A tapasztalatok szerint a felújítások - az elvégzett munka függvényében - 8-50% közötti energia-megtakarítást eredményeztek.

A felújított épületek jelentősen jobb épületfizikai jellemzőkkel bírnak a szigeteléssel és a beépítésre került fokozott légzárású nyílászárókkal, azonban a friss levegő utánpótlást lecsökkentik, és ha a természetes szellőztetést a lakók elmulasztják, megkezdődhet a lakásban keletkező pára lecsapódása miatt a falak penészesedése. Ezért a megfelelő intenzív szellőztetés mellett kiemelten fontos az épületek központi szellőzőrendszereinek felújítása, kitisztítása, és rendszeres üzemeltetése. Ezen szellőzők 95%-a jelenleg kikapcsolt állapotban van vagy üzemképtelen vagy elhanyagolt. A kikapcsolás elsődleges oka a magas energiaköltség csökkentése, a régi elhasználódott berendezés magas üzemi zajszintje zavarja a lakók komfortérzetét.

A miskolci Termoment Kft. a dán DanductClean DC4 típusú légvezeték tisztító gépének alkalmazásával 'PANEL AIR' néven, jogilag védett eljárást fejlesztett ki. A Fejér Megyei Kéményseprő és Tüzeléstechnikai Zrt. licenzszerződés alapján, a Dunántúlon végzi a paneles lakóépületek szellőző berendezéseinek fertőtlenítő tisztítását.

Az eljárás kör- és négyszögszelvényű vezetékeknél egyaránt alkalmazható. Az eljárás lényege a gyorsaság és a lakók zavarásának minimalizálása, miután a gyűjtőcső tisztításához a lakásokba való bejutás nem szükséges. A tisztítás eredménye lerakódásmentes, fertőtlenített szellőzőkürtő, illetve a szabálytalanságok teljes körű feltárása videofelvétel segítségével, ami a helyreállítást és beszabályozást megalapozhatja, illetve az elvégzett munka eredményességét igazolja.

A családi házak, illetve intézmények esetében a fa nyílászárók cseréje helyett több alternatív megoldás létezik azok energiatakarékos felújítására. Pl. a fa nyílászáró szárnyába körbe bemart nútba szilikon tömítőanyag elhelyezése (svéd bemarásos technológia).

Környezetvédelmi célok, feladatok:

- a panelprogramhoz hasonló támogatási rendszer létrehozása a családi házak és téglatársasházak energiatakarékos felújításának elősegítésére,
- a panelprogramban részt vett épületek lakóközösségeinek tájékoztatása a szellőzőrendszer tisztításának és működtetésének fontosságáról.

5. Környezettudatos szemlélet és gondolkodásmód erősítése

Az élehető Föld megtartása érdekében célként kell megfogalmazni, hogy tudatlanságból vagy pillanatnyi haszonszerzés érdekében ne növeljük a környezet terhelését. Olyan értékek, viselkedésmódok elsajátítására van szükség egészen kisgyerekkortól kezdve, ami lehetővé teszi a fejlődést anélkül, hogy ezzel károsítanánk a környezetünket. Ezt főképpen a szennyezőanyag

kibocsátás és a hulladéktermelés minimalizálásával, az erőforrások takarékos használatával lehet elérni.

5.1. Környezeti nevelés gyermekkorban

Állapotrögzítés:

A környezet védelmének fontosságát megtanítani már óvodás korban szükséges elkezdeni. Gyermekkorban a tapasztalatokra építő, saját élmények által létrejövő benyomások az alapjai a megfelelő környezeti nevelésnek. A környezettudatos magatartásminták elsajátítása révén felnőtt korra már ösztönösen azok a viselkedésformák, szokások válnak mindennapossá, amelyek elősegítik környezetünk megóvását. A fenntarthatóságra nevelés gyakorlati megvalósítása az állam által kidolgozott Zöld Óvoda rendszer, melynek lényege, hogy a helyi nevelési program a környezeti nevelést kiemelten kezeli.

A Zöld Óvoda címre pályázó óvodák önértékelést készítenek három éves nevelőmunkájukról, amelyben számot adnak a 20 pontos kritériumrendszer segítségével az óvodában folyó fenntartható fejlődés elvei szerinti tevékenység tartalmáról, a környezeti nevelés szintjéről, az óvoda működtetéséről. A benyújtott pályázatokat szakértők értékelik. A Zöld Óvoda címet 2006 óta öt alkalommal adták ki.

2011-ben Székesfehérváron az alábbi óvodák büszkélkedhetnek a Zöld Óvoda rendszerrel:

- Gyöngyvirág Óvoda,
- Szivárvány Óvoda Püspökkertvárosi Intézményegysége,
- Tulipános Óvoda,
- Rákóczi Úti Óvoda,
- Maroshegyi Óvoda,
- Hosszúsétatéri Óvoda,
- Nefelejcs Óvoda.

Elegendet tesznek a zöld óvodai kritériumrendszer többségének a Madárbarát óvoda címmel rendelkező intézmények is. A Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület madárbarát önkormányzati programcsomagja lehetőséget nyújt a gyermekeknek aktívan részt venni elemi környezetvédelmi, madárvédelmi, gondozási tevékenységekben, megismerni a környezetükben élő állatokat. Ezek az óvodák egész évben végeznek madárgondozási feladatokat. A Madárbarát óvodákhoz való csatlakozás 3 lépésből áll, jelentkezés, regisztráció és egy egész évben végzett gyakorlati madárvédelmi munka bemutatása, majd egy évet követően jelentőlap kitöltése.

Jelenleg Székesfehérváron Madárbarát Óvodai címmel rendelkezik:

- Szivárvány Óvoda,
- Szivárvány Óvoda Püspökkertvárosi Intézményegysége.

A Vidékfejlesztési Minisztérium és az Emberi Erőforrások Minisztériuma (korábbi elnevezése Nemzeti Erőforrás Minisztérium) közösen hozta létre a környezettudatosság és a fenntartható fogyasztás és fejlődés oktatási intézményekben történő minél hatékonyabb megjelenése érdekében az Ökoiskola címet.

Az Ökoiskolák iskolafejlesztő munkájukkal a jövő generációk nevelése során a környezettudatosan cselekvő állampolgár mintáját tartják szem előtt. Egy ökoiskola abban különbözik egy átlagos iskolától, hogy nem csak a tanításban érvényesülnek a környezeti nevelés, a fenntarthatóság

pedagógiájának elvei, hanem az iskolai élet minden területén; az iskola működtetése terén éppúgy, mint a gyerekek étkeztetése vagy a táborok szervezése során. A címet a nyertes pályázó 3 éven át használhatja, majd újbóli pályázattal ismét megszerezhető.

Az elmúlt években a székesfehérvári általános iskolák közül 13 iskola szerezte meg az Ökoiskola címet:

- István Király Általános Iskola,
- Ezredéves Készségfejlesztő Óvoda, Általános Iskola és Speciális Szakiskola,
- Comenius Angol-Magyar Két Tanítási Nyelvű Iskola,
- Arany János Általános Iskola, Speciális Szakiskola és Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény,
- Munkácsy Mihály Általános Iskola,
- Tolnai Utcai Általános Iskola,
- Kossuth Lajos Általános Iskola,
- Széna Téri Általános Iskola,
- Hétvezér Általános Iskola,
- Zentai Úti Általános Iskola,
- Vörösmarty Mihály Általános Iskola,
- II. Rákóczi Ferenc Magyar-Angol Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola,
- Táncsics Mihály Általános Iskola.

Ezek közül 4 iskola 2012-től *Örökös Ökoiskola* címmel büszkélkedhet:

- Kossuth Lajos Általános Iskola,
- Munkácsy Mihály Általános Iskola,
- II. Rákóczi Ferenc Magyar-Angol Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola,
- Széna Téri Általános Iskola.

Környezetvédelmi célok, feladatok:

- célkitűzés a környezeti nevelés támogatására környezeti nevelési alap létrehozása, amely támogatja a korszerű szemléletű programokat,
- további ösztönzés szükséges az iskolák számára az „Ökoiskola” cím elnyerésére. Szükséges a jelenlegi Ökoiskolák közötti kapcsolat erősítése, tapasztalataik egymás közötti megosztása a jövőbeni egymás közötti együttműködés céljából,
- környezetvédelmi munkaközösség létrehozása a különböző korosztályok nevelőinek részvételével, amely összehangolja a különböző versenyeket, elősegítve a közös akciókat, tapasztalatcseréket. Konferenciák, szakmai továbbképzések szervezésével segíthetné a környezetvédelmi ismeretek bővítését,
- egy városi környezeti nevelési központban lehetőség lenne minden korosztály számára megismerkedni az egyes energiaforrásokkal, környezeti elemekkel kapcsolatos tevékenységekkel, fejlesztésekkel, ezek megóvásával, használatával az iparban és a mindennapi életben. Fejlesztene az emberek környezettudatosságát és bővítené ismereteiket. A diákok számára kiváló program lehetne a központ meglátogatása pl. kirándulások alkalmával,
- a település oktatáspolitikai koncepciójában továbbra is érvényesüljenek a környezeti nevelés követelményei.

5.2. Környezettudatosság erősítése felnőttkorban

Állapotrögzítés:

A felnőtt lakosság környezettudatosságának erősítése folyamatos feladat. A környezetvédelmi egyesületek és a Környezetvédelmi Iroda ötleteivel, a lakosság környezetvédelmi témákkal való megismertetésével segíti a környezettudatosság kialakítását.

2011. májusában került megrendezésre a „Te Szedd” elnevezésű akciónap, amikor önkéntesek segítségével a Környezetvédelmi Iroda dolgozói közösen számoltak fel egy illegális hulladéklerakó pontot, ezzel egyidejűleg a Depónia Kft. támogatásával kijelöltek egy elektronikai hulladék átvételi pontot, ahol a lakosság ingyenesen leadhatta régi berendezéseit. A szelektív hulladékgyűjtés népszerűsítésére és a használt sütőolaj leadásának lehetőségeiről kiadvány készült a lakosság tájékoztatására. 2011. decemberétől Székesfehérvár honlapján megtalálható a „Környezetvédelem” menüpont, ami alatt az általános jellegű információkon kívül egy folyamatosan frissülő „Aktuális” almenü is megtalálható. Az almenüben folyamatosan frissülő cikkek jelennek meg környezetvédelem, környezettudatosság témáiban, ezzel bővítve a lakosság ismereteit.

Közösségi kertek:

A KÉK – Kortárs Építészeti Központ 2010. óta foglalkozik a világszerte sok évtizedes hagyományra visszatekintő community gardening, valamint az egyre népszerűbb urban gardening magyarországi meghonosításával. (www.kozossegitertek.hu)

A városi kertészkedés különböző korú és hátterű embereket szervez közösségbe, akik a közös kertészkedés során környezettudatos, egymás munkáját megbecsülő lakóivá válhatnak a városnak, példát mutava ezzel embertársaiknak. A kertek közösségteremtő erejük és nevelő funkciójuk mellett friss zöldséggel, gyümölcssel, fűszernövényekkel látják el az őket gondozó városlakókat.

Magyarországban az első közösségi kertet Budapesten hozták létre.

Környezetvédelmi célok, feladatok:

- rendszeres, előre megtervezett akciónapok szervezése különböző környezetvédelmi témákban,
- szelektív hulladékgyűjtés további népszerűsítése,
- lakosság folyamatos figyelemfelhívása és környezettudatosságának erősítése a város honlapján keresztül, különböző környezetvédelmi témák kifejtésével,
- komposztálás népszerűsítése, komposzt keretek szétosztása a lakosság körében,
- közösségi kertek kialakítása a városban.

A lakosság körében végzett felmérés szöveges és grafikonos kiértékelését a 3. sz. melléklet tartalmazza.

5.3. A civil szervezetek munkája a környezetvédelemben

A civil szervezetek munkája szorosan összefonódik Székesfehérvár környezetvédelmi életével. Számptalan környezetvédelmi akcióban tevékenyen részt vesznek a városban. Több civil környezetvédelmi egyesülettel folyamatos és kölcsönös az együttműködés. Jeles környezetvédelmi napok programjainak megrendezésekor, projektek kapcsán támogatásukat, illetve szakmai véleményüket adják. A szemléletformálás és a környezeti nevelés terén aktív együttműködő partnerei a városnak.

Székesfehérvár Megyei Jogú Város Egészségfejlesztési Terve 2011-ben készült el. Az Egészséges Városok Magyarországi Szövetségének szakértői helyi szintű egészségfejlesztési tervet dolgoztak ki.

Az előkészítés során több területen történt adatgyűjtés, amelyek közül az egyik a lakossági véleménykutatás volt, a városi környezettel, mint az egészségi állapotot befolyásoló színtérrel kapcsolatban. Az egészségfejlesztési terv egyik fő célkitűzése, hogy a helyi közösség tagjainak figyelmét irányítsa rá az egészségmegőrzés és az ezt támogató társadalmi és környezeti feltételek kialakításának fontosságára. Mivel az egészségi állapotra hatást gyakorolnak a táplálékban, levegőben, vízben található szennyező anyagok és más környezeti tényezők, az emberi egészség szoros kapcsolatban áll az egyént körülvevő környezet állapotával. A város egészségtérképe nem csak az egészségügyi tervezéshez fontos, hanem a környezetvédelmi, a szociális ellátás és más területek számára is.

Az emberek egészségének megőrzése érdekében rendkívül fontos a tiszta, egészséges környezet megteremtése és megóvása. A terv megvalósítását segítőként létrehozták a többféle szakterületről érkezőket tömörítő Multiszektorális Irányító Bizottságot, a MIB-et.

2013-ban Székesfehérvár fogja betölteni az Egészséges Városok Magyarországi Szövetségének elnöki posztját. Ehhez kapcsolódóan a MIB a 2013. évben a „Tiszta, egészséges, virágos Székesfehérvárért” elnevezéssel a hagyományos rendezvények mellett új programok szervezésével folytatja munkáját.

6. A feladatok várható ütemezése, pénzügyi háttere

Feladatok ütemezése és költségbeclése

Ssz.	Feladat	Határidő	Felelős/ együtműködő	Indikátor	Becsült költség/ mFt	Forrás
Ivóvíz						
1.	Rákhegyi ivóvízbázis tulajdonjog szerzés	folyamatos	Önkormányzat mindenkor ügyrendjében és SZMSZ-ében meghatározottak alapján/Közszolgáltató	ingatlannyilvántartási bejegyzés	nincs adat	Önkormányzat
Szennyvízcsatornázás						
1.	Szennyvízcsatorna leágazó vezetékek kiépítése	2012.10.31	Szennyvíztársulás/Önkormányzat mindenkori ügyrendjében és SZMSZ-ében meghatározottak alapján	Rákötések db száma	nincs adat	Pályázati forrás/Önkormányzat
2.	A már meglévő szennyvízcsatornával ellátott területeken az új rákötések szorgalmazása	folyamatos	Önkormányzat mindenkor ügyrendjében és SZMSZ-ében meghatározottak alapján	Rákötések db száma	nincs adat	nincs adat
Csapadékcsonna						
1.	Jancsár csonna Cserepes köz átereze elbontása (a terve már elkészült)	2013-2014	Városgondnokság/Önkormányzat mindenkori ügyrendjében és SZMSZ-ében meghatározottak alapján	munka megvalósulása	12	Pályázati forrás/Önkorm ányzat

2.	A-0-0 I/5. szakasz csapadék főgyűjtő építése a Zámoly u. és a Kertalja út között	2013-2014	Önkormányzat mindenkori ügyrendjében és SZMSZ-ében meghatározottak alapján/Városgondnokság	munka megvalósulása	66	Pályázatforrás/Önkormányzat
3.	Melencei u. csatorna átépítése, a Zentai Általános iskola csapadék elvezetés megoldására	2013-2014	Önkormányzat mindenkori ügyrendjében és SZMSZ-ében meghatározottak alapján/Városgondnokság	munka megvalósulása	19	Pályázati forrás/Önkormányzat
4.	A J-9-0 és a J-0-0 között túlfolyó átkötés	2013-2014	Önkormányzat mindenkori ügyrendjében és SZMSZ-ében meghatározottak alapján/Városgondnokság	munka megvalósulása	13	Pályázati forrás/Önkormányzat
5.	Sóstó régi ürítő zsilip helyreállítása az indokolatlan vízvesztés megakadályozására	2013-2014	Önkormányzat mindenkori ügyrendjében és SZMSZ-ében meghatározottak alapján/Városgondnokság	munka megvalósulása	7	Pályázati forrás/Önkormányzat
6.	Akolpusztai árok 7+707 km szelvényben az M7 autópálya alatti átvezetés mederburkolása	2013-2014	ÁAK Zrt./Önkormányzat mindenkori ügyrendjében és SZMSZ-ében meghatározottak alapján	munka megvalósulása	6	Pályázati forrás/Önkormányzat
7.	Az „A” jelű árok 6+865 és 6+885 km szelvényében M7 autópálya felvízi oldal átépítése	2013-2014	ÁAK Zrt./Önkormányzat mindenkori ügyrendjében és SZMSZ-ében meghatározottak alapján	munka megvalósulása	1,5	Pályázati forrás/Önkormányzat
8.	Móri árok 0+065-0+073 km szelvényei között a régi út nyomvonalán található boltozatos kőhíd esetleges javítása, újraépítése	2013-2014	Önkormányzat mindenkori ügyrendjében és SZMSZ-ében meghatározottak alapján/Városgondnokság	munka megvalósulása	1	Pályázati forrás/Önkormányzat
9.	Jancsár csatorna 0+434 km szelvényében található 1,9 m átmérőjű ARMCO csőáteresz átépítése	2013-2014	Önkormányzat mindenkori ügyrendjében és SZMSZ-ében meghatározottak	munka megvalósulása	6	Pályázati forrás/Önkormányzat

			alapján/Városgondnokság			
Szennyvíztisztító telep						
1.	A szennyvíziszap mezőgazdasági földterületeken történő elhelyezésének lehetőségének bővítése	Folyamatos	Közszolgáltató/ Önkormányzat mindenkori ügyrendjében és SZMSZ-ében meghatározottak alapján	kihelyezett szennyvíziszap mennyisége	nincs adat	nincs adat
2.	A keletkező biogáz teljes körű hasznosítása gázmotorokkal	2013-2014	Közszolgáltató/ Önkormányzat mindenkori ügyrendjében és SZMSZ-ében meghatározottak alapján	üzemelő gázmotor	nincs adat	Pályázati forrás/Önkormányzat
Táj- és természetvédelem						
1.	Az egyes helyi jelentőségű természeti értékek védetté nyilvánításáról szóló 30/1992. (XI.26.) számú rendelet állapotfelmérés utáni aktualizálása, módosítása	2012-2013	Önkormányzat mindenkori ügyrendjében és SZMSZ-ében meghatározottak alapján/Városgondnokság	rendeletmódosítás	nincs adat	nincs adat
2.	Fák, fasorok, tájképi- vagy városképi szempontból kiemelendő növényzet együttesek védelem alá helyezése	2012-2013	Önkormányzat mindenkori ügyrendjében és SZMSZ-ében meghatározottak alapján/Városgondnokság	új rendelet	nincs adat	nincs adat
3.	A Gyümölcs utcában a védett platánok alatti parkolás kérdésének megoldása	2013	Önkormányzat mindenkori ügyrendjében és SZMSZ-ében meghatározottak alapján/Városgondnokság	növények fizikai védelme	2	Önkormányzat
4.	Jancsár-völgy, Aszalvölgyi-árok védetté nyilvánítása	2012	Önkormányzat mindenkori ügyrendjében és SZMSZ-ében meghatározottak alapján	jóváhagyott rendelet	nincs adat	nincs adat
5.	Máriamajori erdő, Nagy-völgy helyi	2012	Önkormányzat mindenkori	jóváhagyott rendelet	0,3	Önkormányzat

	védetté nyilvánítása		ügyrendjében és SZMSZ-ében meghatározottak alapján			
6.	A Sóstón a mederkotrás és vízpótlás megvalósítása	2013-2014	Önkormányzat mindenkor ügyrendjében és SZMSZ-ében meghatározottak alapján	projekt megvalósulása	400	Pályázati forrás/Önkormányzat
7.	Pályázati lehetőségek keresése a Madárkórház megvalósításának érdekében	folyamatos	Önkormányzat mindenkor ügyrendjében és SZMSZ-ében meghatározottak alapján	beadott pályázat	150	Pályázati forrás/Vadmadárkórház Természetvédelmi Alapítvány
Zöldfelület gazdálkodás						
1.	12000 db fa felmérése, adatállomány frissítése	2012-2013	Városgondnokság/ Önkormányzat mindenkor ügyrendjében és SZMSZ-ében meghatározottak alapján	adatállomány	5	Önkormányzat
2.	A nagyobb létesítmények zöldfelület tervezése során az építési engedélyek szigorítása, az elkészült parkok, zöld beruházások fenntartásának megkövetelése legalább 5 évig	folyamatos	Városgondnokság/ Önkormányzat mindenkor ügyrendjében és SZMSZ-ében meghatározottak alapján	ellenőrzések gyakorisága	nincs adat	nincs adat
3.	Elsősorban őshonos fák telepítése, törekedni kell a várostűrő fafajok kiválasztására.	Folyamatos	Városgondnokság/ Önkormányzat mindenkor ügyrendjében és SZMSZ-ében meghatározottak alapján	ültetett fák darabszáma	14,5	Önkormányzat
4.	A kivitelezők figyelmének felhívása a beruházások kapcsán, a fakivágási engedélykérelem időbeni benyújtására	Folyamatos	Önkormányzat mindenkor ügyrendjében és SZMSZ-ében meghatározottak alapján/Városgondnokság	tájékoztató levelek	nincs adat	nincs adat
5.	A fák egészségi állapotának felméréséhez szükséges mérőműszer beszerzése és üzemeltetése	2013-2015	Városgondnokság/ Önkormányzat mindenkor ügyrendjében és SZMSZ-ében meghatározottak alapján	műszer beszerzése	5	Önkormányzat

6.	A Radó-féle fafelmérési módszer alapján készült nyilvántartás aktualizálása, az eddig fel nem mért faállomány digitális rögzítése a térinformatikai rendszerben	folyamatos	Városgondnokság/ Önkormányzat mindenkori ügyrendjében és SZMSZ-ében meghatározottak alapján	aktualizált nyilvántartás	5	Önkormányzat
7.	a betegségekkel szemben ellenállóbb fa- és cserjefajok ültetése	folyamatos	Városgondnokság	ültetett fák darabszáma	10	Önkormányzat
8.	Zöldfehérvár I-III környezeti tanulmány útmutatásainak betartatása	folyamatos	Városgondnokság/ Önkormányzat mindenkori ügyrendjében és SZMSZ-ében meghatározottak alapján	ellenőrzések gyakorisága	nincs adat	Önkormányzat
Erdőgazdálkodás						
1.	Felmérés különböző tulajdonú területek erdősítésére	2014-2016	Városgondnokság/ Önkormányzat mindenkori ügyrendjében és SZMSZ-ében meghatározottak alapján	erdősítésre alkalmas területek nagysága	nincs adat	nincs adat
2.	Ligeterdő, fasorok telepítésénél a tervezés során talajvizsgálatokat kell végezni, a megfelelő fafajok kiválasztásához	folyamatos	Városgondnokság/ Önkormányzat mindenkori ügyrendjében és SZMSZ-ében meghatározottak alapján/VadexZrt.	talajvizsgálat eredményei	10	Önkormányzat
	Egyeztetés kezdeményezése a VadexZrt-vel, a fiatal és középkorú faállományokban sétautak kialakítása, parkerdei berendezések kihelyezése érdekében.	2015-2017	Városgondnokság/ Önkormányzat mindenkori ügyrendjében és SZMSZ-ében meghatározottak alapján/VadexZrt.	egyeztetési jegyzőkönyvek	nincs adat	nincs adat
	Új csóri úti parkerdő kialakítása	2013-2014	Városgondnokság/ Önkormányzat mindenkori ügyrendjében és SZMSZ-ében meghatározottak alapján/VadexZrt.	parkerdő kialakítása	70	Pályázati forrás/Vadex/Önkormányzat
Levegőtisztaság védelem						

1.	Közszolgáltatás bővítése, avar és kerti hulladékok nyílttéri égetéséről szóló rendelet hatályon kívül helyezése	2012	Közszolgáltató/ Önkormányzat mindenkori ügyrendjében és SZMSZ-ében meghatározottak alapján	rendelet hatályon kívül helyezése	nincs adat	nincs adat
2.	a fa- és széntüzelésű berendezések visszaszorítása, korszerűbb eszközökre cseréjének támogatása, a lakosság tudatformálása a vegyes tüzelésű kazánok használatával kapcsolatosan,	folyamatos	Közszolgáltató/ Önkormányzat mindenkori ügyrendjében és SZMSZ-ében meghatározottak alapján	tájékoztatók, rendezvények, szóróanyagok	5	Pályázati forrás/Önkormányzat
4.	a tömegközlekedés népszerűsítése, vonzóbbá tétele a járatok hálózatának az utazói igényekhez való igazodásával	folyamatos	Alba Volán Zrt/ Önkormányzat mindenkori ügyrendjében és SZMSZ-ében meghatározottak alapján	utasszám növekedés	nincs adat	nincs adat
5.	Parlagfű térkép készítése	folyamatos	Önkormányzat mindenkori ügyrendjében és SZMSZ-ében meghatározottak alapján/ÁNTSZ	elkészült térkép	nincs adat	nincs adat
6.	Parlagfű irtására társadalmi akciók szervezése	folyamatos	Önkormányzat mindenkori ügyrendjében és SZMSZ-ében meghatározottak alapján/ÁNTSZ	akciónapok, résztvevők	1	Pályázati forrás/Önkormányzat
7.	Önkormányzati területek minimum évente kétszeri kaszálása, illetve a belterületi ingatlanok rendszeres zöldfelületi karbantartása	folyamatos	Városgondnokság/ Önkormányzat mindenkori ügyrendjében és SZMSZ-ében meghatározottak alapján	művelt területek nagysága	35	Önkormányzat
Zaj- és rezgésvédelem, közlekedés						
1.	A nyugati, 63-as számú elkerülő út III. szakaszának létesítése.	2012-2017	NIF Zrt.	megépült útszakasz	nincs adat	nincs adat
2.	Zajvédő fal létesítése a 63-as számú elkerülő út II. szakasza mentén	2012-2013	NIF Zrt.	elkészült zajvédő fal	nincs adat	nincs adat

3.	A zajkibocsátással járó szolgáltató tevékenységeknek a korábbinál fokozottabb ellenőrzése, zajvédelmi megfelelőségüknek folyamatos vizsgálata	folyamatos	Önkormányzat mindenkori ügyrendjében és SZMSZ-ében meghatározottak alapján	ellenőrzések gyakorisága	nincs adat	Önkormányzat
4.	Területhasználatok tervezésekor nagyobb figyelem a lakóövezet és az ipari övezetek egymáshoz képesti elhelyezkedésére	folyamatos	Önkormányzat mindenkori ügyrendjében és SZMSZ-ében meghatározottak alapján	-	nincs adat	Önkormányzat
5.	Új zajrendelet megalkotása, szabályainak betartatása	2012/folyamatos	Önkormányzat mindenkori ügyrendjében és SZMSZ-ében meghatározottak alapján	elkészült rendelet/ellenőrzések gyakorisága	nincs adat	Önkormányzat
6.	Székesfehérvár stratégiai zajtérképének és az azt követő intézkedési tervének elkészítése	2012-2013	Önkormányzat mindenkori ügyrendjében és SZMSZ-ében meghatározottak alapján	elkészült zajtérképés intézkedési terv	65	Pályázati forrás/Önkormányzat
Közlekedés						
1.	Építési beavatkozások: - déli elkerülő út az M7 autópálya nyugati oldalán - Mura-Bakony u. átkötő út - Bakony u. – Nyugati elkerülő úti kapcsolat - belső tehermentesítő út (Balatoni u. – Széchenyi u. – Váralja sor – Mártírok u.) - az elkerülő út II. ütemének átadásával a déli szakasz városi főút jellegű kihasználása	folyamatos	Önkormányzat mindenkori ügyrendjében és SZMSZ-ében meghatározottak alapján	megépült útszakaszok	nincs adat	Önkormányzat
Belváros közlekedés:						

1.	a történelmi Belvárosból az átmenő forgalom teljes kizárása és a célforgalom korlátozása,	folyamatos	Önkormányzat mindenkori ügyrendjében és SZMSZ-ében meghatározottak alapján	forgalmi rend változás bevezetése	nincs adat	Önkormányzat
2.	A behajtás fizikai akadályozása esztétikus, a történelmi környezetbe illő, korszerű beléptető rendszerrel	folyamatos	Önkormányzat mindenkori ügyrendjében és SZMSZ-ében meghatározottak alapján	fizikai akadályok kiépítése	nincs adat	Önkormányzat
3.	Parkolóházak építése térszín alatt és felett (Skála környékén, Mátyás király körúton, Várkörút északi részén, Palotai út mellett)	folyamatos	Önkormányzat mindenkori ügyrendjében és SZMSZ-ében meghatározottak alapján/Befektetők	megépült parkolóházak	nincs adat	Önkormányzat
4.	Buszsáv kialakítása a Várkörúton a parkolósáv megszüntetésével.	folyamatos	Önkormányzat mindenkori ügyrendjében és SZMSZ-ében meghatározottak alapján	forgalmi rend változás bevezetése	nincs adat	Önkormányzat
5.	Fizetős parkolóhelyek számának növelése a város nagy forgalmú pontjain.	folyamatos	Önkormányzat mindenkori ügyrendjében és SZMSZ-ében meghatározottak alapján/Városgondnokság	új parkolóhelyek kialakítása	nincs adat	Pályázati forrás/Önkormányzat
6.	Színvonalas, biztonságos, gazdaságos, környezetkímélő, a lakosság időmérlegét javító, kényelmes hálózatrendszer kialakítása, mely a jelenleginél jobb kiszolgálást, sűrűbb járatokat és könnyebb elérést biztosít.	2012	Önkormányzat mindenkori ügyrendjében és SZMSZ-ében meghatározottak alapján/Közlekedési vállalat	új, elfogadott menetrend	nincs adat	Pályázati forrás/Közlekedési vállalat/Önkormányzat
7.	A gyalogoskapcsolatok kialakításánál, a tömegközlekedési megállók megközelítésénél mozgáskorlátozottak közlekedési lehetőségeinek biztosítása	folyamatos	Önkormányzat mindenkori ügyrendjében és SZMSZ-ében meghatározottak alapján	akadálymentesített buszvárók kialakítása	nincs adat	Pályázati forrás/Önkormányzat
8.	Időalapú és csoportos jegyrendszer bevezetése, elektronikus bérlet, városkártya rendszer használata.	2014	Önkormányzat mindenkori ügyrendjében és SZMSZ-ében meghatározottak alapján/Közlekedési vállalat	új jegyrendszer bevezetése	nincs adat	Pályázati forrás/Közlekedési vállalat/Önkormányzat

	Kerékpáros közlekedés					
1.	A város jelenlegi kerékpárút-hálózatának összeköttetéseit biztosítani kell.	folyamatos	Önkormányzat mindenkori ügyrendjében és SZMSZ-ében meghatározottak alapján	kerékpárutak	nincs adat	Pályázati forrás/Önkormányzat
2.	A belváros körül kerékpárutakat kell létesíteni. (Schwäbisch G. u., Mészöly G. u., Prohászka O. u.).	folyamatos	Önkormányzat mindenkori ügyrendjében és SZMSZ-ében meghatározottak alapján	kerékpárutak	nincs adat	Pályázati forrás/Önkormányzat
3.	A meglévő, kihasználatlan szakaszokat át kell helyezni (pl. Budai u – Halesz park).	folyamatos	Önkormányzat mindenkori ügyrendjében és SZMSZ-ében meghatározottak alapján	kerékpárutak	nincs adat	Pályázati forrás/Önkormányzat
4.	A Város agglomerációs körzetét kerékpárutakkal is elérhetővé kell tenni (Iszkaszentgyörgy (KDOP pályázat megvalósítása folyamatban), Sárszentmihály-Magyaralmás, Börgönd, Szabadbattyán-Úrhida, Csór).	folyamatos	Önkormányzat mindenkori ügyrendjében és SZMSZ-ében meghatározottak alapján	kerékpárutak	nincs adat	Pályázati forrás/Önkormányzat
5.	Kerékpáros pihenőket kell kialakítani a nagyobb forgalomvonzó létesítmények, turisztikai látványosságok környezetében.	folyamatos	Önkormányzat mindenkori ügyrendjében és SZMSZ-ében meghatározottak alapján	kerékpártárolók	nincs adat	Pályázati forrás/Önkormányzat
6.	Kerékpáros útbaigazító rendszerkialakítása.	folyamatos	Önkormányzat mindenkori ügyrendjében és SZMSZ-ében meghatározottak alapján	táblák	nincs adat	Pályázati forrás/Önkormányzat
7.	kerékpáros parkolók kialakítása (1 személyautó helyére 9 db kerékpár fér el).	folyamatos	Önkormányzat mindenkori ügyrendjében és SZMSZ-ében meghatározottak alapján	parkolók	nincs adat	Pályázati forrás/Önkormányzat
	Városi vasút- helyiérdekű vasút					

1.	A meglévő vasúti infrastruktúra bekapcsolása a városrészek közötti közlekedésbe, városon belüli megállók kialakítása (Feketehegy, Alba Ipari Zóna, Kórház, Sóstó, Kisfalud) a hivatásforgalom lebonyolítását segíteni a közúton zsúfolt időszakokban.	2015	Önkormányzat mindenkori ügyrendjében és SZMSZ-ében meghatározottak alapján	új közlekedési útvonalak	nincs adat	Pályázati forrás/Önkormányzat
Energiagazdálkodás						
1.	Energiahatékonysági tájékoztatás	folyamatos	Önkormányzat mindenkori ügyrendjében és SZMSZ-ében meghatározottak alapján, társadalmi szervezetek, média, környezetvédő egyesületek, energiaszolgáltatók, pedagógiai és PR szervezetek	tájékoztatók, sajtó események	nincs adat	Önkormányzat
2.	Közvilágítás korszerűsítése	2013	Városgondnokság/ Önkormányzat mindenkori ügyrendjében és SZMSZ-ében meghatározottak alapján	energiamegtakarítás	nincs adat	Pályázati forrás/Önkormányzat
3.	Tanácsadó iroda/bemutatóközpont	folyamatos	Önkormányzat mindenkori ügyrendjében és SZMSZ-ében meghatározottak alapján/társadalmi szervezetek/szakmai cégek	érdeklődők, látogatók, előadások száma	nincs adat	Pályázati forrás/Önkormányzat
4.	5 MW-os biomassza kazán telepítése a Bakony utcai telephelyen	folyamatos	Önkormányzat mindenkori ügyrendjében és SZMSZ-ében meghatározottak alapján/Távhőszolgáltató	kazán üzembehelyezése	1000	Pályázati forrás/Önkormányzat
5.	10 MW-os forróvíz kazán telepítése a Bakony utcai telephelyen	folyamatos	Önkormányzat mindenkori ügyrendjében és SZMSZ-ében	kazán üzembehelyezése	95	Pályázati forrás/Önkormányzat

			meghatározottak alapján/Távhőszolgáltató			
6.	Déli átkötő-vezeték megépítése	folyamatos	Önkormányzat mindenkori ügyrendjében és SZMSZ-ében meghatározottak alapján/Távhőszolgáltató	megépült vezeték	75	Pályázati forrás/Önkormányzat
7.	Hőtároló létesítése a Bakony utcai telephelyen	folyamatos	Önkormányzat mindenkori ügyrendjében és SZMSZ-ében meghatározottak alapján/Távhőszolgáltató	megépült hőtároló	300	Pályázati forrás/Önkormányzat
8.	Távvezetékek felújítása	folyamatos	Önkormányzat mindenkori ügyrendjében és SZMSZ-ében meghatározottak alapján/Távhőszolgáltató	felújított vezetékek	150/év-	Pályázati forrás/Önkormányzat
9.	Meglévő hőközpontok felújítása, korszerűsítése	folyamatos	Önkormányzat mindenkori ügyrendjében és SZMSZ-ében meghatározottak alapján/Távhőszolgáltató	felújított hőközpontok	30/év-	Pályázati forrás/Önkormányzat
10.	Megújuló energiaforrások és energiatakarékos beruházások támogatása, programkidolgozás	folyamatos	Önkormányzat mindenkori ügyrendjében és SZMSZ-ében meghatározottak alapján	támogatási rendszer	nincs adat	Pályázati forrás/Önkormányzat
11.	Zöldhulladék újrahasznosításának vizsgálata más módon	folyamatos	Önkormányzat mindenkori ügyrendjében és SZMSZ-ében meghatározottak alapján/Közzolgáltató	hasznosítási megoldások, javaslatok	nincs adat	Pályázati forrás/Önkormányzat/Közzolgáltató
12.	Támogatási rendszer létrehozása a családi házak energiatakarékos felújításának támogatására	folyamatos	Önkormányzat mindenkori ügyrendjében és SZMSZ-ében meghatározottak alapján	kidolgozott pályázati konstrukció	nincs adat	-

13.	Panelszellőzők tisztításának népszerűsítése	folyamatos	Önkormányzat mindenkori ügyrendjében és SZMSZ-ében meghatározottak alapján/Közszolgáltató	szolgáltatást igénybe vevő épületek db száma	nincs adat	-
Hulladékgazdálkodás						
1.	Helyi hulladékgazdálkodási terv felülvizsgálata	2015	Önkormányzat mindenkori ügyrendjében és SZMSZ-ében meghatározottak alapján/szakmai szervezetek	Tervben foglalt programok teljesülése	nincs adat	Pályázati forrás/Önkormányzat
2.	A régi hulladéklerakó rekultivációjának befejezése, utógondozása	folyamatos	Közszolgáltató/ Önkormányzat mindenkori ügyrendjében és SZMSZ-ében meghatározottak alapján	időszakos vizsgálat dokumentumai	nincs adat	Pályázati forrás/Közszolgáltató
3.	A szelektív gyűjtőszigetek számának növelése	2013	Közép-Duna Vidéke Hulladékgazdálkodási Önkormányzati Társulás	új gyűjtőszigetek	nincs adat	Pályázati forrás/Önkormányzat
4.	A válogatómű kapacitásának növelése	2013	Közép-Duna Vidéke Hulladékgazdálkodási Önkormányzati Társulás	kapacitás növekedés	nincs adat	Pályázati forrás/Önkormányzat
5.	A Székesfehérvár-Csala Pénzverővölgyi lerakó területén kezelőközpont kialakítása	2013	Közép-Duna Vidéke Hulladékgazdálkodási Önkormányzati Társulás	megépült kezelőközpont	nincs adat	Pályázati forrás/Önkormányzat
6.	Új komposztáló telep kialakítása	2013	Közép-Duna Vidéke Hulladékgazdálkodási Önkormányzati Társulás	megépült komposztáló	nincs adat	Pályázati forrás/Önkormányzat
7.	Az utcai gyűjtőedényzet cseréje, karbantartása	folyamatos	Közszolgáltató	karbantartási napló, új edények	nincs adat	Közszolgáltató
8.	A jelenleg üzemelő géppark felújítása, korszerűsítése	folyamatos	Közszolgáltató	új gépek	nincs adat	Közszolgáltató

9.	Helyi hulladékgazdálkodási rendelet módosítása	2012	Önkormányzat mindenkori ügyrendjében és SZMSZ-ében meghatározottak alapján	rendeletmódosítás	nincs adat	Önkormányzat
10.	Hulladékmegelőzést és csökkentést eredményező oktatás/nevelés és szemléletformálás	folyamatos	Önkormányzat mindenkori ügyrendjében és SZMSZ-ében meghatározottak alapján	előadások, rendezvények	nincs adat	Önkormányzat
11.	Hulladékudvarok számának növelése (2 db)	2013	Közép-Duna Vidéke Hulladékgazdálkodási Önkormányzati Társulás	megépült hulladékudvarok	nincs adat	Pályázati forrás/Önkormányzat
12.	A közszolgáltató, illetve a civil szervezetek bevonásával akcióprogramok szervezése javasolt, melynek keretében rendszeresen fel kell hívni a lakosság figyelmét a veszélyes hulladékok elkülönített gyűjtésének fontosságára	folyamatos	Önkormányzat mindenkori ügyrendjében és SZMSZ-ében meghatározottak alapján/Közszolgáltató/Civil szervezetek	előadások, rendezvények, kiadványok	nincs adat	Önkormányzat
13.	E-hulladék gyűjtési akciók szervezése	évente	Önkormányzat mindenkori ügyrendjében és SZMSZ-ében meghatározottak alapján/Közszolgáltató/Civil szervezetek	begyűjtött hulladék mennyisége, résztvevők,	nincs adat	Önkormányzat/Közszolgáltató
14.	Az illegális hulladéklerakások helyeinek felderítése, naprakész nyilvántartása, felszámolása illetve kialakulásuk megelőzése rendszeres helyszíni ellenőrzésekkel	folyamatos	Önkormányzat mindenkori ügyrendjében és SZMSZ-ében meghatározottak alapján/Közszolgáltató/Civil szervezetek/Városgondnokság/Lakosság	jegyzőkönyvek, bejelentések	nincs adat	-
15.	A lerakások azonosításához megfelelő GPS készülék vásárlása is szükséges	2012	Önkormányzat mindenkori ügyrendjében és SZMSZ-ében meghatározottak alapján	GPS készülék	0,1	Önkormányzat

16.	A szelektív gyűjtőpontok köré térfigyelő kamera elhelyezésének vizsgálata	2014-2016	Önkormányzat mindenkori ügyrendjében és SZMSZ-ében meghatározottak alapján/Közszolgáltató	kiépített kamerarendszer	nincs adat	Pályázati forrás/Közszolgáltató
17.	A közterület takarításához szükséges járműpark bővítése	2012-2013	Városgondnokság	eszközök	nincs adat	Önkormányzat/pályázati forrás
18.	A közterület tisztántartásával kapcsolatos kötelezettségek betartásának fokozott hatósági ellenőrzése	folyamatos	Önkormányzat mindenkori ügyrendjében és SZMSZ-ében meghatározottak alapján	hatósági ellenőrzések, bírságok	nincs adat	Önkormányzat
19.	A takarítási és síkosság-mentesítési járattervek felülvizsgálata	folyamatos	Önkormányzat mindenkori ügyrendjében és SZMSZ-ében meghatározottak alapján/Városgondnokság	jegyzőkönyvek, emlékeztetők	nincs adat	Önkormányzat
Környezettudatos szemlélet és gondolkodásmód erősítése						
1.	Környezeti nevelési alap létrehozása	2013	Önkormányzat mindenkori ügyrendjében és SZMSZ-ében meghatározottak alapján	alap létrehozása	nincs adat	Önkormányzat/pályázati forrás
2.	Iskolák ösztönzése az "Ökoiskola" cím elnyerésére	folyamatos	Önkormányzat mindenkori ügyrendjében és SZMSZ-ében meghatározottak alapján	Ökoiskolák számának növekedése	nincs adat	Önkormányzat
3.	környezetvédelmi munkaközösség létrehozása az intézmények nevelőinek a bevonásával	2013	Önkormányzat mindenkori ügyrendjében és SZMSZ-ében meghatározottak alapján	munkaközösség megalakulása	nincs adat	Önkormányzat
4.	Városi környezeti nevelési központ létrehozása	2013-2014	Önkormányzat mindenkori ügyrendjében és SZMSZ-ében meghatározottak alapján	nevelési központ megalakítása	nincs adat	Önkormányzat/pályázati forrás
5.	Rendszeres, előre megtervezett akciónapok szervezése különböző környezetvédelmi témában,	folyamatos	Önkormányzat mindenkori ügyrendjében és SZMSZ-ében meghatározottak alapján/Közszolgáltató/Városgondnokság	akciónapok, résztvevők	nincs adat	Önkormányzat/pályázati forrás

			nokság/Civil szervezetek			
6.	szelektív hulladékgyűjtés további népszerűsítése	folyamatos	Önkormányzat mindenkori ügyrendjében és SZMSZ-ében meghatározottak alapján/Közszolgáltató/Városgondnokság/Civil szervezetek	kiadványok, sajtómegjelenések, szelektíven gyűjtött hulladék mennyiségének növekedése	nincs adat	Önkormányzat/pályázati forrás
7.	Lakosság folyamatos figyelemfelhívása és környezettudatosságának erősítése a város honlapján keresztül, különböző környezetvédelmi témák kifejtésével	folyamatos	Önkormányzat mindenkori ügyrendjében és SZMSZ-ében meghatározottak alapján	sajtómegjelenések	nincs adat	Önkormányzat
8.	Komposztálás népszerűsítése	folyamatos	Önkormányzat mindenkori ügyrendjében és SZMSZ-ében meghatározottak alapján/Közszolgáltató/Városgondnokság/Civil szervezetek	akciónapok, résztvevők	nincs adat	Önkormányzat/pályázati forrás
9.	Közösségi Kertek kialakítása	folyamatos	Önkormányzat mindenkori ügyrendjében és SZMSZ-ében meghatározottak alapján/Városgondnokság/Civil szervezetek	aktív, működő kertek	nincs adat	Önkormányzat/pályázati forrás

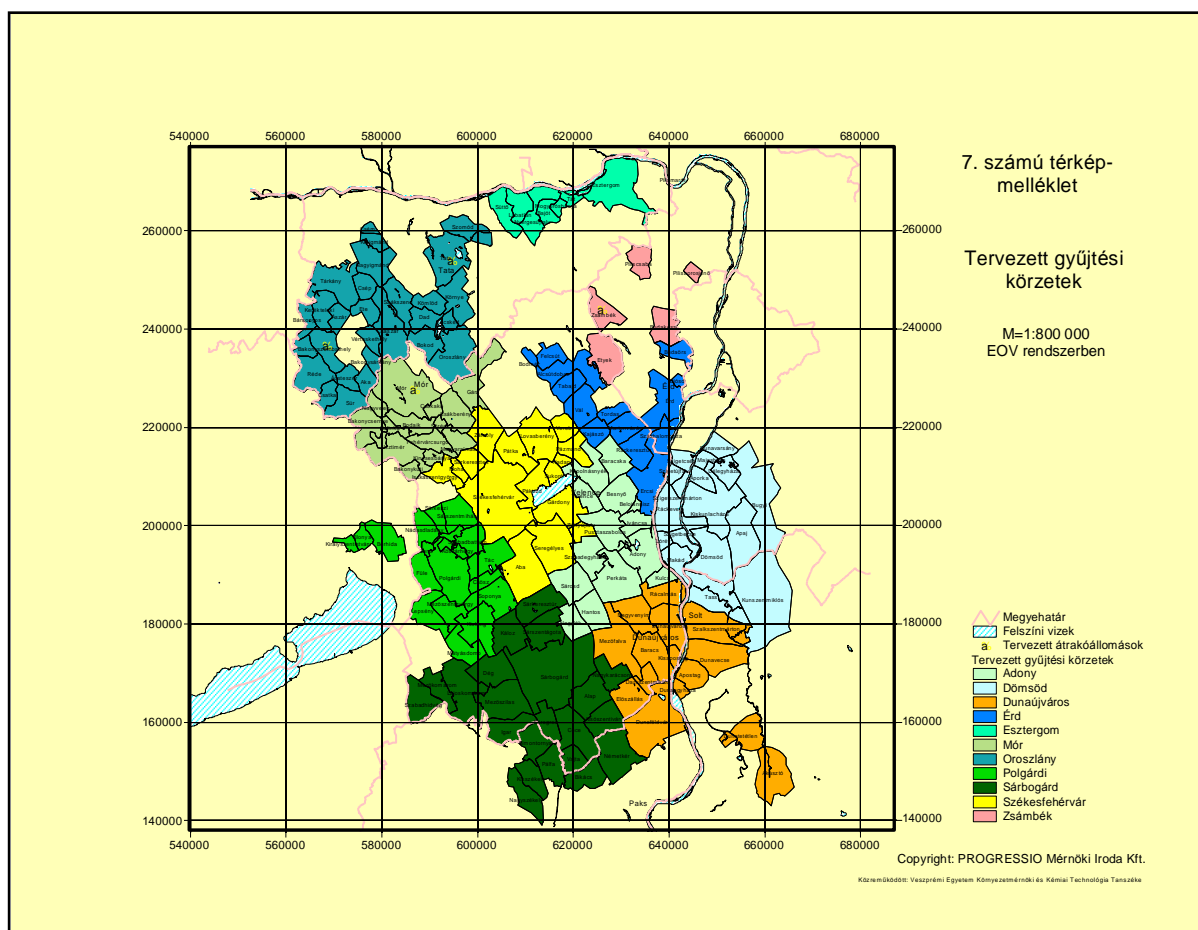
7. Mellékletek

1. számú melléklet: Szelektív hulladékgyűjtő szigetek elhelyezkedése Székesfehérvár területén

	Szigetek helye	Gyűjthető anyagfajták			
		Papír	Műanyag	Üveg	Fém
1	Farkasvermi u. - Coop ABC	x	x	x	x
2	Séd u. - Coop ABC	x	x	x	x
3	Virág u. - Bébic lakópark	x	x	x	x
4	Kelemen u. - Szt. Gellért u. sarok	x	x	x	x
5	Kelemen u. - Kodolányi u. sarok	x	x	x	x
6	Szeder u. - Coop Szolnok	x	x	x	x
7	Selyem u. - Spar Supermarket	x	x	x	x
8	Sziget u. - Spar Supermarket	x	x	x	x
9	Cserepesköz	x	x		
10	Szúnyog u. - Fehér Palota	x	x	x	x
11	Palotai u. - Városi Piac	x	x	x	x
12	Hosszúséta tér - KKF	x	x	x	
13	Tóvárosi ln. - Coop Szolnok	x	x	x	x
14	Vásárhelyi u.	x	x	x	x
15	Rádió ltp. - Coop ABC	x	x	x	x
16	Holland fasor - Auchan	x	x		
17	Nyárfa u. - Sárkeresztúri u. sarok	x	x	x	x
18	Fiumei u. - Berkes ltp.	x	x	x	x
19	Kőfém ltp. - Fehérvár Szálló	x	x	x	
20	Pozsonyi u. - Nyitra ABC	x	x	x	x
21	Késmárki u. - Mikro 2 ABC	x	x	x	x
22	Milleneumi u. - Zobori u. sarok	x	x	x	x
23	Zsolnai u. - Bánya tó	x	x	x	x
24	Kassai u. - Nagyszombati u. sarok	x	x	x	x
25	Aszalvölgyi u. - Tesco Áruház	x	x	x	x
26	Jezsuita u. - Metro Áruház		x	x	
27	Eszperantó tér - Coop Szolnok	x	x	x	x
28	Fecskepart - Fecskepart ABC		x	x	
29	Semmelweis u. - Coop ABC	x	x	x	x
30	József A. u. - Skála parkoló	x	x	x	x
31	Gáz u. - Sarló u. sarok	x	x	x	x
32	Gáz u.- Gázgyár udvara	x	x	x	
33	Budai út - Sarló u. között	x	x	x	x
34	Sarló u. - Plus Áruház	x	x		x
35	Sarló u. kanyar	x	x	x	x
36	Királysor - CBA Áruház	x	x	x	x
37	Almássy ltp.	x	x	x	x
38	Fáy ltp.	x	x	x	x
39	Karinthy tér		x	x	
40	Tompa M. u. - Barátság liget	x	x	x	x
41	Királykút ln. - Coop Szolnok	x	x	x	x
42	Baltoni u. - Plus Áruház	x	x	x	x
43	Prohászka O. u. - Esze T. u. sarok	x	x	x	x
44	Lövölde u. - Coop Szolnok	x	x	x	x

45	Zrínyi u. - Erzsébet u. sarok	x	x	x	x
46	Hunyadi u. - SZTK	x	x	x	x
47	Budai út - Interspar	x	x	x	x
48	Pilinszky J. tér	x	x	x	x
49	Csanádi tér	x	x	x	x
50	Seregélyesi u. ltp.	x	x	x	x
51	Palotai u. - Alba Pláza	x	x	x	x
52	Erkel F. u. - Béke tér belső	x	x	x	x
53	Széchenyi u. - Coop Szolnok	x	x	x	x
54	Temető u. - Szárcsa Csárda			x	
55	Balatoni u. - Szilvماغ tér, Posta	x	x	x	x

2. számú melléklet: Közép-Duna Vidéke Hulladékgazdálkodási Régió

3. számú melléklet: lakosság által megválaszolt kérdőívek szöveges és grafikonos kiértékelése

Annak érdekében, hogy a lakosság véleményét is megismerjük kérdőív kitöltésére kértük fel a városlakókat. A kérdőív a város honlapján, illetve a helyi újságban jelent meg.

A válaszadók által kitöltött és visszaküldött kérdőívek alapján legtöbben (22%) hiányként a zöldterületek védelmét, annak növelését, a fásítást jelölték meg. Az illegális hulladéklerakók felszámolásával és megelőzésével a válaszadók 13%-a nem elégedett.

Székesfehérvár környezeti állapotát a lakók 31%-a elfogadhatónak, 29-29%-a folyamatosan javulónak, illetve romlónak ítélte. Katasztrófálisnak a lakók 11%-a vélte a jelenlegi helyzetet.

A legfontosabb feladatnak a lakók 35%-a a zöldfelületek fejlesztését és fenntartását jelölte meg. Az iskolákban folyó környezeti nevelés fejlesztését 17%-ban, az ivóvízhálózat fejlesztését 15%-ban tartják fontos feladatnak a válaszadók.

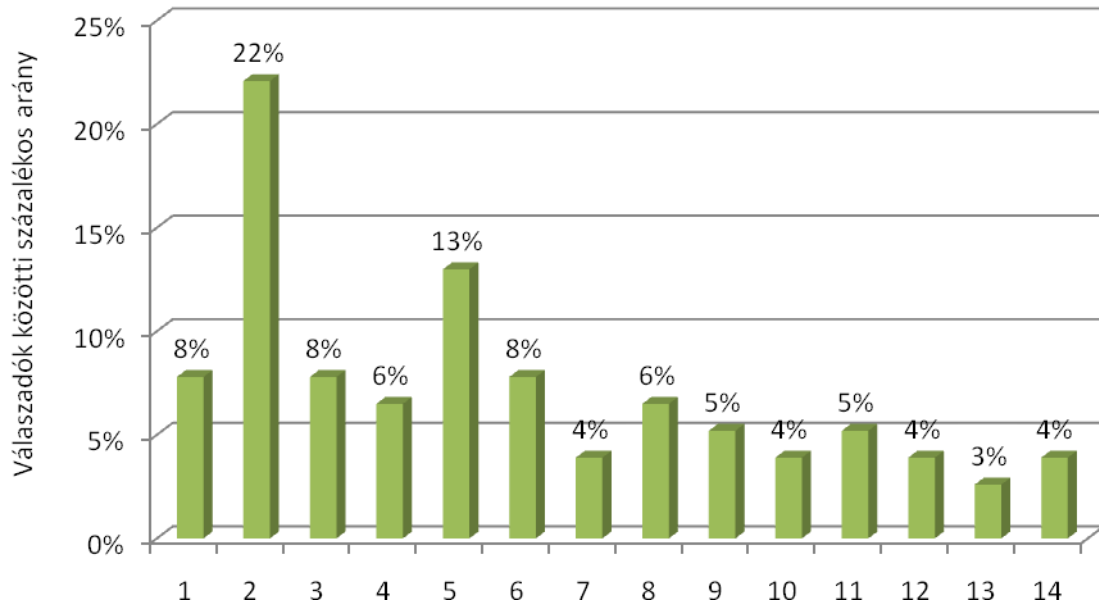
Több kérdés megválaszolásánál kitűnt, hogy az illegális hulladéklerakók mennyire „bántják” az emberek szemét. A hulladék helyzet javítása érdekében a lakók 65%-a amit lehet, a szelektív hulladékgyűjtőben helyez el, 21% pedig újrahasznosítja, illetve komposztálja. 14%-a a válaszadóknak, bár tisztában van vele hogy helytelen, mégis a szemetesbe dobja a komposztálható és az újrahasznosítható hulladékot is.

Az önkormányzati kezdeményezések közül legszívesebben a szelektív hulladékgyűjtésben venne részt a lakosság, ez 29%-ban került megjelölésre. A környezetvédelmi tervezetek megvitatása 18%, illetve fa-, és virágültetés a közterületen 16%-os arányban támogatott.

A legfontosabb környezetvédelmi problémát a városlakók 21%-a szerint a lakossági magatartás jelenti. A válaszadók 12%-a szerint a porszennyezettség fontos környezeti probléma. Egyenlő arányban került megjelölésre (10%) a motorosok zaja, az elhanyagolt gyomos, parlagfüves területek, illetve a köztisztaság állapota, mint probléma.

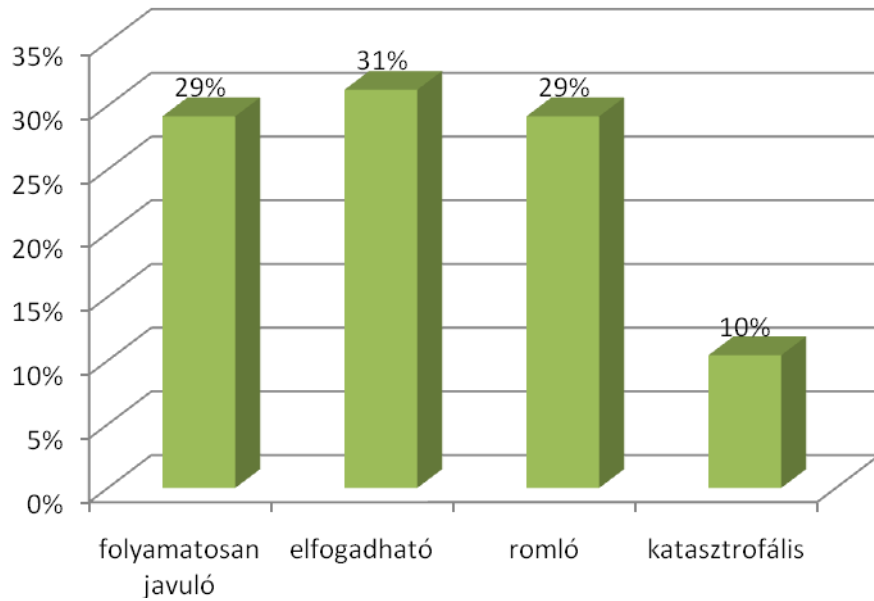
A felvetett lakossági észrevételekre való intézkedéseket, lehetőségeket a különböző szakágazatonkénti feladatoknál részletezzük.

Milyen környezetvédelmi intézkedéseket hiányol leginkább az elmúlt években?

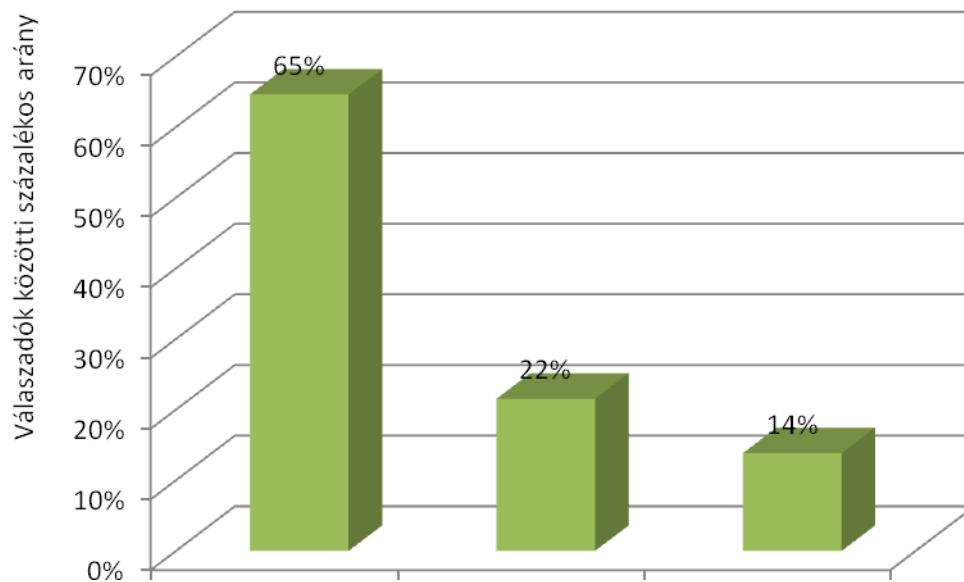

- 1: Parkok karban tartása
- 2: Zöldterületek védelme, növelése, faültetés
- 3: Természeti értékek kijelölése, védelme, bemutatása
- 4: Oktatás, tájékoztatás
- 5: Illegális szemétkerakók felszámolása és megelőzése
- 6: Szelektív hulladékgyűjtés kiterjesztése
- 7: Szelektív hulladékgyűjtés előnyeiről történő tájékoztatás, hulladék keletkezésének megelőzése
- 8: Utcai szemetesek, szemetelés visszaszorítása
- 9: Bírságok a szemetelők ellen
- 10: Hulladékgyűjtők számának növelése
- 11: Úthálózat karbantartása, fejlesztése
- 12: Kerékpártárolók, kerékpárkölcsonzés
- 13: Kerékpárút kiépítése, fejlesztése, karbantartása
- 14: Város környéki illegális motorozás, quadozás elleni fellépés (tiltó táblák, rendőrség, helyszíni bírság)

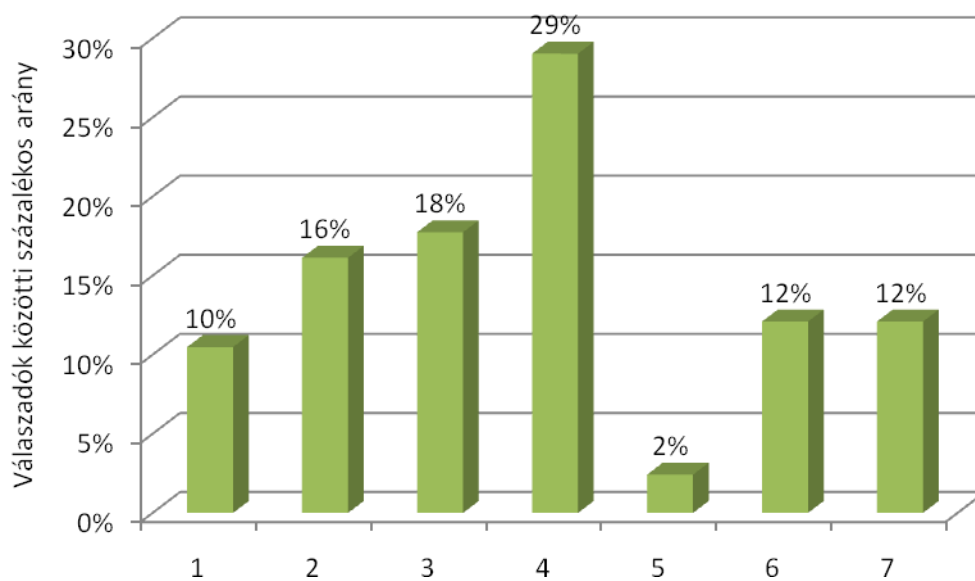
Milyennek értékeli Szfvár környezeti állapotát?

Mit tesz Ön a hulladék helyzet javítása érdekében?

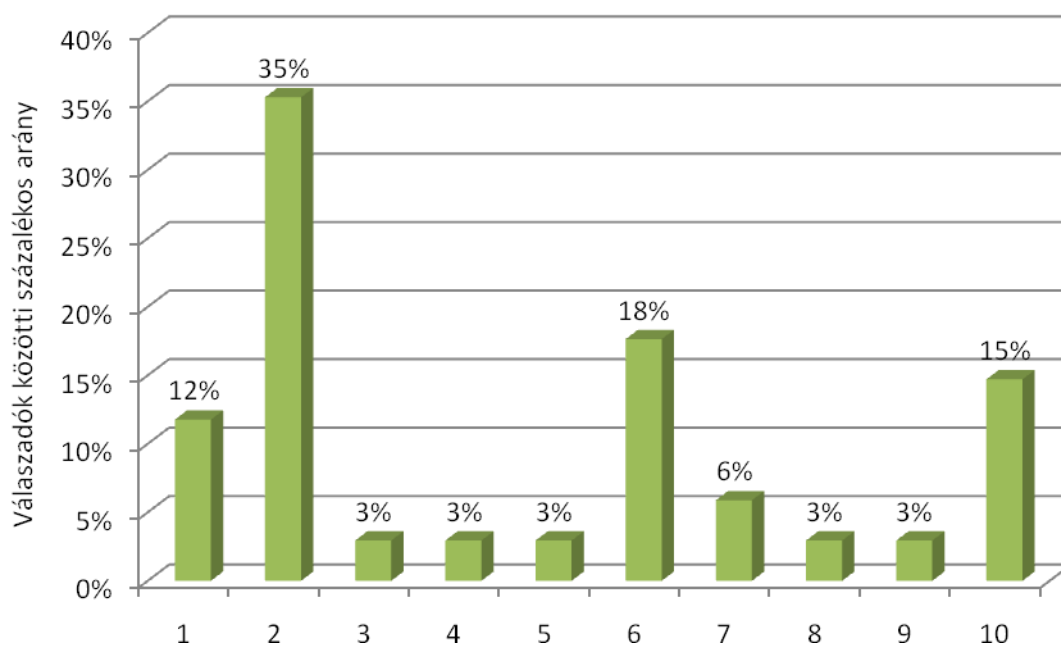

Mely önkormányzati kezdeményezésekben venne részt az alábbiak közül?

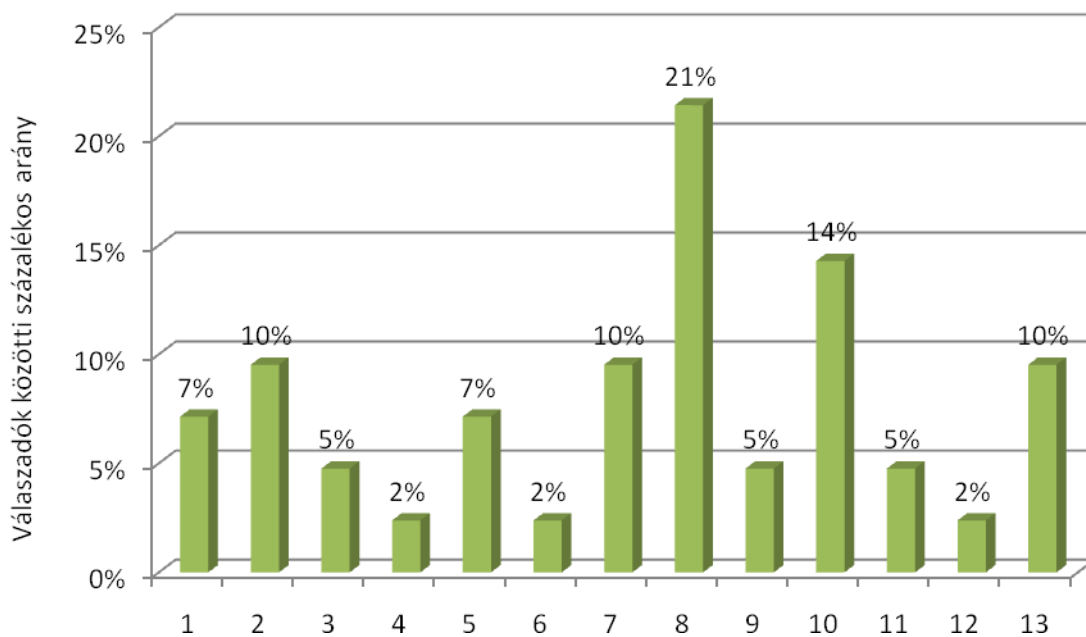
- 1: Szemétszedési akció
- 2: Fa- és virágültetés közterületeken
- 3: Környezetvédelmi tervezetek megvitatása
- 4: Hulladékok szelektív gyűjtése
- 5: Parlagfű irtása
- 6: Környezetvédelmirendezvényeken való részvétel
- 7: Szerves anyag komposztálása (avar, fűnyesedék)

A válaszadók szerinti legfontosabb feladatok

- 1: Utak járdák kiépítése, javítása
- 2: Zöldfelületek fejlesztése, fenntartása
- 3: Ivóvízhálózat fejlesztése
- 4: Sóstó természetvédelmi terület megmentése
- 5: Csapadékvíz-elvezető hálózat fejlesztése (árkok, átereszek)
- 6: Iskolában folyó környezeti nevelés fejlesztése
- 7: Illegális hulladék lerakások felszámolása
- 8: Játsszóterek, sporttelepek fejlesztése
- 9: Szelektív hulladékgyűjtés bevezetése
- 10: Természeti értékek kijelölése, védelme, bemutatása

A válaszadók szerinti legfontosabb környezetvédelmi problémák

- 1: Csatornázatlanság
- 2: Elhanyagolt, gyomos területek (parlagfű)
- 3: Illegális hulladéklerakók
- 4: Ipari területek talajszennyezése
- 5: Kevés utcai szemetes edény
- 6: Kóbor állatok és ürülékük
- 7: Köztisztaság állapota
- 8: Lakossági magatartás
- 9: Motorosok zaja
- 10: Porszennyezettség
- 11: Szelektív hulladékgyűjtés hiánya
- 12: Veszélyes hulladékok elhelyezésének megoldatlansága
- 13: Zöldterületek arányának csökkenése

4. számú melléklet: Vonatkozó jogszabályok

1. Törvények

- 2011. évi LXXXV. törvény: a környezetvédelmi termékdíjról,
- 2007. évi LXXXVI. törvény: a villamos energiáról,
- 2001. évi LXXXI. törvény: a környezeti ügyekben az információhoz való hozzáférésről, a nyilvánosságnak a döntéshozatalban történő részvételéről és az igazságszolgáltatáshoz való jog biztosításáról szóló, Aarhusban, 1998. június 25-én elfogadott Egyezmény kihirdetéséről,
- 2000. évi XLIII. törvény: a hulladékgazdálkodásról,
- 1997. évi LXXVIII. törvény: az épített környezet alakításáról és védelméről,
- 1996. évi LIII. törvény: a természet védelméről,
- 1995. évi LVII. törvény: a vízgazdálkodásról,
- 1995. évi LIII. törvény: a környezet védelmének általános szabályairól,
- 1993. évi XLVIII. törvény: a bányászatról.
- 2007. évi CXXIX. törvény: a termőföld védelméről.

2. Kormányrendeletek

- 320/2010. (XII. 27.) Korm. rendelet: a Magyar Kereskedelmi Engedélyezési Hivatalról és a területi mérésügyi és műszaki biztonsági hatóságokról,
- 306/2010. (XII. 23.) Korm. rendelet: a levegő védelméről,
- 147/2010. (IV. 29.) Korm. rendelet: a vizek hasznosítását, védelmét és kártételeinek elhárítását szolgáló tevékenységekre és létesítményekre vonatkozó általános szabályokról,
- 297/2009. (XII. 21.) Korm. rendelet: a környezetvédelmi, természetvédelmi, vízgazdálkodási és tájvédelmi szakértői tevékenységről,
- 193/2009. (IX. 15.) Korm. rendelet: az építésügyi hatósági eljárásokról és az építésügyi hatósági ellenőrzésről,
- 362/2008. (XII. 31.) Korm. rendelet: a Nemzeti Hírközlési Hatóság eljárásában közreműködő szakhatóságok kijelöléséről, valamint egyes szakhatósági közreműködések megszüntetéséről és módosításáról,
- 346/2008. (XII. 30.) Korm. rendelet: a fás szárú növények védelméről,
- 64/2008. (III. 28.) Korm. rendelet: a települési hulladékkezelési közszolgáltatási díj megállapításának részletes szakmai szabályairól,
- 382/2007. (XII. 23.) Korm. rendelet: a villamosenergia-ipari építésügyi hatósági engedélyezési eljárásokról,
- 347/2006. (XII. 23.) Korm. rendelet: környezetvédelmi, természetvédelmi, vízügyi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről,
- 284/2007. (X. 29.) Korm. rendelet: a környezeti zaj és rezgés elleni védelem egyes szabályairól,
- 267/2006. (XII. 20.) Korm. rendelet: a Magyar Bányászati és Földtani Hivatalról,
- 263/2006. (XII. 20.) Korm. rendelet: a Nemzeti Közlekedési Hatóságról,
- 23/2006. (II. 3.) Korm. rendelet: a bányafelügyelet hatáskörébe tartozó egyes nyomástartó berendezések hatósági felügyeletéről,
- 314/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet: a környezeti hatásvizsgálati és az egységes környezethasználati engedélyezési eljárásról,
- 280/2004. (X.20.) Korm. rendelet: a környezeti zaj értékeléséről és kezeléséről,

- 276/2004. (X.8.) Korm. rendelet: a természet védelmét szolgáló egyes támogatásokra, valamint kártalanításra vonatkozó részletes szabályokról,
- 275/2004. (X.8.) Korm. rendelet: az európai közösségi jelentőség természetvédelmi rendeltetésű területekről,
- 267/2004. (IX.23.) Korm. rendelet: a hulladékká vált gépjárművekről,
- 264/2004. (IX.23.) Korm. rendelet: az elektromos és elektronikai berendezések hulladékainak visszavételéről,
- 224/2004. (VII.22.) Korm. rendelet: a hulladékkezelési közszolgáltató kiválasztásáról és a közszolgáltatási szerződésről,
- 220/2004. (VII.21.) Korm. rendelet: a felszíni vizek minősége védelmének szabályairól,
- 270/2003. (XII.24.) Korm. rendelet: az egyes környezetterhelési díjak visszaigénylésének, a kibocsátott terhelő anyag mennyiség meghatározás módjáról, valamint a díjfizetés áthárításának szabályairól,
- 164/2003. (X. 18.) Korm. rendelet: a hulladékkal kapcsolatos nyilvántartási és adatszolgáltatási kötelezettségekről,
- 126/2003. (VII.15.) Korm. rendelet: a hulladékgazdálkodási tervek részletes tartalmi követelményeiről,
- 26/2002. (II. 27.) Korm. rendelet: a Nemzeti Települési Szennyvízelvezetési és –tisztítási Megvalósítási Programmal összefüggő szennyvízelvezetési agglomerációk lehatárolásáról,
- 2/2002. (I. 11.) Korm. rendelet a veszélyes áru szállítási biztonsági tanácsadó kinevezéséről és képzéséről,
- 271/2001. (XII. 21.) Korm. rendelet: a hulladékgazdálkodási bírság mértékéről, valamint kiszabásának és megállapításának módjáról,
- 241/2001. (XII.10.) Korm. rendelet: a jegyző hulladékgazdálkodási feladat- és hatásköréről,
- 213/2001. (XI. 14.) Korm. rendelet: a települési hulladékkal kapcsolatos tevékenységek végzésének feltételeiről,
- 140/2001. (VIII. 8.) Korm. rendelet: egyes kültéri berendezések zajkibocsátási követelményeiről és megfelelőségük tanúsításáról,
- 98/2001. (VI.15.) Korm. rendelet: a veszélyes hulladékkal kapcsolatos tevékenységek végzésének feltételeiről,
- 253/1997. (XII. 20.) Korm. rendelet: az országos településrendezési és építési követelményekről,
- 33/1997. (II.20.) Korm. rendelet: a természetvédelmi bírság kiszabásával kapcsolatos szabályokról,
- 72/1996. (V.22.) Korm. rendelet: a vízgazdálkodási hatósági jogkör gyakorlásáról,
- 38/1995. (IV.5.) Korm. rendelet: a közműves ivóvízellátásról és a közműves szennyvízelvezetéséről.

3. Miniszteri rendeletek

- 4/2011. (I. 14.) VM rendelet: a levegőterheltségi szint határértékeiről és a helyhez kötött légszennyező pontforrások kibocsátási határértékeiről,
- 14/2010. (V. 11.) KvVm rendelet: az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekkel érintett földrészekről,
- 27/2008. (XII.3.) KvVM-EüM együttes rendelet: a környezeti zaj- és rezgésterhelési határértékek megállapításáról,
- 101/2007. (XII. 23.) KvVM rendelet: a felszín alatti vízkészletekbe történő beavatkozás és a vízkútúrás szakmai követelményeiről,

- 96/2005. (XI. 4.) GKM rendelet: a bányafelügyelet hatáskörébe tartozó sajátos építményekre vonatkozó egyes építésügyi hatósági eljárások szabályairól,
- 1/2005. (I.7.) EüM rendelet: a foglalkozási eredetű rákkeltő anyagok elleni védekezésről és az általuk okozott egészségkárosodások megelőzéséről szóló 26/2000. (IX.30.) EüM rendelet, valamint a veszélyes anyagokkal és a veszélyes készítményekkel kapcsolatos egyes eljárások, ill. tevékenységek részletes szabályairól szóló 44/2000. (XII.27.) EüM rendelet módosításáról,
- 45/2004. (VII.26.) BM-KvVMegüttesrendelet: az építési és bontási hulladék kezelésének részletes szabályairól,
- 31/2004. (XII.30.) KvVM rendelet: a felszíni vizek megfigyelésének és állapotértékelésének egyes szabályairól,
- 30/2004. (XII.30.) KvVMrendelet: a felszín alatti vizek vizsgálatának egyes szabályairól,
- 28/2004. (XII.25.) KvVMrendelet: a vízszennyező anyagok kibocsátásaira vonatkozó határértékekről és alkalmazásuk egyes szabályairól,
- 27/2004. (XII.25.) KvVMrendelet: a felszín alatti víz állapota szempontjából érzékeny területeken lévő települések besorolásáról,
- 25/2004. (XII.20.) KvVMrendelet: a stratégiai zajtérképek, valamint az intézkedési tervek készítésének részletes szabályairól,
- 18/2004. (II.24.) GKM-KvVM-PMe. rendelet: a Környezetvédelem és Infrastruktúra Operatív Program végrehajtásában közreműködő szervezetek kijelöléséről,
- 16/2004. (X.8.) KvVMrendelet: az egyes veszélyes anyagok elektromos és elektronikai berendezésekben való alkalmazásának korlátozásáról,
- 15/2004. (X.8.) KvVMrendelet: az elektromos és elektronikai berendezések hulladékai kezelésének részletes szabályairól,
- 103/2003. (IX.11.) FVM rendelet: a növényvédő szerrel szennyezett csomagolóeszköz-hulladékok kezeléséről,
- 15/2003. (XI.7.) KvVMrendelet: a területi hulladékgazdálkodási tervekről,
- 21/2002. (IV.25.) KöViM rendelet: a víziközművek üzemeltetéséről,
- 16/2002. (IV. 10.) EüM rendelet: a települési szilárd és folyékony hulladékkal kapcsolatos közegészségügyi követelményekről,
- 8/2002. (i. 30.) KöViM rendelet: a veszélyes áru szállítási biztonsági tanácsadó képzésének, vizsgáztatásának szabályairól és díjairól,
- 6/2002. (XI. 5.) KvVMrendelet: az ivóvízkivételre használt vagy ivóvízbázisnak kijelölt felszíni víz, valamint a halak életfeltételeinek biztosítására kijelölt felszíni vizek szennyezettségi határértékeiről és azok ellenőrzéséről,
- 5/2002. (X. 29.) KvVMrendelet: a települési szilárd hulladék kezelésére szolgáló egyes létesítmények kialakításának és üzemeltetésének részletes műszaki szabályairól,
- 4/2002. (X. 7.) KvVMrendelet: a légszennyezettségi agglomerációk és zónák kijelöléséről,
- 3/2002. (II. 22.) KöM rendelet: a hulladékok égetésének műszaki követelményeiről, működési feltételeiről és a hulladékégetés technológiai kibocsátási határértékeiről,
- 29/2001. (XII. 23.) KöM-GM együttes rendelet: egyes kültéri berendezések zajkibocsátásának korlátozásáról és a zajkibocsátás mérési módszeréről,
- 23/2001. (XI. 13.) KöM rendelet a 140 kWth és az ennél nagyobb, de 50 MWth-nál kisebb névleges bemenő hőteljesítményű tüzelőberendezések légszennyező anyagainak technológiai kibocsátási határértékeiről,
- 16/2001. (VII. 18.) KöM rendelet: a hulladékok jegyzékéről,
- 4/2001. (II. 23.) KöM rendelet: a hulladékolajok kezelésének részletes szabályairól,
- 44/2000. (XII. 27.) EüM rendelet: a veszélyes anyagokkal és a veszélyes készítményekkel kapcsolatos egyes eljárások, illetve tevékenységek részletes szabályairól,
- 18/1996. (VI.13.) KHVM rendelet: a vízjogi engedélyezési eljáráshoz szükséges kérelemről és mellékleteiről,

- 1/1986. (II.21.) ÉVM-EüM rendelet: a köztisztasággal és a települési szilárd hulladékkal összefüggő tevékenységekről.

4. Országgyűlési határozatok

- 96/2009. (XII. 9.) OGY határozat: a 2009-2014 közötti időszakra szóló Nemzeti Környezetvédelmi Programról,
- 110/2002. (XII. 12.) OGY határozat: az Országos Hulladékgyűjtési Tervről.

5. Önkormányzati rendeletek

- 15/2007. (XII. 10.) rendelet: a közterületek tisztántartásáról és a települési szilárd hulladék kezeléséről,
- 21/2005. (VI. 28.) rendelet: a települési folyékony hulladék kezeléséről,
- 25/2004. (VI. 29.) rendelet: a talajterhelési díjról,
- 37/2002. (XII. 30.) rendelet: Székesfehérvár Sóstó természeti terület helyi védetté nyilvánításáról,
- 23/2001. (V. 29.) rendelet: a hangosító berendezések, illetve szórakoztató és sportlétesítmények helyi zajvédelmi szabályainak megállapításáról,
- 48/2000. (XII. 21.) rendelet: az avar és kerti hulladékok nyílttéri égetéséről,
- 35/2000. (XI. 22.) rendelet: az Aplítbánya geológiai rétegsorának helyi védetté nyilvánításáról,
- 30/1992. (XI.26.) rendelet: egyes helyi jelentőségű természeti értékek védetté nyilvánításáról.